Հաստատված է
……
ֆակուլտետի խորհրդի
" "-ի նիստում (արձ. թիվ)

ֆակուլտետի դեկան՝
……..……..……..
(ստորագրություն)

……..…….
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ
ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐ

Կրթական ծրագրի (ԿԾ) մասնագիրը նախատեսված է դիմորդների, ուսանողների, ակադեմիական անձնակազմի, շահակիրների և գործատուների համար:
Այն տրամադրում է ծրագրի հիմնական հատկանիշների համառոտ ամփոփումը՝ իր մեջ ներառելով ուսումնառության նախատեսվող արդյունքները, մանրամասն տեղեկություններ ուսուցման, դասավանդման և գնահատման մեթոդների, ուսումնառության արդյունքների և յուրաքանչյուր դասընթացի (մոդուլի) բովանդակության մասին, որն ակնկալում է ողջամիտ ուսանողը և որին կարող է հասնել, եթե նա լիարժեքորեն օգտվում է իրեն առաջարկվող և տրամադրվող ուսումնական հնարավորություններից:

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ (ԲԱԿԱԼԱՎՐ)

Կրթական Ծրագրի մասնագիր (սպեցիֆիկատոր)

1. Կրթական ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	*“Դեղագործական քիմիա” 053101.02.6*
2.1. Որակավորումների ազգային շրջանակի մակարդակ	*Որակավորումների ազգային շրջանակի 6-րդ մակարդակ*
2.2. Շնորհվող որակավորումը	*Քիմիայի բակալավր*
2.3. Կրեդիտների քանակը	*240 (երկու հարյուր քառասուն)*
3. Բարձրագույն ուսումնական հաստատություն	*Գորիսի պետական համալսարան (ԳՊՀ)*
4. Կրթական ծրագիրը իրականացնող ֆակուլտետ	*ԳՊՀ բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ*
5. Կրթական ծրագրի ղեկավար ամբիոն	*Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն*
6. Կրթական ծրագրի ուսուցման լեզու	*Հայերեն*
7. Կրթական ծրագրի ուսուցման ձևը	*Առկա*
8. Կրթական ծրագիրը հավատարմագրված/լիցենզավորված է՝	*Լիցենզիա ԲՈ 0056*

9. Կրթական ծրագրի ընդունելության չափանիշները (մուտքի պայմաններ):
Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա միջնակարգ, նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտության կրթության վկայական: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի: Ընդունելության համար դիմորդը հանձնում է ընդունելության քննություններ հետևյալ առարկաներից՝ «Քիմիա» -պարտադիր «Կենսաբանություն» կամ «Ֆիզիկա» -կամընտրական

10. Կրթական ծրագրի կառուցվածքը և նկարագիրը:
Բակալավրի ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ հիմնական կրթաբլոկներից՝ Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացների կրթաբլոկ (30.0 կրեդիտ աշխատածավալով), մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացների կրթաբլոկ (21.0 կրեդիտ աշխատածավալով), ընդհանուր

մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկ (139.0 կրեդիտ աշխատածավալով), հատուկ մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկ (15.0 կրեդիտ աշխատածավալով), ինչպես նաև հետազոտական կրթաբլոկ (35.0 կրեդիտ աշխատածավալով):

1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացների կրթաբլոկի մեջ մտնում են.

1.1. Պարտադիր 14 դասընթացներ (26 կրեդիտ)՝ ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ, որոնք նպատակաուղղված են համալսարանական կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

1.2. Կամընտրական (ուսանողի կողմից ընտրելու հնարավորությամբ) 2 դասընթացներ (4 կրեդիտ)՝ ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ որոնք նպատակաուղղված են համալսարանական կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

2. Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացների կրթաբլոկի մեջ մտնում են **պարտադիր 6 դասընթացներ (21 կրեդիտ)՝** ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ, որոնք նպատակաուղղված են ընդհանուր մաթեմատկական և բնագիտական գիտելիքների մասնագիտական հենքի ձևավորմանը:

3. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկի մեջ են մտնում.

3.1. Պարտադիր 31 դասընթացներ (134 կրեդիտ)՝ ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ:

3.2. Կամընտրական (ուսանողի կողմից ընտրելու հնարավորությամբ) 2 դասընթացներ (5 կրեդիտ)՝ ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ:

4. Հատուկ մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկի մեջ մտնում են

4.1. Նեղ մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումն ապահովող 3 **պարտադիր դասընթացներ (12 կրեդիտ)՝** ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ:

4.2. Կամընտրական (ուսանողի կողմից ընտրելու հնարավորությամբ) 1 դասընթաց (3 կրեդիտ)՝ ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ:

5. Հետազոտական կրթաբլոկ (35 կրեդիտ).

Կրթական ծրագրի այս բաժինը ներառում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

5.1. Կուրսային աշխատանք (4 կրեդիտ).

Ծրագրի այս հատվածում նախատեսվում է 2-ական կրեդիտ աշխատածավալով 2 կուրսային աշխատանքի կատարում:

5.2. Պրակտիկա (19 կրեդիտ).

Նախատեսվում է ուսումնական պրակտիկա (3 կրեդիտ), արտադրական պրակտիկա-1 (դեղատնային) (8 կրեդիտ) և արտադրական պրակտիկա-2 (գործարանային) (8 կրեդիտ):

5.3. Ավարտական աշխատանք (12 կրեդիտ):

11. Ծրագրի նպատակները
Դեղագործական քիմիա (բակալավր) - ի կրթական ծրագիրը նպատակ ունի • ՈՒսանողներին օժտել ոլորտի հիմնարար գիտելիքներով և կարողություններով, որոնք անհրաժեշտ են դեղագետին խորհրդատվական գործունեություն ծավալելու համար: Ուսանողներին տրամադրել հիմնարար գիտելիքներ սահմանելու դեղերի հիմնական խմբերը միջազգային համակարգերի պահանջներին համապատասխան: • Պատրաստելու միջազգային չափորոշիչներին համապատասխանող բարձրորակ դեղագետ մասնագետներ, որոնք կարող են աշխատել դեղատներում, փորձագիտական կազմակերպություններում, բժշկական, դատաբժշկական, գիտական ու կրթական հաստատություններում և դեղագետի կարիքը ունեցող այլ ոլորտներում: • ՈՒսանողներին ուսուցանել և ծանոթացնելու դեղերի ձեռք բերման, որակի հսկման, տեղափոխման, պահպանման, արդյունավետության գնահատման, դեղերի շրջանառության կարգավորման ռազմավարության մշակման և փաստաթղթային ձևակերպման գործընթացներին • ուսանողներին տրամադրել հիմնարար գիտելիքներ գիտահետազոտական ինստիտուտներում և ֆիրմաներում դեղանյութերի սինթեզի, ազդեցության մեխանիզմների ուսումնասիրման, դեղանյութերից նոր դեղաձևերի ստացման հետազոտական և կազմակերպչական գործունեությամբ զբաղվելու համար:

12. «Դեղագործական քիմիա» մասնագիտության ծրագրի կրթական ելքային արդյունքները (կոմպետենցիաներ)	
ՄԳԻ. Մասնագիտական գիտելիք և Իմացություն	
	Կրթական ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը
ՄԳԻ 1	Սահմանել քիմիա և այլ բնագիտական առարկաների ընդհանուր օրինաչափությունները, բնապահպանման խնդիրները, մաթեմատիկայի ընդհանուր դրույթները:
ՄԳԻ 2	Ներկայացնել քիմիական (անօրգանական և օրգանական) միացությունների կառուցվածքը, հատկությունները, անալիզի և սինթեզի մեթոդները, դրանց թունաբանական ազդեցության, ինչպես նաև այդ նյութերի հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները:
ՄԳԻ 3	Ներկայացնելու ֆիզիոլոգիայի և անատոմիայի հիմնական հիմունքները, նկարագրելու օրգանիզմի նյութափոխանակության հիմնական ուղիները, ինչպես նաև ախտաբանական պրոցեսների և ժառանգական հիվանդությունների առաջացման պատճառները ու հետազոտման նորագույն մեթոդները:

ՄԳԻ 4	Կունենա գիտելիքներ դեղերի քիմիական կառուցվածքի և կենսաբանական ու դեղաբանական ակտիվության միջև գոյություն ունեցող կապերի վերաբերյալ: Կունենա բավարար գիտելիքներ դեղատոմսում առկա դեղանյութերի անհամատեղելիության բացահայտման և դրանց վերացման համար: Նկարագրելու դեղերի դեղաբանական հատկությունները, կիրառման անհամատեղելիությունը և կենսամատչելիությունը, ներկայացնելու ֆարմակոկինետիկայի, ֆարմակոդինամիկայի, ֆարմակոգենետիկայի, կենսատեխնոլոգիայի և այլ հիմնահարցերը:
ՄԳԻ 5	Կիմանա դեղաբույսերի նկարագրությունները, քիմիական կազմը, դեղաբույսերից հալենային պրեպարատների ստացման եղանակները և կիրառությունը բժշկության մեջ: Ձևակերպել դեղաբուսական հումքի ընտրման, մթերման, մշակման, նորմավորման և օգտագործման տեսական ու փորձարարական հիմունքները, լուսաբանել դեղերի դեղատնային և գործարանային արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները և սանիտարահիգենիկ նորմերը:
ՄԳԻ 6	Ներկայացնել դեղերի սինթեզի դեղագրքային անալիզի մեթոդները, որակի գնահատման և հսկման նորմերն ու պահանջները:
ՄԳԻ 7	Կիմանա դեղատան աշխատակազմի պարտականությունները, դեղատնային պատշաճ գործունեության սկզբունքները և պահանջները, գործող օրենքները:
ԳՄԿ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	Կրթական ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.
ԳՄԿ 1	Իրականացնել տարբեր բնույթի քիմիական միացությունների սինթեզներ և կառուցվածքային հետազոտություններ, կանխատեսել քիմիական փոխարկումների մեխանիզմները, նրանց թունաբանական ազդեցությունները և կանխարգելման ուղիները:
ԳՄԿ 2	Լուսաբանելու ժամանակակից կենսաբանության, բուսաբանության, կենսատեխնոլոգիայի և կենսաբժշկագիտության հիմունքները և նվաճումները, ինչպես նաև կիրառական ոլորտները: Ներկայացնելու օրգանիզմի և օրգան-համակարգերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և դրանց կարգավորման մեխանիզմները: Տարբերակել մանրէների հիմնական խմբերը և լուսաբանել դրանց դերը բնության մեջ ու մարդու կյանքում:

ԳՄԿ 3	Աշխատել դեղագործության ոլորտում տեղեկատվական աղբյուրների և անընդհատ նորացվող դեղերի հետ, բացահայտել դրանց ֆարմակոկինետիկական և ֆարմակոգենետիկական առանձնահատկությունները:
ԳՄԿ 4	Ճանաչել, հավաքել, մշակել և պահպանել դեղաբուսահումքը, վերլուծել դեղերի դեղատնային և գործարանային արտադրության պահանջները, գործող տեխնոլոգիաների առավելություններն ու թերությունները, շրջակա միջավայրի պահպանման և արտադրության սանիտարահիգենիկ պայմանների ապահովման միջոցները:
ԳՄԿ 5	Իրականացնելու դեղատնային գործունեության կազմակերպման, դեղագործական լոգիստիկայի, դեղերի պահպանման և տեղափոխման, դեղատանը դեղերի և դեղանյութերի քանակական հաշվառման, դեղերի ներդեղատնային հսկման, դեղատոմսերի դեղագործական փորձաքննության, դեղատնից դեղերի բացթողման և դեղագործական հոգածության աշխատանքներ:
ԳՄԿ 6	Լուսաբանել դեղերի հիմնական դասերի ստացման եղանակները, ֆարմանալիզի ժամանակակից պահանջներն ու մոտեցումները, դեղերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները, կանխատեսել դրանց կենսաբանական ակտիվությունը և դերը դեղաբանության մեջ, իրականացնել ակտիվ բաղադրիչների քանակական և որակական որոշում:
ԸՓԿ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	
	Կրթական ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.
ԸՓԿ 1.	Աշխատել թիմում, պատրաստելու զեկուցումներ և հաշվետվություններ, ընդհանրացնել հետազոտությունների արդյունքները, ինչպես նաև ակտիվորեն մասնակցել գիտաժողովներին, սեմինարներին և քննարկումներին:
ԸՓԿ 2.	Օգտվել դեղագործությանը վերաբերվող տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից (ինտերնետ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գովազդային նյութեր, տեղեկագրեր, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ), վերլուծել նոր տեղեկատվությունները, հասկանալ ժամանակակից բժշկագիտական գրականության տվյալները և կիրառել այն գործնականում:
ԸՓԿ 3.	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով մասնագիտական բնույթի տեղեկատվություն քաղել տարբեր աղբյուրներից, ինչպես նաև իրականացնել մասնագիտական բնույթի հաղորդակցում:
ԸՓԿ 4.	Պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը դեղագործության ոլորտի տարբեր գործառույթների իրականացման ժամանակ:

ՀՓԿ 5.	Տեղեկացնել սպառողներին դեղերի հիմնական բնութագրերի և որոշակի խմբին պատկանելիության մասին, համաձայն դեղերի միջազգային համակարգերի պահանջների:

13. Գնահատման մեթոդներ
Մասնագիտական կրթական ծրագրի ելքային ակնկալվող արդյունքների՝ ուսանողի կողմից յուրացման մակարդակը չափվում է գնահատման գործընթացի միջոցով: Գնահատվում են ուսանողի բոլոր գիտելիքները, կարողություններն ու հմտությունները: Առարկայական գիտելիքների մակարդակը չափվում է ընթացիկ գրավոր կամ բանավոր և ամփոփիչ բանավոր ստուգումների և հարցումների միջոցով: Գործնական և լաբորատոր աշխատանքների միջոցով գնահատվում են սովորողի մասնագիտական գործնական հմտությունները և խնդիրներ լուծելու կարողությունները: Ինքնուրույն հետազոտական անհատական և նախագծային, կուրսային, ավարտական աշխատանքների կատարման միջոցով գնահատվում են ուսանողի հետաքրքրվածությունը, ակտիվությունը, նախաձեռնողականությունը, տեղեկատվական “օվկիանոսից” ինֆորմացիա որոնելու, վերլուծելու, համակարգելու և ներկայացնելու կարողությունները: Ուսանողը ձեռք է բերում գիտական գործունեությամբ զբաղվելու հմտություններ: Հետազոտական նախագծերի, պրակտիկաների հաշվետվությունների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների պաշտպանությունների, սեմինար-քննարկումների, գիտաժողովների զեկուցումների միջոցով գնահատվում են ուսանողի՝ մասնագիտական հարցերը ներկայացնելու, դրանց տարբեր տեսանկյուններից նայելու, սեփական տեսակետ ձևավորելու և այդ տեսակետը ներկայացնելու հմտությունները: Գնահատումը կատարվում է տառային կամ վարկանիշային (100 միավորի սահմանում) եղանակով: Յուրաքանչյուր առարկայի գնահատման բաղադրիչները:

14. Ուսուցման և դասավանդման մոտեցումներ
Ուսուցումն իրականացվում է դասախոսությունների, գործնական պարապմունքների, սեմինար քննարկումների, լաբորատոր, կուրսային և նախագծային, անհատական և խմբային, թեստային գրավոր, ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքների, գիտաժողովների և խորհրդատվությունների միջոցով: Ուսուցման գործընթացը ներառում է նաև ուսումնական և արտադրական պրակտիկաներ: Ուսուցման ամփոփման փուլում ուսանողը կատարում է ավարտական հետազոտական աշխատանք: Ուսուցման գործընթացում դասավանդողներն օգտագործում են գրատախտակ, էլեկտրոնային գրատախտակ, տեսացրիչ (պրոյեկտոր), ցուցադրումներ, սահիկահանդեսներ, տեսաֆիլմեր, իրական և վիրտուալ լաբորատորիաներ, համացանցային և այլ ժամանակակից տեղեկատվական աղբյուրներ: Ուսանողների հետ աշխատանքները տարվում են ֆրոնտալ, թիմային և անհատական եղանակներով: Դասավանդման մեթոդների հիմքում դրվում է ուսանողակենտրոն մոտեցումը, որն ընդլայնում է ուսումնառության ընթացքում ուսանողի իմացական, ճանաչողական, հետազոտական գործունեության ոլորտներ սահմանները, որի

շնորհիվ մեծանում է ուսանողի ինքնուրույնությունը և պատասխանատվությունը, նրա մոտ զարգանում է ստեղծագործական, վերլուծական և քննադատական մտածողությունը: Իսկ նման որակների զարգացումը ժամանակի հրամայականն է, ժամանակակից տեղեկատվական հասարակության գլխավոր պահանջը:

15. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Տես հավելված …

16. Մասնագիտական գործունեության ոլորտներ

Դեղագործական քիմիա բակալավրի մասնագիտական կրթական ծրագրով կրթություն ստացած ուսանողի մասնագիտական գործունեության ոլորտներն են՝

- Դեղատնային գործունեության տարբեր օղակները:
- Մեծածախ դեղատնային ընկերությունների տարբեր օղակները:
- Դեղարտադրող կազմակերպությունների տարբեր օղակները:
- Դեղերի որակի և իսկության հաստատումն ապահովող վերահսկիչ կազմակերպություններում որպես դեղագետ-անալիտիկ
- Գիտահետազոտական ինստիտուտներում որպես հետազոտող, գիտաշխատող:

17. Հետագա ուսման հնարավորությունները

Դեղագործական քիմիա բակալավրի կրթական ծրագրով կրթություն ստացած ուսանողը կարող է շարունակել մասնագիտական կրթությունը բարձրագույն կրթության երկրորդ փուլում՝ որակավորումների ազգային շրջանակի 7-րդ մակարդակում և անցնել հետդիպլոմային որակավորում ըստ ՀՀ բարձրագույն կրթության ոլորտում գործող կարգերի:

Դեղագործական քիմիա ՄԿԾ /բակալավր/ ԸՍՏ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ (ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ)

Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)

Առարկայի դասիչ	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ
ԸԴ 01.01	Հայոց լեզու և գրականություն-1	2.0	1-ին աշուն
ԸԴ 01.02	Հայոց լեզու և գրականություն-2	2.0	2-րդ գարուն
ԸԴ 01.03	Ռուսաց լեզու-1	2.0	1-ին աշուն
ԸԴ 01.04	Ռուսաց լեզու-2	2.0	2-րդ գարուն
ԸԴ 01.05	Ռուսաց լեզու-3	2.0	3-րդ աշուն
ԸԴ 01.06	Ռուսաց լեզու-4	2.0	4-րդ գարուն
ԸԴ 01.07	Օտար լեզու-1	2.0	1-ին աշուն
ԸԴ 01.08	Օտար լեզու-2	2.0	2-րդ գարուն
ԸԴ 01.09	Օտար լեզու-3	2.0	3-րդ աշուն
ԸԴ 01.10	Օտար լեզու-4	2.0	4-րդ գարուն
ԸԴ 01.11	Հայոց պատմություն-1	2.0	1-ին աշուն
ԸԴ 01.12	Հայոց պատմություն-2	2.0	2-րդ գարուն
ԸԴ 01.13	Փիլիսոփայություն	2.0	3-րդ աշուն
ԸԴ 01.14	Ֆիզիկական դաստիարակություն - 1-6	-	1-ին աշուն - 6-րդ գարուն
Ընդամենը		**26.0**	

Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)

Առարկայի դասիչ	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ
ՄԲԴ 02.01	Ինֆորմատիկա	2.0	1-ին աշուն
ՄԲԴ 02.02	Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	2.0	7-րդ աշուն
ՄԲԴ 02.03	1-ին բուժ. օգնություն և առողջ. հիմ	4.0	1-ին աշուն
ՄԲԴ 02.04	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2.0	4-րդ գարուն
ՄԲԴ 02.05	Բարձրագույն մաթեմատիկա	6.0	1-ին աշուն
ՄԲԴ 02.06	Ֆիզիկա	5.0	2-րդ գարուն
Ընդամենը		**21.0**	

Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)

Առարկայի	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ

դասիչ			
ԸՄԴ 03.01	Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա-1	6.0	1-ին աշուն
ԸՄԴ 03.02	Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա-2	6.0	2-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.03	Բուսաբանություն	4.0	1-ին աշուն
ԸՄԴ 03.04	Լատիներեն-1	4.0	2-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.05	Լատիներեն-2	4.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.06	Անալիտիկ քիմիա-1	4.0	2-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.07	Անալիտիկ քիմիա-2	3.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.08	Ֆիզիոլոգիա և անատոմիայի հիմունքներ	6.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.09	Ֆիզիկական քիմիա-1	3.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.10	Ֆիզիկական քիմիա-2	4.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.11	Օրգանական քիմիա-1	4.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.12	Օրգանական քիմիա-2	5.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.13	Գենետիկայի հիմունքներ	2.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.14	Թունաբանական քիմիա	4.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.15	Դեղանյութերի կառուցվածքի ուսումնասիրության մեթոդներ	4.0	3-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.16	Մոլեկուլային կենսաբանություն	5.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.17	Բնական միացությունների քիմիա	5.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.18	Դեղագիտական քիմիա-1 (սինթեզ)	5.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.19	Դեղաբանության հիմունքներ-1	5.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.20	Դեղաբանության հիմունքներ-2	7.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.21	Կենսատեխնոլոգիա	4.0	6-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.22	Դեղագիտական քիմիա-2 (անալիզ)	4.0	6-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.23	Դեղագիտական քիմիա-3 (անալիզ)	5.0	7-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.24	Ընդհանուր կենսաքիմիա	5.0	6-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.25	Ինժեներային էնզիմոլոգիա	5.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.26	Ընդհանուր հիգիենա	4.0	7-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.27	Մանրէաբանություն	3.0	4-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.28	Պաթֆիզիոլոգիա	3.0	7-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.29	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-1 (դեղատնային)	4.0	7-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.30	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-2 (դեղատնային)	2.0	8-րդ գարուն
ԸՄԴ 03.31	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-3 (գործարանային)	6.0	8-րդ գարուն
Ընդամենը		**134.0**	

Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)

Առարկայի դասիչ	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ
ՀՄԴ 04.01	Ֆարմակոգենետիկա	4.0	6-րդ գարուն
ՀՄԴ 04.02	Դեղատնային գործի կազմակերպում	5.0	8-րդ գարուն
ՀՄԴ 04.03	Ֆարմակոգնոզիա և գալենային պրեպարատներ	3.0	7-րդ աշուն
Ընդամենը		**12.0**	

Ուսանողի կողմից ընտրովի դասընթացներ

Առարկայի դասիչ	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ
ԸԴ 01.15	Մշակութաբանություն Քաղաքագիտություն	2.0	7-րդ աշուն
ԸԴ 01.16	Տնտեսագիտություն Իրավագիտություն	2.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.32	Ֆարմակոկինետիկա Ֆարմակոդինամիկա	2.0	5-րդ աշուն
ԸՄԴ 03.33	Բարձրամոլեկուլյար միացությունների քիմիա Հետերոցիկլիկ միացությունների քիմիա	3.0	6-րդ գարուն
ՀՄԴ 03.34	Դեղաբույսերի պաշարագիտություն/ կենդանական ծագմամբ բնական դեղամիջոցներ	3.0	8-րդ գարուն
Ընդամենը		**12.0**	

Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)

Առարկայի դասիչ	Առարկա	Կրեդիտ	Կիսամյակ
ՀԿ 05.01	Ուսումնական պրակտիկա	3.0	2-րդ գարուն
ՀԿ 05.02	Պրակտիկա-1	8.0	6-րդ գարուն
ՀԿ 05.03	Կուրսային աշխատանք (դեղագիտական քիմիա-2 (անալիզ))	2.0	6-րդ գարուն
ՀԿ 05.04	Պրակտիկա-2	8.0	7-րդ աշուն

ՀԿ 05.05	Կուրսային աշխատանք մասնագիտական առարկաներից	2.0	7-րդ աշուն
ՀԿ 05.06	Ամփոփիչ ատեստավորում	12.0	8-րդ գարուն
Ընդամենը		**35.0**	

“Դեղագործական քիմիա” /բակալավր/ ՄԿԾ-ի ուսումնական պլան ըստ ուս. տարիների և կիսամյակների

Առաջին տարի

Աշնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ	Գարնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	240	8.0	Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	240	8.0
Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	360	12.0	Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	150	5
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	300	10.0	Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	420	14.0
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	-	-	Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	-	-
Կամընտրական դասընթացներ	-	-	Կամընտրական դասընթացներ	-	-
Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	-	-	Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	90	3.0
Ընդամենը	900	30.0		900	30.0

Երկրորդ տարի

Աշնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ	Գարնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	180	6.0	Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	120	4.0
Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	-	-	Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	60	2.0
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	660	22.0	Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	720	24.0
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	-	-	Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	-	-
Կամընտրական դասընթացներ	60	2.0	Կամընտրական դասընթացներ	-	-
Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	-	-	Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	-	-
Ընդամենը	900	30.0		900	30.0

Երրորդ տարի

Աշնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ	Գարնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	-	-	Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	-	-
Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	-	-	Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	-	-
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	780	26.0	Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	390	13.0
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	-	-	Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	160	4.0
Կամընտրական դասընթացներ	120	4	Կամընտրական դասընթացներ	90	3
Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	-	-	Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	300	10.0
Ընդամենը	900	30.0		900	30.0

Չորրորդ տարի

Աշնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ	Գարնանային կիսամյակ	ժամեր	կրեդիտներ
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	-	-	Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական դասընթացներ (ԸԴ)	-	-
Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	60	2	Մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ (ՄԲԴ)	-	-
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	390	13.0	Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ (ԸՄԴ)	300	10.0
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	90	3	Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ)	150	5.0
Կամընտրական դասընթացներ	60	2	Կամընտրական դասընթացներ	90	3.0
Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	300	10.0	Հետազոտական կրթաբլոկ (ՀԿ)	360	12.0
Ընդամենը	900	30.0		900	30.0

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՒՄ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՆԴԵՊ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ/ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ				
№	ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ ԵՎ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ
ՄԳԻ 1	Սահմանել քիմիա և այլ բնագիտական առարկաների ընդհանուր օրինաչափությունները, բնապահպանման խնդիրները, մաթեմատիկայի ընդհանուր դրույթները:	• Գրականության ուսումնական նյութերի հանձնարարում • Դասախոսություն • Հետադարձ կապի տրամադրում • Տեղեկությունների քննարկում ուսումնառողի հետ • Էլեկտրոնային նյութերի, գրքերի տրամադրում	• Գրականության, ուսումնական նյութերի ընթերցում • Դասախոսության ունկնդրում • Տեղեկատվության համակարգում, ներկայացում	• ընթացիկ թեստային ստուգում • ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն • զեկույցի գնահատում
ՄԳԻ 2	Ներկայացնել քիմիական (անօրգանական և օրգանական) միացությունների կառուցվածքը, հատկությունները, անալիզի և սինթեզի մեթոդները, դրանց թունաբանական ազդեցության, ինչպես նաև այդ նյութերի հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները:	• դասախոսություններ, նյութի մանրակրկիտ մեկնաբանություն • գործնական պարապմունքներ • լաբորատոր աշխատանքներ • ռեֆերատների ներկայոցում • ինտերակտիվ դասախոսություն	• Գրականության, ուսումնական նյութերի ընթերցում • Դասախոսության ունկնդրում • Տեղեկատվության համակարգում, ներկայացում	• ընթացիկ թեստային ստուգում • ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում
ՄԳԻ 3	Ներկայացնելու ֆիզիոլոգիայի և անատոմիայի հիմնական	• դասախոսություններ • լաբորատոր աշխատանքներ	✓ Գիտելիքների և կարողությունների	• ընթացիկ թեստային ստուգում

	հիմունքները, նկարագրելու օրգանիզմի նյութափոխանակության հիմնական ուղիները, ինչպես նաև ախտաբանական պրոցեսների և ժառանգական հիվանդությունների առաջացման պատճառները ու հետազոտման նորագույն մեթոդները:	• սեմինար-բանավեճ • ռեֆերատների ներկայացում • հետազոտական նախագծային աշխատանք	վերարտադրողականությանը ուղղված ինքնուրույն աշխատանքներ ✓ Շարժառիթային մասնագիտական թրեյնինգներ	• ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն • զեկույցի գնահատում
ՄԳԻ 4	Կունենա գիտելիքներ դեղերի քիմիական կառուցվածքի և կենսաբանական ու դեղաբանական ակտիվության միջև գոյություն ունեցող կապերի վերաբերյալ: Կունենա բավարար գիտելիքներ դեղատոմսում առկա դեղանյութերի անհամատեղելիության բացահայտման և դրանց վերացման համար: Նկարագրելու դեղերի դեղաբանական հատկությունները, կիրառման անհամա-տեղելիությունը և կենսամատչելիությունը, ներկայացնելու ֆարմակոկինետիկայի, ֆարմակոդինամիկայի, ֆարմակո-գենետիկայի, կենսատեխնոլոգիայի և այլ հիմնահարցերը:	• դասախոսություններ • որոնողական սեմինար • լաբորատոր աշխատանքներ • գործնական պարապմունքներ	✓ Գիտելիքների և կարողությունների վերարտադրողականությանը ուղղված ինքնուրույն աշխատանքներ ✓ Շարժառիթային մասնագիտական թրեյնինգներ	• ընթացիկ թեստային ստուգում • ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն • զեկույցի գնահատում
ՄԳԻ 5	Կիմանա դեղաբույսերի	• դասախոսություն-քննարկում	✓ Գրականության,	• ընթացիկ թեստային

	նկարագրությունները, քիմիական կազմը, դեղաբույսերից հալենային պրեպարատների ստացման եղանակները և կիրառությունը բժշկության մեջ: Ձևակերպել դեղաբուսական հումքի ընտրման, մթերման, մշակման, նորմավորման և օգտագործման տեսական ու փորձարարական հիմունքները, լուսաբանել դեղերի դեղատնային և գործարանային արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները և սանիտարահիգենիկ նորմերը:	• խորհրդատվություն • որոնողական սեմինար • ռեֆերատների ներկայացում • անհատական և խմբային • առաջադրանքներ	ուսումնական նյութերի ընթերցում ✓ Դասախոսության ունկնդրում ✓ Տեղեկատվության համակարգում, ներկայացում ✓ Մասնագիտական թրեյնինգներ ✓ Մասնագիտական վարպետության մրցույթ	ստուգում • ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն • զեկույցի գնահատում
ՄԳԻ 6	Ներկայացնել դեղերի սինթեզի դեղագրքային անալիզի մեթոդները, որակի գնահատման և հսկման նորմերն ու պահանջները:	• ընդհանրական տեղեկատվական դասախոսություն • սեմինար-քննարկումներ • ռեֆերատների ներկայացում • անհատական և խմբային առաջադրանքներ	✓ Դասախոսության ունկնդրում ✓ Տեղեկատվության համակարգում, ներկայացում	• զեկույցի գնահատում
ՄԳԻ 7	Կիմանա դեղատան աշխատակազմի պարտականությունները, դեղատնային պատշաճ գործունեության սկզբունքները և պահանջները, գործող օրենքները:	• դասախոսություններ, նյութի մանրակրկիտ մեկնաբանություն • լաբորատոր աշխատանքներ • գործնական պարապմունքներ • ռեֆերատների ներկայացում • ուսումնական պրակտիկաներ	✓ Դասախոսության ունկնդրում ✓ Տեղեկատվության համակարգում, ներկայացում	• ընթացիկ թեստային ստուգում • ընթացիկ գրավոր ստուգում • բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում

№	ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ
ԳՄԿ 1	Իրականացնել տարբեր բնույթի քիմիական միացությունների սինթեզներ և կառուցվածքային հետազոտություններ, կանխատեսել քիմիական փոխարկումների մեխանիզմները, նրանց թունաբանական ազդեցությունները և կանխարգելման ուղիները	✓ Իրավիճակային խնդիրների առաջադրում	✓ Ոչ տիպային իրադրություններում գիտելիքների կիրառման հանձնարարություններ ✓ մտագրոհ ✓ նախագծային մեթոդ	• բանավոր հարցումներ • լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում
ԳՄԿ 2	Լուսաբանելու ժամանակակից կենսաբանության, բուսաբանության, կենսատեխնոլոգիայի և կենսաբժշկագիտության հիմունքները և նվաճումները, ինչպես նաև կիրառական ոլորտները: Ներկայացնելու օրգանիզմի և օրգան-համակարգերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և դրանց կարգավորման մեխանիզմները: Տարբերակել մանրէների հիմնական խմբերը և լուսաբանել դրանց դերը բնության մեջ ու մարդու կյանքում:	✓ հետազոտական առաջադրանքների առաջադրում	✓ մտագրոհ ✓ նախագծային մեթոդ	• պրակտիկաների օրագրերի, հերբարիումների գնահատում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում

ԳՄԿ 3	Աշխատել դեղագործության ոլորտում տեղեկատվական աղբյուրների և անընդհատ նորացվող դեղերի հետ, բացահայտել դրանց ֆարմակոկինետիկական և ֆարմակոգենետիկական առանձնահատկությունները:	✓ դասախոսություն-զրույց ✓ արտադրական գործնական պարապմունքներ ✓	✓ Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ (իրադրություն-պատկերավոր ապացույց, ✓ իրադրություն-վարժություն, իրադրություն-գնահատական,	• պրակտիկաների օրագրերի, հերբարիումների գնահատում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում
ԳՄԿ 4	Ճանաչել, հավաքել, մշակել և պահպանել դեղաբուսահումքը, վերլուծել դեղերի դեղատնային և գործարանային արտադրության պահանջները, գործող տեխնոլոգիաների առավելություններն ու թերությունները, շրջակա միջավայրի պահպանման և արտադրության սանիտարահիգենիկ պայմանների ապահովման միջոցները:	✓ իրական և պայմանական իրավիճակներում պահանջվող հմտության գործադրման փորձում քննարկման կազմակերպում	✓ գիտելիքները գործնականորեն կիրառելո ւինքնուրույն աշխատանքներ ✓ նպատակին ինքնուրույն հասնելու ճանապարհների փնտրման հանձնարարություններ	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում
ԳՄԿ 5	Իրականացնելու դեղատնային գործունեության կազմակերպման, դեղագործական լոգիստիկայի, դեղերի պահպանման և տեղափոխման, դեղատանը դեղերի և դեղանյութերի քանակական հաշվառման, դեղերի ներդեղատնային հսկման, դեղատոմսերի դեղագործական	✓ նախօրոք պլանավորված դասախոսություն ✓ ինտեգրած դաս	✓ ծրագրավորված ուսուցում ✓ ոչտիպային իրադրություններում գիտելիքների կիրառման հանձնարարություններ	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների

	փորձաքննության, դեղատնից դեղերի բացթողման և դեղագործական հոգածության աշխատանքներ:			ներկայացում
ԳՄԿ 6	Լուսաբանել դեղերի հիմնական դասերի ստացման եղանակները, ֆարմանալիզի ժամանակակից պահանջներն ու մոտեցումները, դեղերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները, կանխատեսել դրանց կենսաբանական ակտիվությունը և դերը դեղաբանության մեջ, իրականացնել ակտիվ բաղադրիչների քանակական և որակական որոշում:	✓ դասախոսություն-զրույց ✓ հետազոտական առաջադրանքների առաջադրում	✓ նպատակին ինքնուրույն հասնելու ճանապարհների փնտրման հանձնարարություններ ✓ ինքնուրույն աշխատանքի հանձնարարում	• լաբորատոր աշխատանքի հանձնում • գործնական աշխատանքի գնահատում • կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն
№	ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ (ՓՈԽԱՆՑԵԼԻ) ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ	ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ
ԸՓԿ 1	Աշխատել թիմում, պատրաստելու զեկուցումներ և հաշվետվություններ, ընդհանրացնել հետազոտությունների արդյունքները, ինչպես նաև ակտիվորեն մասնակցել գիտաժողովներին, սեմինարներին և քննարկումներին:	✓ Թիմային հանձնարարությունների առաջադրում դրանց կատարման ընթացքում դերերի բաշխում և հետադարձ կապի տրամադրում	✓ Թիմային հանձնարարությունների կատարման ընթացքում սոցիալական կարողություն ձևավորող դերի ստանձնում	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում
ԸՓԿ 2	Օգտվել դեղագործությանը վերաբերվող տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից	✓ Հանրային շահերից բխող հանձնարարության տրամադրում և հետադարձ կապի ապահովում	✓ Հանրային շահերից բխող հետազոտության	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների,

	(ինտերնետ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գովազդային նյութեր, տեղեկագրեր, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ), վերլուծել նոր տեղեկատվությունները, հասկանալ ժամանակակից բժշկագիտական գրականության տվյալները և կիրառել այն գործնականում:		իրականացում	սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում
ՀՓԿ 3	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով մասնագիտական բնույթի տեղեկատվություն քաղել տարբեր աղբյուրներից, ինչպես նաև իրականացնել մասնագիտական բնույթի հաղորդակցում:	✓ Ինքնուրույն ընտրված և մշակված լրացուցիչ ուսումնասիրության վերաբերյալ հետադարձ կապի տրամադրում	✓ Ինքնուրույն ընտրված և մշակված լրացուցիչ ուսումնասիրության իրականացում	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում
ՀՓԿ 4	Պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը դեղագործության ոլորտի տարբեր գործառույթների իրականացման ժամանակ:	✓ դասախոսություն-զրույց ✓ հետազոտական առաջադրանքների առաջադրում	✓ դասախոսության ունկնդրում ✓ հետազոտական առաջադրանքների իրականացում	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում
ՀՓԿ 5	Տեղեկացնել սպառողներին	✓ դասախոսություն-զրույց ✓ ակնադիտական դասախոսություն	✓ գիտելիքները գործնականորեն	• բանավոր հարցումներ • հաշվետվությունների

	դեղերի հիմնական բնութագրերի և որոշակի խմբին պատկանելիության մասին, համաձայն դեղերի միջազգային համակարգերի պահանջների:	✓ նախօրոք պլանավորված դասախոսություն ✓ դասախոսություն-խորհրդատվություն ✓ սեմինար-բանավեճ	կիրառելու ինքնուրույն աշխատանքներ ✓ նպատակին ինքնուրույն հասնելու ճանապարհների փնտրման հանձնարարություններ	ներկայացում • ցուցադրությունների, սահիկահանդեսների ներկայացում • պրակտիկաների և նախագծերի հաշվետվությունների ներկայացում

Հաստատված է

Հայոց լեզվի և գրականության

ամբիոնի <N 2>-ի
նիստում

(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝

Ս. Մանուչարյան

(ստորագրություն)

……..

(ամիս ամսաթիվ)

____ ____ 2019 թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Հայոց լեզու և գրականություն-1
Առարկայի դասիչը	ԸԴ0101
Ֆակուլտետ	Ճարտարագիտության և տնտեսագիտության
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա/առկա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Հայոց լեզվի և գրականության • 1-ին մասնաշենք • 098196703 • gorpethamhay@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Շահանե Աղամյան
Ուստարի/ կիսամյակ	2019 թ. 1-ին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0
Դասաժամերի բաշխումը	• դասախոսություն՝ 32 ժամ • գործնական աշխատանք՝ ---

	• ինքնուրույն աշխատանք՝ 28ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է հանրակրթական դպրոցի <<Հայոց լեզու>> և <<Հայ գրականություն>> առարկաների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Նախատեսված են հիմնականում գործնական պարապմունքներ: Այն սերտ կապ ունի ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մի շարք առարկաների հետ, որոնցից են <<Հայոց լեզվի պատմությունը>>, <<Ընդհանուր լեզվաբանությունը>>, << Ժամանակակից հայոց լեզուն>> և այլն: Լեզուն որպես հաղորդակցման միջոց: Պատմական ակնարկ հայերենի զարգացման փուլերի մասին: Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի առանձին լեզվաճյուղ: Նախամաշտոցյան գրի մասին գործող վարկածները, տեսակետները: Ժամանակակից հայերենի ուղղագրական և ուղղախոսական կանոնները: Ուղղագրության բարեփոխման վերաբերյալ որոշումները: Հայերենի բառապաշարը: Իմաստաբանություն: Դարձվածաբանություն: Անուն խոսքի մասերի քերականական կարգերը: Բայի դեմքի, թվի, եղանակի քերականական կարգերը: Դերբայների ձևաբանական նշանակությունը: Չթեքվող խոսքի մասերի տեղը խոսքի մասերի համակարգում:
Նպատակ **Խնդիր**	Հայերենի իմացության ամրապնդում, բանավոր խոսքարվեստի հղկում, գրագիտության մակարդակի ապահովում, մասնագիտական և նվազագույն տերմինային բառապաշարի խորացում, լեզվական գիտելիքների խորացում, ուղղագրության ուսուցում, բանավոր վերարտադրման և գրագիտության հմտությունների զարգացում, ընկալման մակարդակի ստուգում, առաջադրանքի ներկայացում, կատարման ձևի , ժամանակի պարզաբանում և ճշգրտում: Լեզվական նախնական գիտելիքների հաղորդմամբ նպաստել ուսանողի լեզվամտածողության և աշխարհընկալման ձևավորմանը, ուսուցանել քերականական համակարգերը և լեզվական այլ իրողությունները, տալ համապատասխան լեզվական

	գիտելիքներ:
Վերջնարդյունքներ • **Իմանա**	Հայոց լեզվի կառուցվածքը, մակարդակային միավորները, նրանց փոխադարձ կապերը, ուղղախոսության կանոնները, ժամանակակից հայոց լեզվի զարգացման փուլերը, նախամաշտոցյան գրի մասին գործող վարկածները, տեսակետները, բառի քերականական իմաստը, արդի հայերենի բառապաշարը, ուղղագրության և ուղղախոսության կանոնները, խոսքի արժեքները, անուն խոսքի մասերի քերականական կարգերը, դերբայների ձևաբանական նշանակությունը, եղանակի քերականական կարգը, չթեքվող խոսքի մասերի տեղը խոսքի մասերի համակարգում:
• **Կարողանա**	Ոճաբանորեն հիմնավորված և պարզ ձևակերպել բանավոր և գրավոր խոսքը, բնութագրել ուղղախոսության վիճակն ու զարգացման հեռանկարները, լավ ուսումնասիրել խոսքի մասերի քերականական կարգերը, կատարել ձևաբանական վերլուծություններ, համապատասխան գործնական աշխատանքներ, ներկայացնել անուն խոսքի մասերի քերականական հատկանիշները, ածականի համեմատության աստիճանները որպես քերականական կարգ, առանձնացնել դերբայները ձևաբայերից, գտնել անկանոն, պակասավոր բայերը և ցույց տալ դրանց անկանոնությունը խոնարհման ձևերում, նախադասության մեջ կոնկրետ գտնել ընդհանրական մակբայների իմաստային ճիշտ գործածությունը, քննարկել հոլովման համակարգում տեղ գտած շեղումները:
• **Տիրապետի**	Հայերենի ուղղագրության, ուղղախոսության կանոններին, խոսքի մասերի քերականական կարգերին, չթեքվող խոսքի մասերի բառական և քերականական հատկանիշներին, նախադասության մեջ ճիշտ գործածությանը, կետադրությանը:
Գրականություն • **Հիմնական**	1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Ե., 1965: 2. Աբրահամյան Ա., Հայոց գիր և գրչություն, Ե., 1973:

3. Աբրահամյան Ա., Հայերենի դերբայները և նրանց ձևաբանական նշանակությունը, Ե., 1953:
4. Աբրահամյան Ա., Բայը ժամանակակից հայերենում, Ե., 1962:
5. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 2, Ձևաբանություն, Ե., 1974:
6. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի քերականությունը, Ե., 1969:
7. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի չթեքվող խոսքի մասերը , Ե., 1959:
8. Աբրահամյան Ս., Չթեքվող խոսքի մասերը և նրանց բառական ու քերականական հատկանիշների փոխհարաբերությունը ժամանակակից հայերենում, Ե., 1965:
9. Աղայան Է, Լեզվաբանության հիմունքներ, Ե., 1967:
10. Աղայան Է, Լեզվաբանության ներածություն, Ե., 1967:
11. Աղայան Է., Ժամանակակից հայերենի հոլովումը և խոնարհումը, Ե., 1967:
12. Աճառյան Հ., Հայոց գրերը, Ե., 1984:
13. Աճառյան Հ., Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, Ե., 1952-1971:
14. Առաքելյան Վ., Ժամանակակից հայերենի հնչյունաբանությունը, Ե., 1955:
15. Առաքելյան Վ., Խաչատրյան Ա., Էլոյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 1, Ե., 1979:
16. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ձևաբանություն, Ե., 1989:
17. Ավագյան Վ., Եղանակավորող բառերը և նրանց ուսուցումը, Ե., 1975:
18. Բադիկյան Խ., Ժամանակակից հայերենի դարձվածաբանական միավորները, Ե., 1986:
19. Բարսեղյան Հ., Հայերենի խոսքի մասերի ուսմունքը, Ե., 1980:
20. Բեդիրյան Պ., Ժամանակակից հայոց լեզվի դարձվածաբանությունը, Ե., 1973:
21. Գարեգինյան Գ., Շաղկապները ժամանակակից հայերենում, Ե., 1978:
22. Գևորգյան Ե., Հայերենի դարձվածքները, Ե., 1969:
23. Գյուլբուդաղյան Ս., Թվական անունը ժամանակակից հայերենում, Ե., 1964:
24. Խլղաթյան Ֆ., Գոյական անուն, Ե., 1968:
25. Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1990:

26. Պառնասյան Ն., Քերականական համանունությունը ժամանակակից հայերենում, Ե., 1979:
27. Պետրոսյան Հ., Գոյականի թվի կարգը հայերենում, Ե., 1972:
28. Պողոսյան Պ., Բայի եղանակային ձևերի ոճական կիրառություններն արդի հայերենում, Ե., 1971:
29. Ջահուկյան Գ., Ժամանակակից հայերենի հոլովման համակարգը, Ե., 1967:

Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ

Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)

Գնահատման սանդղակ

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ԹՎԱՆՇԱՆԸ	ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ
Գերազանց	**95-100**	**4,0**	**A+**
	87-94	**4,0**	**A**
	81-86	**3,7**	**A-**
Լավ	**75-80**	**3,3**	**B+**
	67-74	**3,0**	**B**
	61-66	**2,7**	**B-**
Բավարար	**55-60**	**2,3**	**C+**
	46-54	**2,0**	**C**
	40-45	**1,7**	**C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

Հաստատված է

Հայոց լեզվի և գրականության

ամբիոնի <N 2>-ի
նիստում

(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝

Ս. Մանուչարյան

(ստորագրություն)

……..

(ամիս ամսաթիվ)

____ ____ 2019 թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Հայոց լեզու և գրականություն-2
Առարկայի դասիչը	ԸԴ0102
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա/առկա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Հայոց լեզվի և գրականության • 1-ին մասնաշենք • 098196705 • gorpethamhay@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Շահանե Աղամյան
Ուստարի/ կիսամյակ	2019թ. 2-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0
Դասաժամերի բաշխումը	• դասախոսություն՝ --- • գործնական աշխատանք՝ 32 ժամ • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է հանրակրթական դպրոցի <<Հայոց լեզու>> և <<Հայ գրականություն>> առարկաների իմացության վրա:

Համառոտ բովանդակություն	Հայոց լեզու և գրականություն՝ դասընթացը ներառում է ընդհանուր տեսական և գործնական նյութեր «Հայոց լեզու» և «Հայ գրականություն» առարկաներից: Հայոց լեզվից ներառված են թեմաներ «Շարահյուսություն» բաժնից, իսկ հայ գրականությունից ներառված են հեղինակներ հայ հին և միջնադարյան շրջաններից: Նախամաշտոցյան գիր և գրականություն: Ավանդազրույցներ և վիպերգեր: Եղիշեի <<Վասն Վարդանանց և հայոց պատերազմի>> աշխատության կառուցվածքը և բովանդակությունը: Եղիշեի գրքի գեղարվեստական արժեքը: Գրիգոր Նարեկացի: Կյանքը, ստեղծագործությունները: Մովսես Խորենացի: <<Հայոց պատմություն>> աշխատությունը: Խորենացու պատմության աղբյուրները, կառուցվածքը:Մովսես Կաղանկատվեցի: <<Պատմություն Աղվանից աշխարհի>> երկը: Նախադասության անդամների կապակցման եղանակները: Պարզ նախադասության շարադասությունը: Պարզ նախադասության տեսակներն ըստ կազմության: Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամների շարադասությունը: Տրոհվող անդամներով նախադասություն: Ստորադաս նախադասության շարադասությունը և տեսակները: Բազմաբաղադրիչ բարդ ստորադասական նախադասություն, կառուցվածքային տիպերը.Ենթաստորադասություն, համաստորադասություն, տարաստորադասություն:
Նպատակ **Խնդիր**	Ուսանողների մեջ անհրաժեշտ և բավարար պատկերացում ձևավորել հայոց լեզվի շարահյուսական համակարգի, նախադասության տեսակների, նախադասության անդամների կապակցման եղանակների վերաբերյալ, ծանոթացնել հայ հին և միջնադարյան շրջանի գրականությանը: Ուսանողներին տալ համապատասխան գիտելիքներ հայոց լեզվի շարահյուսական համակարգի, նախադասության տեսակների, նախադասության անդամների կապակցման եղանակների, ստորոդաս նախադասության շարադասության և տեսակների

	մասին: Սովորողների ուշադրությունը հնարավորինս կենտրոնացած պահել և ուղղորդել ինքնուրույն արդյունքների հասնելուն: Օգնել նրանց հայոց լեզվի շարահյուսության ուսումնասիրման հարցում: Ամրապնդել և զարգացնել <<Հայոց լեզու>> և <<Հայ գրականություն>> առարկաներից ունեցած գիտելիքները: Աշխատանքներ բնագրային նյութերի հետ:
Վերջնարդյունքներ • **Իմանա** • **Կարողանա** • **Տիրապետի**	Սովորողը հստակ պետք է իմանա դասընթացի նպատակը, բովանդակությունը, նախադասության գլխավոր անդամների շարադասությունը և համաձայնությունը, տրոհվող պարագաները հայերենում, նախադասության բազմակի անդամները, նախադասության անդամների կապակցման եղանակների առանձնահատկությունները, նախադասության տեսակները , հայ հին գրականության գրողների աշխատությունները: Պետք է կարողանա կատարել ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ, առանձնացնել գերադաս և ստորադաս նախադասությունները, կառուցել նախադասության գծապատկերներ, կատարել համապատասխան գործնական աշխատանքներ, բնութագրել հայերենի շարահյուսական համակարգը, նախադասությունների, դրանց տեսակների առանձնահատկությունները, զերծ մնալ խնդրառական և համաձայնության սխալներից, արժևորել հայ հին ևմիջնադարյան գրականությունը: Բարդ նախադասության բաղադրիչների

	կապակցման եղանակներին ու միջոցներին, բարդ նախադասության բաղադրիչների շարահյուսական հարաբերությունների բնույթին, բարդ համադասական նախադասության կառուցվածքին, բարդ ստորադասական նախադասության կառուցվածքին, բաղադրիչների շարադասությանը, կաղապարին, պարզ և բարդ նախադասության տեսակներին, նախադասության անդամների կապակցման եղանակներին, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամների շարադասությանը, բազմաբաղադրիչ երկրորդական նախադասությունների կառուցվածքային տիպերին: Հայ հին և միջնադարյան գրականության շրջափուլում ընդգրկված հեղինակների կենսագրություններին, գործերին, բնագրային նյութերին:
Գրականություն • **Հիմնական**	1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն,Ե., 1965: 2. ԱբրահամյանԱ.,Պառնասյան, Օհանյան, ժամանակակից հայոց լեզու, 3. Շարահյուսություն, Ե., 1976: 4. Առաքելյան Վ., Հայերենի շարահյուսություն, Եր., 1958: 5. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Շարահյուսություն, Ե.,1987: 6. Ավետիսյան Յու., Զաքարյան Հ., Հայոց լեզու, Ե., 2012: 7. Ավետիսյան Յու, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Ե., 2012: 8. Գարեգինյան Գ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Բարդ նախադասությյուն, Եր., 1991: 9. Իշխանյան Ռ., Արդի հայերենի շարահյուսություն, Պարզ նախադասություն, Ե., 1986: 10. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե.,2004: 11. Պառնասյան Ն., Շարահյուսական համանիշները ժամանակակից հայերենում, Ե., 1970: 12. Ջահուկյան Գ., Աղայան Է., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ., Հայոց լեզու, Շարահյուսություն, Ե., 1984: 13. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Շարահյուսություն, Ե.,1982: 14. Քոսյան Վ., Ժամանակակից հայերենի նախադասության վերլուծության հարցեր, Ե., 1976:

<table>
<tr><td></td><td>15. Քոչինյան Զ., Տրոհվող պարագաները հայերենում, Եր., 1958:
16. Աբեղյան Մ., Հայոց հին գրականության պատմություն, Ե., 1944:
17. Գասպարյան Դ., Հայ հին և միջնադարյան գրականության պատմություն, Ե., 2009:
18. Մկրյան Մ., Հայ հին գրականության պատմություն, V-X դդ, Ե., 1976:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ռուսաց լեզու-1/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ. Դադալյան
Ուս. տարի/ կիսամյակ	Առաջին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Ռուսաց լեզվի տիրապետման տարրական A1 մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Ամրապնդվում են դպրոցում ստացած լեզվական գիտելիքները, կատարելագործվում են հաղորդակցական կարողություններն ու հմտությունները, հարստացվում են ուսանողների բառապաշարը և քերականական կառույցները, ձևավորվում են տեքստով աշխատելու կարողությունները՝ մենախոսության տեսքով վերարտադրելու տեքստի բովանդակությունը: Կատարվում են քերականությունից տեսական գիտելիքների և ուղղագրական հմտությունների ամրապնդմանը օժանդակող վարժություններ:

Նպատակը և խնդիրները	-խթանել ռուսաց լեզվի ուսուցման մոտիվացիան, ծանոթացնել ուսումնասիրվող լեզվակիր երկրի երկրագիտական իրողությունների հետ, -նախաբուհական պատրաստության ժամանակ ստացած գիտելիքների և կարողությունների ակտիվացում և ընդլայնում, -հանրագիտական և մասնագիտական տեքստերի հիման վրա խոսքի նախնական հմտությունների ձևավորում, որոշ հաճախակի օգտագործվող կառույցների տիրապետում, -լսողական և արտասանական հմտությունների զարգացում, ռուսերեն բառերի և բառակապակցությունների հնչունաբանական ճիշտ ձևերի տիրապետում: սովորեցնել՝ • ամբողջությամբ հասկանալ ծանոթ բառային-քերականական նյութի հիման վրա կառուցված տեքստի բովանդակությունը, • հասկանալ խոսակցի ակնարկների իմաստը ուսուցանվող բառային-քերաքականական նյութի շրջանակներում , • վերարտադրել կարդացած կամ ունկնդրած տեքստի բովանդակությունը, • ունկնդրվող տեքտը գրի առնելու կարողություն:
Վերջնարդյունքներ	ԳԻՏԵՆԱ՝ • առանձին խոսքամասային կառույցների առանձնահատկությունները, • առօրյա-խոսակցական ոճին բնորոշ բառակազ-մական կաղապարները, • տարատեսակ իմաստային հարաբերությունների արտահայտման միջոցներ պարզ, բարդ նախադասություններում: ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ • գրի առնել ունկնդրվող ծանոթ

	թեմատիկայով տեքստը, • օգտագործել տեքստերի ընթերցման տարբեր ձևեր, • ինքնուրույն վերարտադրել մենախոսություն որևէ թեմայի շուրջ/ մենախոսություն-դատողություն/: **ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝** • լեզվական, խոսքային և հաղորդակցական նյութին, որն անհրաժեշտ է հաղորդակցման հետևյալ խնդիրներ լուծելու համար ՝ -հաստատել և պահպանել սոցիալական շփումներ այլոց հետ, -արտահայտել գնահատողական վերաբերմունք, կարծիք, սուբյեկտիվ-հուզական վերաբերմունք մարդկանց, իրադարձությունների, գործողություն-ների նկատմամբ, -ստանալ և փոխանցել կոնկրետ տեղեկատվություն մարկանց, իրադարձությունների, փաստերի մասին :
Գրականություն	**Հիմնական** 1.Гаспарян, Н.Х.Григорян, И.Г.Мхитарян, Ю.М. Еганян Тексты по специальности. Для стдуентов физического и математического факультетов . Ереван 1979. 2.Н.Б.Нерсисян, Н.А.Геворкова, Р.А. Тер-Аракелян М.С.Халатова Русский язык для неязыковых вузов. Ереван ,,Луйс” 1989. **Լրացուցիչ** 1.Учебник русского языка для студентов-иностранцев нефилологических вузов /естественнонаучный профиль/, Муравьева Л.С. и др.,И.1989. **2.**Речевой этикет и культура общения,Формановская Н.И.,Высшая школа, М.,1989. 3.Русский язык для специалистов, Арутюнов А.Р.,Ожегов Н.С., М.,1982. 4. Тексты по специальности, Государственная академия управления РА, Ордян Э., Ер.2002. 5. Тесты онлайн по русскому языку, www. test.ru.info.

<table>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ռուսաց լեզու-2/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ. Դադալյան
Կիսամյակ	Երկրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզվի տիրապետման բազային A2 մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	- Արտասանական կարողությունների ամրապնմանն ուղղված աշխատանք ուսուցման տարբեր փուլերում, - լսողական հմտությունների մշակմանն ուղղված վարժությունների համակարգ, - սոցիալական և ուսումնամասնագիտական ոլորտում շփվելու համար անհրաժեշտ և բավարար բառապաշարի ստեղծում, -քերականական հմտությունների կատարելագործում տեսության մշտական կրկնողությամբ և գործնական վարժությունների

	կատարմամբ :
Նպատակը և խնդիրները	• Ունեցած լեզվական գիտելիքների և խոսքային կարողությունների ակտիվացում սոցիալ-կենցաղային և սոցիալ-մշակութային հաղորդակցման ոլորտում , • հանրագիտական և մասնագիտական տեքստերի հիման վրա խոսակցական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, • սկզբնական փուլում ստացած լսողական-արտասանական հմտությունների ամրապնդում, ամբողջական պատկերացում առոգանության համակարգի ձևավորման մասին: սովորեցնել՝ • կարդալ և հասկանալ տեքստի ընդհանուր բովանդակությունը, • լսել և հասկանալ երկխոսական-մենախոսական արտահայտությունների ընդհանուր իմաստը և մանրամասները, • գրավոր վերարտադրել տեքստի հիմնական բովանդակությունը, • մասնակից լինել երկխոսությանը:
Վերջնարդյունքներ	ԳԻՏԵՆԱ՝ • հիմնական հանրագիտական բառապաշարը և ուսումնամասնագիտական ոլորտին հատուկ տերմինաբանությունը՝ նվազագույն ծավալով, • տիպային խոսակցական ուղղվածությունները, որոնք անհրաժեշտ են ուսումնամասնագիտա-կան ոլորտում շփվելու համար, • երկխոսություն կառուցելու առանձնահատ-կությունները: ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ • կիրառել կառուցվածքային կապի միջոցները, • հաղորդակցվել, գործնական և հեռախոսային զրույցներ վարել,

	• համառոտ փոխանցել ընկալված տեղեկատվության գաղափարը և բովանդակությունը, • հետևել խոսքի էթիկային առօրյա և գործնական շփման ընթացքում: ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ • գործնական բանավոր և գրավոր խոսքի նորմերին, • պատմական անցյալի և ներկայիս արժեքներին վերաբերող հարցերի շուրջ սեփական դիրքորոշման արտահայտման և հիմնավորման հմտություններին, • մասնագիտական ոլորտում հրապարակային փաստարկված խոսք կազմելու և արտաբերելու կանոններին:
Գրականություն	Հիմնական 1.Гаспарян, Н.Х.Григорян, И.Г.Мхитарян, Ю.М. Еганян Тексты по специальности. Для стдуентов физического и математического факультетов . Ереван 1979. 2.Н.Б.Нерсисян, Н.А.Геворкова, Р.А. Тер-Аракелян М.С.Халатова Русский язык для неязыковых вузов. Ереван ,,Луйс” 1989. Լրացուցիչ 1.Учебник русского языка для студентов-иностранцев нефилологических вузов /естественнонаучный профиль/, Муравьева Л.С. и др.,И.1989. 2.Речевой этикет и культура общения,Формановская Н.И.,Высшая школа, М.,1989. 3.Русский язык для специалистов, Арутюнов А.Р.,Ожегов Н.С., М.,1982. 4. Тексты по специальности, Государственная академия управления РА, Ордян Э., Ер.2002.

<table>
<tr><td></td><td>5. Тесты онлайн по русскому языку, www. test.ru.info.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ռուսաց լեզու-3/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ.Դադալյան
Կիսամյակ	Երրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզվի տիրապետման շեմային B1մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Խոսքի հմտությունների ակտիվացում և մասնագիտական հատուկ բառերի և բառակապակցությունների ամրապնդում, փոքրածավալ տեքստերի ընթերցում, գրառում, սեղմագրում, գրավոր և բանավոր երկկողմանի թարգմանությունների կատարում:
Նպատակը և խնդիրները	-Ուսումնամասնագիտական և սոցիալ-կենցաղային հաղորդակցման ոլորտում անհրաժեշտ լեզվական և խոսքային կարողությունների հետագա զարգացում / գրել-կարդալ, լսել-խոսել/ • ընթերցելու հմտությունների

	զարգացում և կատարելագործում/70-80 բառ րոպեում, իմաստի ընդհանուր ընկալմամբ/ • ուսումնամասնագիտական ոլորտին վերաբերող տեքստեր ընթերցելու հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, • սովորեցնել գրավոր մենախոսության տեսքով արտահայտվել առաջարկված թեմայով, • սովորեցնել ինքնուրույն կազմել կապակցված տրամաբանական արտահայտություններ առաջարկվող թեմաների շուրջ, ներառյալ ուսումնամասնագիտական ոլորտը, • հասկանալ խոսակցի արտահայտությունների իմաստը, համարժեք արձագանքել, վարել երկխոսություն:
Վերջնարդյունքներ	**Գիտենա** • բառապաշարային մակարդակով նվազագույնը 3000 բառային միավոր, • քերականական մակարդակով՝ 1.ռուսաց լեզվի հոլովների համակարգը, նախդրային-հոլովային կառուցվածքների հիմնական նշանակությունները, 2.բայի ժամանակաձևի, դեմքի, թվի հիմնական նշանակությունները, բայական հատուկ ձևերը՝ դերբայ, մակբայական դերբայ, 3.խոսքի հիմնական մասերի հատկությունները, 4.տարբեր տեսակի նախադասությունների կառուցվածքները, կապի միջոցները բարդ նախադասություններում: **Կարողանա** • կիրառել ընթերցանության տարբեր տեսակներ ըստ նպատակների, • ընթերցել և ընկալել ուսումնամասնագիտական ոլորտի տեքստեր, • հասկանալ տեքստում առկա ինչպես

	հիմնական, այնպես էլ լրացուցիչ տեղեկատվության բավարար ճշտությամբ և խորությամբ, • մեկնաբանել տեքստում շարադրված տեղեկատվությունը, գնահատել այն, կատարել եզրակացություն, • գրավոր արտահայտվել առաջադրված թեմայով՝ մենախոսության տեսքով: **Տիրապետի** • հաղորդակցման համար անհրաժեշտ բառային միավորների քանակին, • ընթերցանության տարբեր ձևերի, • տարբեր տեսակի գրավոր հաղորդակցությունների արտահայտման կանոններին, • գրագետ գրագրության անհրաժեշտ քերականական հմտություններին, • ուսումնամասնագիտական ոլորտի տեքստեր ընթերցելու կարողություններին և հմտություններին:
Գրականություն	**Հիմնական** 1.Гаспарян, Н.Х.Григорян, И.Г.Мхитарян, Ю.М. Еганян Тексты по специальности. Для стдуентов физического и математического факультетов . Ереван 1979. 2.Н.Б.Нерсисян, Н.А.Геворкова, Р.А. Тер-Аракелян М.С.Халатова Русский язык для неязыковых вузов. Ереван „Луйс” 1989. **Լրացուցիչ** 1.Учебник русского языка для студентов-иностранцев нефилологических вузов /естественнонаучный профиль/, Муравьева Л.С. и др.,И.1989. **2.**Речевой этикет и культура общения,Формановская Н.И.,Высшая школа,

<table>
<tr><td></td><td>M.,1989.

3.Русский язык для специалистов, Арутюнов А.Р.,Ожегов Н.С., М.,1982.

4. Тексты по специальности, Государственная академия управления РА, Ордян Э., Ер.2002.

5. Тесты онлайн по русскому языку, www. test.ru.info.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ռուսաց լեզու-4/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ.Դաղալյան
Կիսամյակ	Չորրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզվի տիրապետման հետշեմային /B2/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	-Ռուսաց լեզվի տեսությունից գիտելիքների համակարգում և խորացում, -աշխատանք՝ ուղղված հստակ խոսքային հմտությունների զարգացմանը, -մասնագիտական բառապաշարի հարստացում:
Նպատակը և խնդիրները	Ուսանողների մոտ անհրաժեշտ լեզվական և խոսքային հմտությունների զարգացում, որի արդյունքում կապահովվի՝ • շփում ռուսական լեզվական միջավայրում /ուսումնամասնագիտական, առօրյա, կենցաղային, մշակութային/,

	• ռուսաց լեզվի կիրառումը հետագա ուսուցման համար/մագիստրատուրա, ասպիրանտուրա/, • ընտրված մասնագիտության տիրապետում սովորեցնել՝ • հասկանալ արդիական թեմայով լրագրային հոդվածների բովանդակությունը, • համառոտ շարադրել փաստեր իրադարձությունների, մարդկանց մասին, • արտահայտել սեփական տեսակետը , • գրել գործնական նամակներ, ռեզյումե, • կազմել համառոտ հաշվետվություն կատարված աշխատանքի մասին:
Վերջնարդյունքներ	**Գիտենա** • վարվելաձևի խոսքային հիմնական կանոնները մասնագիտական, սոցիալ-մշակութային, պաշտոնական-գործնական հաղորդակցական իրադրություններում, • մասնագիտական տեքստի կառուցման և վերաձևավորման կանոնները, • նվազագույնը 3000 բառային միավոր, • տարբեր տեսակի նախադասությունների կառուցվածքներ, հարաբերության ձևեր, կապի միջոցներ բարդ նախադասություններում: **Կարողանա** • տրամաբանորեն ճիշտ, հիմնավորն և պարզ կառուցել բանավոր և գրավոր խոսքը, • վերլուծել սոցիալապես նշանակալից խնդիրները և գործընթացները ռուսերեն լեզվով, • ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միջոցով հավաքել,

	մշակել և մեկանաբանել այն տվյալները, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական, գիտական, էթիկական խնդիրների մասին կարծիք արտահայտելու համար, **Տիրապետի** • սեփական մասնագիտական գործունեության նշանակության և հետևանքների մասին կարծիք ձևավորելու կարողություններին, • տարաբնույթ տեղեկատվությունը հասկանալու և շարադրելու հմտություններին, • գլոբալ համակարգչային ցանցերում ինֆորմացիայով աշխատելու հմտություններին:
Գրականություն	**Հիմնական** 1.Гаспарян, Н.Х.Григорян, И.Г.Мхитарян, Ю.М. Еганян Тексты по специальности. Для стдуентов физического и математического факультетов . Ереван 1979. 2.Н.Б.Нерсисян, Н.А.Геворкова, Р.А. Тер-Аракелян М.С.Халатова Русский язык для неязыковых вузов. Ереван „Луйс” 1989. **Լրացուցիչ** 1.Учебник русского языка для студентов-иностранцев нефилологических вузов /естественнонаучный профиль/, Муравьева Л.С. и др.,И.1989. **2.**Речевой этикет и культура общения,Формановская Н.И.,Высшая школа, М.,1989. 3.Русский язык для специалистов, Арутюнов А.Р.,Ожегов Н.С., М.,1982. 4. Тексты по специальности, Государственная академия управления РА, Ордян Э., Ер.2002. 5. Тесты онлайн по русскому языку, www. test.ru.info.
Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ	Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում) Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1) Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)

<table>
<tr><td></td><td>Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆրանսերեն լեզու-1/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Օհանյան
Կիսամյակ	Առաջին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի նախնական /A1/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը միտված է ուսանողների հանրակրթական դպրոցում յուրացված ֆրանսերենի հնչյունական, բառային և քերակա-նական գիտելիքների ամրապնդմանը և դրանց հիմքի վրա հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը: Այն կազմված է 5 թեմաներից/dossiers/, որոնցից յուրաքանչյուրն իր մեջ ներառում է երեքական դասեր/leçons/, որոնք ուսանողի մոտ զարգացնում է **լսելու, գրելու, կարդալու և խոսելու** կոմպետեցիաներ: Դասընթացում ներառված նյութի բովանդակությունը նպաստում է ուսանողների ընդհանուր լեզվահմացական կարողությունների ձեռքբերմանն ու գործնականում դրանց կիրառմանը/ կապված այն ոլորտների հետ, որոնք անմիջականորեն առնչվում են առօրյային, ընտանիքին, հետաքրքրություններին, շրջակա

	միջավայրին, ճանապարհորդություններին և այլն/: Յուրաքանչյուր դասին զուգընթաց կան լրացուցիչ առաջադրանքներ վարժությունների տետրում, որոնք ամրապնդում են սովորած նյութը:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է բառապաշարի և քերականության համադրական աստիճանական ուսուցմամբ նպաստել ուսանողների բանավոր և գրավոր գրագետ խոսքի կազմմանը՝ ուսումնասիրվող պարզ թեմաների շրջանակում: Դասընթացի խնդիրն է ֆրանսերենի հնչյունական, բառային և քերականական համակարգի վերաբերյալ ուսանողների ելակետային գիտե-լիքների ամրապնդումը՝ այդպիսով ստեղծելով անհրաժեշտ հիմք լեզվի ուսումնասիրության հետագա փուլերի համար:
Վերջնարդյունքներ	ԳԻՏԵՆԱ՝ • տվյալ փուլում նախատեսված համապատասխան բառապաշարն ու արտահայտությունները, քերականական, հնչյունաբանական և բառագիտական կայուն գիտելիքները, • տարբեր հաղորդակցական կառույցներ համատեքստի, որոնք հնարավորություն են տալիս ներկայացնել ճիշտ ձևակերպումներ գրավոր և բանավոր խոսքում: ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ • **լսել և հասկանալ** ծանոթ բառեր և խիստ տարրական արտահայտություններ, որոնք առնչվում են իրեն, ընտանիքին և մերձավոր շրջապատին, հասկանալ իրեն հասցեագրված հարցերն ու կարգադրությունները • **կարդալ և հասկանալ** ծանոթ անուններ, բառեր և շատ պարզ նախադասություններ, օրինակ՝ հայտարարությունների, պաստառների կամ ցուցանակների մեջ, • **խոսել,** մտքերը բանավոր արտահայտել պարզ հարց ու պատասխաններով՝ իր անմիջական կարիքների կամ ծանոթ թեմաների ոլորտից, օգտագործել պարզ արտահայտություններ ու նախադասություններ՝ նկարագրելու համար այն վայրը, որտեղ ապրում է և մարդկանց, որոնց ճանաչում է, • **գրել** կարճ, պարզ բացիկ, օրինակ՝

	շնորհավորանք՝ որևէ տոնի առիթով, լրացնել հարցաթերթիկ՝ անձնական տվյալներով, օրինակ՝ հյուրանոցի գրանցման թերթիկում լրացնել անունը, ազգությունը և հասցեն: **ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝** • խիստ տարրական բառապաշարի և պարզ արտահայտությունների, որոնք առնչվում են անձնական տվյալներին և որոշակի կոնկրետ իրավիճակների: • ընթերցանության և ճիշտ արտաբերության տեխնիկային, կայուն լսողական-արտասանական հմտություններին:
Գրականություն	**Հիմնական** 1.Annie Berthet, Catherine Hugot, Véronique M. Kizirian, Béatrix Sampsonis, Monique Waendendries Alter Ego A1+Cahier d'activités; Méthode de français, Hachette livre 2006 Fran*çais langue* étrangère. **2.**Jean-Luc Penfornis, Français.com; Méthode de français professionnel et des affaires. Niveau débutant ; CLE international/Sejer-Paris 2011 **Լրացուցիչ** 1.H.Tounian, CH. Pétrossian, L. Ohanian *«Français»* méthodes et pratiques 1re , Cursus universitaire de non spécialistes – Edition «AN - JON», Erévan 2008. 2.И.Н.Попова, Ж.А.Казакова.Грамматика французского языка. Практический курс: Учебник для институтов и факультетов иностранных языков.- 7-е изд., стереотипичное.-М., 2000.-480с
Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ	Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում) Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1) Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2) Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար) Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)
Գնահատման սանդղակ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ԹՎԱՆՇԱՆԸ	ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ
Գերազանց	**95-100**	**4,0**	**A+**
	87-94	**4,0**	**A**
	81-86	**3,7**	**A-**
Լավ	**75-80**	**3,3**	**B+**
	67-74	**3,0**	**B**
	61-66	**2,7**	**B-**
Բավարար	**55-60**	**2,3**	**C+**
	46-54	**2,0**	**C**
	40-45	**1,7**	**C-**

	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:			
Այլ տեղեկություններ				

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆրանսերեն լեզու-2/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **Էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Օհանյան
Կիսամյակ	Երկրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի նախնական /A1/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը ներառում է 5 թեմաներ/dossiers/, որոնցից յուրաքանչյուրն իր մեջ ներառում է երեքական դասեր/leçons/, Յուրաքանչյուր դաս ուսանողի մոտ զարգացնում է մի թեմատիկա, որի շուրջ հետաքրքիր առաջադրանքներն ու տեղեկատվական նյութերը /գործաբանական, լեզվաբանական և մշակութային/՝ Point langue, Aide-mémoire, Point culture, La phonétique, ավելի ընկալելի են դարձնում այն և նպաստում **լսելու, գրելու, կարդալու և խոսելու** կոմպետեցիաների զարգացմանը: Թեմաներն արտացոլում են իրական գործնական իրավիճակներ տարբեր ոլորտներում, ինչը նպաստում է սովորողի մոտիվացիային ու ներգրավմանը ուսումնական գործընթացին և թույլ է տալիս զարգացնել

	անհրաժեշտ կարողություններ և հմտություններ հաղորդակցման համար: Առաջադրանքները սովորողներին բազմաթիվ հնարավորություններ են տալիս փոխգործակցելու միմյանց հետ տարբեր իրավիճակներում, դրսևորել ստեղծագործական մոտեցում՝ ճկուն մեթոդների կիրառմամբ: Մեծ տեղ է տրվում ինքնուրույն անհատական աշխատանքին, որը լեզվի ուսումնասիրման կարևոր պայմաններից է: Յուրաքանչյուր դասին զուգընթաց կան լրացուցիչ առաջադրանքներ վարժությունների տետրում, որոնք ամրապնդում են սովորած նյութը:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը և քերականական գիտելիքները, զարգացնել լսողական-արտասանական հմտություններն ու հաղորդակցական կարողությունները, հետաքրքրություն առաջացնել ուսանողների մոտ ֆրանսիական քաղաքակրթության և մշակույթի, ֆրանկոֆոն աշխարհի նկատմամբ: Դասընթացի խնդիրն է՝ զարգացնել ուսանողների լեզվական հմտություններն և խոսքային կարողությունները, որոնք անհրաժեշտ են համապատասխան իրավիճակներում ճիշտ խոսքամասային միավորներ կիրառելու համար:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • դասընթացով նախատեսված հիմնական շարահյուսական կառույցներ և մտապահված արտահայտություններ, բառակապակցություն-ներ և խոսքային միջոցներ՝ առօրյա պարզ իրավիճակներում սահմանափակ տեղեկություններ փոխանակելու նպատակով : **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • **լսել և հասկանալ** առանձին արտահայտություններ և առավել հաճախ կիրառվող բառեր, որոնք առնչվում են մերձավոր, անձնական թեմաներին (օրինակ՝ ամենահիմնական անձնական և

	ընտանեկան տվյալների, գնումների, տեղանքի աշխարհագրության, շրջապատի, հարաբերությունների, աշխատանքի մասին), ընկալել կարճ, հստակ, պարզ հաղորդագրությունների ու հայտարարությունների հիմնական իմաստը, • **կարդալ և հասկանալ** կարճ, պարզ տեքստեր, անձնական նամակներ, գտնել կոնկրետ, կանխատեսելի տեղեկատվություն այնպիսի առօրեական տեքստերում, ինչպես՝ գովազդները, տեղեկատուները, ճաշացուցակներն ու չվացուցակները, • **հաղորդակցվել** պարզ, առօրեական խնդիրների շուրջ, որ պահանջում են ծանոթ թեմաների և գործողությունների մասին տվյալների պարզ և ուղղակի փոխանակում, վարել կարճ երկխոսություն, օգտագործել մի շարք արտահայտություններ ու նախադասություններ՝ պարզ բառերով նկարագրելու համար ընտանիքը և այլ մարդկանց, կյանքի պայմանները, կրթությունը, ներկա կամ նախորդ աշխատանքը, առաջին անհրաժեշտության պահանջմունքներին առնչվող հարցերը, • **գրել** հակիրճ, պարզ գրառումներ և հաղորդագրություններ, շատ պարզ անձնական նամակ, օրինակ՝ ինչ-որ մեկին շնորհակալություն հայտնել ինչ-որ բանի համար: ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ • լեզուների իմացության Համաեվրոպական համակարգի A2 (մինչշեմային) մակարդակում նկարագրված կոմպետենցիաներին /competences de communication écrite et orale, de comprehension et d'expression/,

<table>
<tr><td></td><td>

- առօրյա կարիքների հետ կապված սահմանափակ բառապաշարի, որոշ քերականական սահմանափակ կառույցների և նախադասությունների:

</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>

Հիմնական

1.Annie Berthet, Catherine Hugot, Véronique M. Kizirian, Béatrix Sampsonis, Monique Waendendries Alter Ego1+Cahier d'activités /A1/; Méthode de français, Hachette livre 2006 Fran*çais langue* étrangère.

2.Jean-Luc Penfornis, Français.com; Méthode de français professionnel et des affaires. Niveau débutant ; CLE international/Sejer-Paris 2011

Լրացուցիչ

1.H.Tounian, CH. Pétrossian, L. Ohanian *«Français»* méthodes et pratiques 1re , Cursus universitaire de non spécialistes – Edition «AN - JON», Erévan 2008.

2.И.Н.Попова, Ж.А.Казакова.Грамматика французского языка. Практический курс: Учебник для институтов и факультетов иностранных языков.- 7-е изд., стереотипичное.-М., 2000.-480с

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>

Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ԹՎԱՆՇԱՆԸ	ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ
Գերազանց	**95-100**	**4,0**	**A+**
	87-94	**4,0**	**A**
	81-86	**3,7**	**A-**
Լավ	**75-80**	**3,3**	**B+**
	67-74	**3,0**	**B**
	61-66	**2,7**	**B-**
Բավարար	**55-60**	**2,3**	**C+**
	46-54	**2,0**	**C**
	40-45	**1,7**	**C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆրանսերեն լեզու -3/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Օհանյան
Կիսամյակ	Երրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի մինչշեմային /A2/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը կազմված է 5 թեմաներից/dossiers/, որոնցից յուրաքանչյուրն իր մեջ ներառում է երեքական դասեր/leçons/, որոնք ուսանողի մոտ զարգացնում են ֆրանսերեն լեզվով **լսելու, գրելու, կարդալու և խոսելու** կոմպետեցիաները: Դասընթացը նպաստում է հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը իրականությանը մոտ իրավիճակներում, սովորեցնում է ուսանողին ինքնադրսևորվել իրական կյանքում: Առաջադրանքները ընդգրկում են տարբեր ոլորտներ/ անձնական, հասարակական, կրթական, մասնագիտական/՝ նպաստելով ուսանողների մոտիվացիային ու ակտիվ ներգրավվածությանը դասապրոցեսին: Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները ներառում են

	մասնագիտական պարզ տեքստեր, որոնք պարունակում են որոշակի մասնագիտական գիտելիքներ: Յուրաքանչյուր դասին զուգընթաց կան լրացուցիչ առաջադրանքներ վարժությունների տետրում, որոնք ամրապնդում են սովորած նյութը:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է՝ • ուսանողի բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք ազատ կարողանան տիրապետել լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի A2+ մակարդակում նկարագրված կոմպետեն-ցիաներին: • ներմուծել ելակետային մասնագիտական գիտելիքներ, ձևավորել մասնագիտական լեզվական կարողություններ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են ուսումնամասնագիտական գործունեության ընթացքում: Դասընթացի խնդիրն է՝ • զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական կարողությունները իրական գործնական իրավիճակներում, ինչը հանդիսանում է ուսուցման շարժիչ ուժը: • զարգացնել գրավոր և բանավոր հաղորդակցման կարողությունները /ունկնդրելու և հասկանալու, կարդալու և ըմբռնելու, խոսելու և գրելու կոմպետենցիաները/:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • դասընթացի թեմատիկայի սահմաններում գրավոր և բանավոր խոսքի ընկալման ու կառուցման համար անհրաժեշտ փորձառական գիտելիքները /հասարակական կամ անձնական ոլորտներում առօրյա կյանքին առնչվող (օրվա պլանավորում, սնունդ, փոխադրամիջոցներ, հաղորդակցություն և տեղեկատվություն/, որոնք էական են օտար լեզվով խոսքային գործունեություն

	իրականացնելու համար, • այլ երկրներում կամ տարածաշրջաններում ապրող հասարակական խմբերի այնպիսի ընդհանուր արժեքներն ու համոզմունքները, որոնք կարևոր են միջմշակութային հաղորդակցության համար, • դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական բառապաշարը: ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ • պարզ բառերով արտահայտել, թե ինչ է զգում, մանրամասն նկարագրել իր շրջապատն ու առօրյա կյանքը (մարդկանց, տեղանքը, աշխատանքը կամ ուսումնառությունը), նկարագրել անցյալ գործունեությունն ու անձնական կենսափորձը, իր սովորություններն ու առօրյան, ծրագրերն ու անելիքները, բացատրել, թե ինչն է իրեն դուր գալիս կամ դուր չի գալիս, պարզ, համառոտ նկարագրել իրադարձություններն ու գործողությունները, նկարագրել իր սիրելի կենդանիներին կամ ունեցվածքը, պարզ, նկարագրական լեզվով համառոտ դատողություններ անել առարկաների, նրանց բնորոշ հատկանիշների մասին և համեմատել դրանք: • բավարար չափով, առանց որևէ ջանք գործադրելու հասկանալ հասարակ և սովորական զրույցները, գլուխ հանել առօրյա գործնական պահանջարկներից, պարզ փաստային տեղեկության հայթայթումից և փոխանցումից, հարցնել և պատասխանել սովորույթներին և առօրյա իրավիճակներին վերաբերող հարցերին, հարցնել և պատասխանել ժամանցին ու կատարված գործունեություններին վերաբերող հարցերին, • օգտվել մասնագիտական

	գրականությունից բառարանի օգնությամբ, **ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝** լեզուների իմացության Համաեվրոպական համակարգի A2+(ուժեղ մինչշեմային) մակարդակին. • բավարար բառապաշարի՝ ամենօրյա հաղորդակցության և առօրյա գործերը վարելու, հաղորդակցական տարրական կարիքները արտահայտելու, գոյատևման պարզ կարիքները բավարարելու համար, • լեզվական բավականաչափ միջոցների՝ հստակ նկարագրություն անելու, ընդհանուր շատ թեմաների մասին իր տեսակետը հայտնելու, առանց ակնհայտորեն բառեր որոնելու, որոշ բարդ շարահյուսական կառուցվածքներ օգտագործելու համար, • ուսումնամասնագիտական ոլորտի հատուկ տերմինաբանությանը՝ նվազագույն ծավալով:
Գրականություն	**Հիմնական** 1.Annie Berthet, Catherine Hugot, Véronique M. Kizirian, Béatrix Sampsonis, Monique Waendendries Alter Ego A2+Cahier d'activités; Méthode de français, Hachette livre 2006 Fran*çais langue* étrangère. **2.**Jean-Luc Penfornis, Français.com; Méthode de français professionnel et des affaires. Niveau intermédiaire ; CLE international/Sejer-Paris 2011 **Լրացուցիչ** 1.Cédric Beaulieu, Sylvie Eskenazi 5e*Physique, chimie*, Didier Paris 2006. 2.И.Н.Попова, Ж.А.Казакова. Грамматика французского языка. Практический курс: Учебник для институтов и факультетов иностранных языков.- 7-е изд., стереотипичное.-М., 2000.-480с
Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ	Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)

<table>
<tr><td></td><td>Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆրանսերեն լեզու-4/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Օհանյան
Կիսամյակ	Չորրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության Համաեվրոպական համակարգի A2+(ուժեղ մինչշեմային) մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը կազմված է 5 թեմաներից/dossiers/, որոնցից յուրաքանչյուրն իր մեջ ներառում է երեքական դասեր/leçons/, որոնք ուսանողի մոտ զարգացնում են ֆրանսերեն լեզվով **լսելու, գրելու, կարդալու և խոսելու** կոմպետեցիաները: Բազմաբնույթ առաջադրանքները որոնք ընդգրկում են տարբեր ոլորտներ նպաստում են ուսանողների հաղորդակցական, լեզվաբանական ինչպես նաև մշակութային կոմպետենցիաների ձեռքբերմանը: Յուրաքանչյուր դասին զուգընթաց կան լրացուցիչ առաջադրանքներ վարժությունների տետրում, որոնք ամրապնդում են սովորած նյութը: Դասընթացում ներառված են նաև մասնագիտական տեքստեր, որոնք

	հարստացնում են մասնագիտական բառապաշարը:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է ուսանողի բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք կարողանան տիրապետել լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի B1 /շեմային/ մակարդակում նկարագրված կոմպետենցիաներին: Դասընթացի խնդիրն է՝ • զարգացնել ուսանողների գրավոր և բանավոր հաղորդակցման կարողությունները /ունկնդրելու և հասկանալու, կարդալու և ըմբռնելու կոմպետենցիաները, խոսելու և գրելու կոմպետենցիաները /; • հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • դասընթացով նախատեսված մասնագիտական բառապաշարը, քերականական նյութը, • առօրյա կյանքին վերաբերող թեմաների շուրջ /ընտանիք, սիրելի զբաղմունք և հետաքրքրություններ, աշխատանք, ճանապարհորդություն և ընթացիկ իրադարձություններ/ բավարար բառապաշար՝ մտքերն արտահայտելու համար: **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • **Լսել և ըմբռնել** աշխատավայրում, դպրոցում, ժամանցի վայրերում և այլուր պարբերաբար հանդիպող ծանոթ թեմաների մասին հստակ, գրական լեզվով խոսքի հիմնական իմաստը, հասկանալ հեռուստեսային կամ ռադիոծրագրերի հիմնական բովանդակությունը՝ ընթացիկ իրադարձություններին կամ անձնական

	ու մասնագիտական հետաքրքրություններին առնչվող թեմաների մասին, երբ խոսքը համեմատաբար դանդաղ է ու հստակ, • **կարդալ և հասկանալ** տեքստեր, որոնք հիմնականում գրված են առօրեական կամ աշխատանքին առնչվող և հաճախ գործածվող լեզվով, անձնական նամակներում հասկանալ դեպքերի, հույզերի և ցանկությունների նկարագրությունները, • **խոսել**, հանպատրաստից մասնակցել ծանոթ, անձնական հետաքրքրություններին կամ առօրյա կյանքին առնչվող թեմայով զրույցին (օրինակ՝ ընտանիք, նախասիրություններ, աշխատանք, ճամփորդություն, ընթացիկ իրադարձություններ), գլուխ հանել այն հիմնական իրավիճակներից, որոնք կարող են ծագել ուսումնասիրվող լեզվով խոսող երկրներում ճամփորդելիս, պարզ միջոցներով կապակցել արտահայտությունները՝ նկարագրելու համար իր կենսափորձը, իրադարձությունները, երազանքները, հույսերն ու ձգտումները, հակիրճ հիմնավորել ու բացատրել իր կարծիքներն ու ծրագրեր, պատմություն պատմել կամ ներկայացնել գրքի, ֆիլմի սյուժեն և տպավորությունները: • **գրել** ծանոթ թեմայի կամ անձնական հետաքրքրությունների շուրջ գրել պարզ, կապակցված տեքստ, անձնական նամակներ գրել՝ նկարագրելով կենսափորձն ու տպավորությունները, • բառարանի միջոցով օգտվել մասնագիտական գրականությունից՝ հետազոտական աշխատանք

<table>
<tr><td></td><td>իրականացնելիս:

ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝
Բավարար լեզվական միջոցների և բավականաչափ բառապաշարի՝ մտքերն արտա-հայտելու համար, թեև խոսում է տատանվելով (որոշ անվստահությամբ), չիմացած բառի փոխարեն դիմում է նկարագրական արտահայտությունների այնպիսի թեմաների մասին խոսելիս, ինչպիսիք են ընտանիքը, զբաղմունքն ու հետաքրքրությունները, աշխատանքը, ուղևորությունները և ընթացիկ իրադարձությունները,
մասնագիտական գրականությունից օգտվելու հմտություններից :</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>Հիմնական

1.Caterine Dollez, Sylvie Pons Alter Ego3+Cahier d'activités / B1/; Méthode de français, Hachette Français langue étrangère. Paris 2007

2.Jean-Luc Penfornis, Français.com; Méthode de français professionnel et des affaires. Niveau intermédiaire ; CLE international/Sejer-Paris 2011

Լրացուցիչ

1.Cédric Beaulieu, Sylvie Eskenazi 5ePhysique, chimie, Didier Paris 2006.
2.И.Н.Попова, Ж.А.Казакова.Грамматика французского языка. Практический курс: Учебник для институтов и факультетов иностранных языков.- 7-е изд., стереотипичное.-М., 2000.-480с</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**2,3** **2,0** **1,7**	**C+** **C** **C-**
	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:			
Այլ տեղեկություններ				

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Գերմաներեն լեզու/առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ս.Տոռոզյան
Կիսամյակ	Առաջին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի նախնական /A1/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	1-ին կիսամյակում դասընթացն ընդգրկում է գործնական դասաժամեր, որոնց ընթացքում ներմուծվում են նախնական գիտելիքներ լեզվի, երկրի և այդ երկրի մշակույթի մասին: Զարգացվում են կարդալու և գրելու հմտությունները:Հաղորդակցման հմտությունների զարգացմանը նպաստելու նպատակով տրվում է ակտիվ և պասիվ բառապաշար որոշակի թեմայի վերաբերյալ, համապատասխան թեմատիկ տեքստեր և թարգմանական աշխատանքներ: Վարժությունների միջոցով ամրապնդվում է յուրաքանչյուր թեմային վերաբերող

	բառապաշարային և քերականական նյութը: Աշխատանք է տարվում ճիշտ արտասանություն ապահովելու ուղղությամբ:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է • Գերմաներենով կարդալ- գրելու հմտությունների զարգացումը • Փոքրիկ երկխոսությունների վարումը և տարրական հաղորդակցման ապահովումը • Լեզվի, երկրի և այդ երկրի մշակույթի մասին գիտելիքների ձեռք բերումը: • Հարստացնել ուսանողների գիտելիքները, ձևավորել և ամրապնդել հաղորդակցման կարողությունները, բանավոր խոսքը • ՈՒսանողի մոտ զարգացնել տարբեր մշակութային համատեքստեր ու տեքստեր հասկանալու կարողություն:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Գերմաներեն լեզվի ճիշտ արտասանությունը • Առօրեայում հաճախ օգտագործվող բառապաշար: **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • Իր յուրացրած բառապաշարով կազմել պարզ նախադասություններ • Վարել փոքրիկ երկխոսություններ • Վերարտադրել փոքրիկ տեքստեր • Կարդալ ճիշտ և գեղեցիկ արտասանությամբ • Ողջունել, ներկայացնել ինքն իրեն, ընկերներին, ընտանիքի անդամներին • Ներկայացնել առօրեան՝ տանը, թե աշխատավայրում • Անձնական տվյալներ լրացնել հարցաթերթիկում **ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝** • Գրավոր խոսքի և ճիշտ արտասանության

<table>
<tr><td></td><td>տեխնիկային,ուսուցանվող բառապաշարին և թեմաներին:
• Այնքան տիրապետի լեզվին, որ կարողանա արտահայտել զգացմունք՝ զարմանք, ուրախություն,տխրություն, հետաքրքրասիրություն, կարողանա խանութից գնումներ կատարի, ռեստորանում ուտելիք պատվիրի և այն:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>Հիմնական

Anne Buscha, Szilvia Szita. Begegnungen. Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau A1. Schubert-Verlag, Leipzig, S. 264. Auflage 2008

Լրացուցիչ

1. В.М. Завьялова, Л.В. Ильина «Практический курс немецкого языка», издательство «Юрайт», 2004. 348с.
2. www.twirpx.ru
www.de-online.ru
3.А.П. Кравченко “Sprechen Sie Deutsch“ Развитие навыков устной речи, Ростов-на-Дону, 2013
4.Դ.Կ.Կարապետյան «Deutsch» ՈՒսումնական ձեռնարկ հումանիտար և ոչ լեզվական ֆակուլտետների համար, ԵՐԵՎԱՆ 2010թ.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
</table>

Այլ տեղեկություններ

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Գերմաներեն լեզու /առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ս. Տոռոզյան
Կիսամյակ	Երկրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի նախնական /A1+/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	2-րդ կիսամյակը նախատեսված է ընդհանուր ուսուցման համար: Ուսանողները ծանոթանում են գերմաներեն լեզվի հնչյունաբանությանը, բառագիտությանն ու քերականությանը, զարգացվում և հարստացվում է բառապաշարը: Տեքստերի և երկխոսությունների միջոցով ուսանողներին հնարավորություն է տրվում արտահայտելու իրենց սեփական կարծիքն ու տեսակետը թեմայի վերաբերյալ: Դրանք նպաստում են նաև սովորողների լեզվամտածողության, հմտությունների զարգացմանը, բավարարում են երկրի մշակույթին վերաբերող հետաքրքրությունները: Տրվում են բանավոր և գրավոր վարժություններ՝ օրվա քերականությանն ու բառապաշարին համապատասխան:

Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է • Զարգացնել ուսանողների գիտելիքները, ձևավորել հաղորդակցման կարողություններ, • տրամադրել համապատասխան նյութեր և բառապաշար բանավոր խոսք զարգացնելու համար, • օժանդակել ուսանողին սեփական կարծիքը գերմաներենով արտահայտել, կարողանալ ընկալել նյութի հիմնական բովանդակությունը: • Ուսանողին տալ համապատասխան գիտելիքներ, որոնց շնորհիվ նա կարողանա հասկանալ դասախոսի ամենօրյա խոսքը, անսխալ հնչյունաբանությամբ և գեղեցիկ կարդա և թարգմանի տեքստը, կարողանա ներկայացնել տեքստի բովանդակությունը և պատասխանի դասախոսի հարցերին գերմաներեն լեզվով, Ինքնուրույն կատարի քերականական վարժություններ:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Գերմանիայի մասին աշխարհագրական տեղեկություններ: Առօրյա կյանքի հետ առնչվող տեղեկություններ (սննդի և ըմպելիքի, ուտելու ժամերի, սեղանի շուրջ պահելաձևի, ազատ ժամանցի, հագուստի և այլն): **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • Կարդա և բառարանի օգնությամբ թարգմանի ցանկացած տեքստ: • Ձևակերպի քերականական կանոններ, մտքերը արտահայտի գրավոր և ճիշտ քերականությամբ: • Ներկայացնի տեքստի բովանդակությունը, հիմնավորի սեփական տեսակետը՝ պահպանելով

<table>
<tr><td></td><td>խոսքի, մտքերի տրամաբանական կապը

ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝
• Պատշաճ մակարդակով տիրապետի գերմաներենի տարրական իմացությանը՝ բանավոր, գրավոր խոսքի, ինչպես նաև արտասանական, լսողական և թարգմանության հմտություններին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>Հիմնական

Anne Buscha, Szilvia Szita. Begegnungen. Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau A1. Schubert-Verlag, Leipzig, S. 264. Auflage 2008

Լրացուցիչ

1. В.М. Завьялова, Л.В. Ильина «Практический курс немецкого языка», издательство «Юрайт», 2004. 348с.
2. www.twirpx.ru
www.de-online.ru
3.А.П. Кравченко “Sprechen Sie Deutsch“ Развитие навыков устной речи, Ростов-на-Дону, 2013
4.Դ.Կ.Կարապետյան «Deutsch» ՈՒսումնական ձեռնարկ հումանիտար և ոչ լեզվական ֆակուլտետների համար, ԵՐԵՎԱՆ 2010թ.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Գերմաներեն լեզու /առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	U. Տոռոզյան
Կիսամյակ	Երրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի մինչշեմային /A2/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Ուսանողները ծանոթանում են գերմանական գրողներին, նրանց ստեղծագործական կյանքին, ոճին: Գերմաներեն լեզվի դասընթացը կարևորվում է ինչպես լեզվական մասնագիտական գիտելիքների ձեռք բերման, դրանց կիրառման, այնպես էլ ուսանողների աշխարհայացքի ձևավորման, հայրենասիրության, մարդասիրության,ազնվության,ճշմարտացիությա ն ոգով դաստիարակելու առումով: Աշխատանքը գերմաներենի դասերին հիմնականում ուղղված է բառապաշարի հարստացմանն ու խոսքային հաղորդակցության հմտությունների զարգացմանը: Սա իրագործվում է թեմատիկ տեքստերի, ակտիվ և պասիվ բառապաշարի յուրացմանը նպաստող վարժությունների,

	երկխոսությունների, բանավեճերի, ինչպես նաև թարգմանական վարժությունների միջոցով: Աշխատանքները կատարվում են թե գրավոր, թե բանավոր:
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է • հայ ուսանողներին ծանոթացնել գերմանական իրականությանը, նրա գրական ակունքներին, միջնադարից մինչև մեր օրերը, հաղորդակից դարձնել գերմանական մշակույթի նվաճումներին: • Զուգահեռներ անցկացնել մեր հայ գրողների ստեղծագործությունների միջև: • Համեմատել հայ և գերմանական մշակույթը: • Հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, ձեռք բերած լեզվական բոլոր հմտությունները (կարդալ – հասկանալ – վերարտադրել, լսել – հասկանալ – վերարտադրել, խոսել, գրել), խորացնել և հնարավորինս կատարելագործել դրանք: • Տեխնիկայի միջոցով հնչեցնել գերմաներեն լեզուն, սովորեցնել առոգանությունը, արտաբերման ճշտությունը • Սովորեցնել ուսանողին գեղեցիկ ներկայացնել գերմանական պոեզիան:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Ուսանողը պետք է իմանա Գերմանիայի քաղաքականության, կրոնի, պատմության, տոների մասին տեղեկություններ: • Ճանաչի պատմական նշանավոր մարդկանց և իրադարձություններ: • Իմանա արվեստի, գրականության մասին տեղեկություններ:

	ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ • Մասնակցել տարբեր զրույցների, հաղորդել և ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն • կարողանա ներկայացնել անձնական և մասնագիտական հետաքրքրություններ • զրուցել ընտանիքի, նախասիրությունների, ճանապարհորդության, նորությունների թեմաներով։ ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ • Գերմաներեն լեզվի բանավոր, գրավոր խոսքին արդեն հիշատակված թեմաների շուրջ, • Դասընթացի շրջանակներում ձեռք բերած գիտելիքները գործնականում արդյունավետ կերպով կիրառելու կարողությանը։ • փոքրիկ մասնագիտական տեքստերի գերմաներենից հայերեն և հակառակը թարգմանելու կարողությանը։
Գրականություն	**Հիմնական** Anne Buscha, Szilvia Szita. Begegnungen. Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau A1. Schubert-Verlag, Leipzig, S. 264. Auflage 2008 **Լրացուցիչ** 1. В.М. Завьялова, Л.В. Ильина «Практический курс немецкого языка», издательство «Юрайт», 2004. 348с. 2. www.twirpx.ru www.de-online.ru 3.А.П. Кравченко “Sprechen Sie Deutsch“ Развитие навыков устной речи, Ростов-на-Дону, 2013 4.Դ.Կ.Կարապետյան «Deutsch» ՈՒսումնական ձեռնարկ հումանիտար և ոչ լեզվական ֆակուլտետների համար, ԵՐԵՎԱՆ 2010թ.
Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ	Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում) Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1) Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2) Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար) Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)
Գնահատման սանդղակ	ԳՆԱՀԱՏԱ- ՌԵՅՏԻՆԳԱ- ԹՎԱ- ՏԱՌԱՅԻՆ

	ԿԱՆԸ	ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ՆՇԱՆԸ	ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ
	Գերազանց	**95-100**	**4,0**	**A+**
		87-94	**4,0**	**A**
		81-86	**3,7**	**A-**
	Լավ	**75-80**	**3,3**	**B+**
		67-74	**3,0**	**B**
		61-66	**2,7**	**B-**
	Բավարար	**55-60**	**2,3**	**C+**
		46-54	**2,0**	**C**
		40-45	**1,7**	**C-**
	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:			
Այլ տեղեկություններ				

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Գերմաներեն լեզու /առկա/
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	«Դեղագործական քիմիա»
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	U.Տոռոզյան
Կիսամյակ	Չորրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության Համաեվրոպական համակարգի A2+(ուժեղ մինչշեմային) մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Ձևավորել ուսումնական ծրագրում ամփոփված նյութի լիակատար ուսուցում և ամրապնդում, ուսանողների գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում, խոսքային հմտությունների ձևավորում և դրա կիրառումը գրական և հրապարակախոսական տեքստերի վերլուծությունների մեջ: Բառապաշարի ուսուցումը զարգացնում է նաև տրամաբանական մտածողությունը
Նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է • Խորացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները

	• հարստացնել նրանց բառապաշարը տարբեր տեքստերով • կատարելագործել հաղորդակցական հմտությունները ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր խոսքում • իրենց տարիքին համապատասխան կենսական ոլորտներում և իրադրություններում լեզուն օգտագործելու կարողություն և հմտություն։
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Թեմատիկ և ակտիվ բառապաշար, ուսումնասիրած խոսքային նմուշներ, յուրացրած կայուն բառակապակցությունների գործածության հատուկ դեպքեր, գերմաներեն լեզվի հիմնական բառակազմական միջոցներ։ **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • Ձեռք բերած գիտելիքները կիրառի գործնականում՝ առօրյա կյանքում • քննարկի, բանավեճի մեջ մտնի դասընթացի շրջանակներում քննարկվող նյութերի, ինչպես նաև հասարակական և քաղաքական հարցերի շուրջ • Նկարագրել բնակարանը, աշխատավայրը, կահույքի անուններն ու դասավորվացությունը • Ձևակերպել ցանկություններ և զգացմունքներ • Հանդիպում կազմակերպել բժշկի մոտ, խոսել և խորհուրդներ տալ առողջության վերաբերյալ • Հասկանալ պարզագույն նորություններ **ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝** • Բանավոր և գրավոր խոսքի հմտությանը • արտասանական, լսողական և թարգմանության հմտություններին
Գրականություն	**Հիմնական**

<table>
<tr><td></td><td>Anne Buscha, Szilvia Szita. Begegnungen. Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Sprachniveau A1-A2. Schubert-Verlag, Leipzig, S. 264. Auflage 2008

Լրացուցիչ

1. В.М. Завьялова, Л.В. Ильина «Практический курс немецкого языка», издательство «Юрайт», 2004. 348с.
2. www.twirpx.ru
www.de-online.ru
3.А.П. Кравченко “Sprechen Sie Deutsch“ Развитие навыков устной речи, Ростов-на-Дону, 2013
4.Դ.Կ.Կարապետյան «Deutsch» ՈՒսումնական ձեռնարկ հումանիտար և ոչ լեզվական ֆակուլտետների համար, ԵՐԵՎԱՆ 2010թ.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անգլերեն լեզու
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ն. Սաֆարյան
Կիսամյակ	Առաջին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի շեմային /A1/մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը նպատակաուղղված է ամրապնդելու ուսանողների լեզվական գիտելիքները, հարստացնելու բառապաշարը, կատարելագործելու հաղորդակցական հմտությունները ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր խոսքում: Դասընթացը կազմված է հինգ դաս-բաժիններից. յուրաքանչյուրն ընդգրկում է մի քանի տեքստ, որոնք ուղեկցվում են հնչունաբանական, լեզվական, քերականական և հաղորդակցման հմտություններն ակտիվացնող վարժություններով, անմիջականորեն առնչվում են առօրյային, ընտանիքին, հետաքրքրություններին, շրջակա միջավայրին, ճանապարհորդություններին) և նպաստում են ընդհանուր նախնական լեզվահմացական և

	ճանաչողական կարողությունների ձեռքբերմանն ու գործնականում դրանց կիրառմանը:
Նպատակը և խնդիրները	-խորացնել և առավել ամրապնդել դպրոցում ձեռք բերած ընդհանուր քերականական և բառապաշարային գիտելիքները, խոսքի մասերին, նախադասության անդամներին, քերականական կանոնների կիրառությանը առնչվող հիմնական օրինաչափությունները, ակտիվացնել ուսանողի գրավոր և բանավոր արտահայտվելու կարողությունները, կատարելագործել նրանց հաղորդակցման հմտությունները: •հարստացնել ընդհանուր քերականական և բառապաշարային գիտելիքները, •ապահովել ուսանողների գրավոր և բանավոր հաղորդակցությունը, • ձևավորել քերականական պարզ կառույցներ պարունակող նյութի հետ ինքնուրույն աշխատելու և ստեղծագործելու կարողություններ ու հմտություններ:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Անգլերենի հիմնական քերականական կառույցները, • խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, քերականական կանոնների կիրառության հիմնական օրինաչափությունները: • անգլերեն լեզվի արտասանական նորմերը, բառակազմական կաղապարները և շարահյուսական կառույցները, • տվյալ փուլում նախատեսված համապատասխան բառապաշարը, • տարբեր հաղորդակցական կառույցներ՝ համատեքստի շրջանակներում: **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • Ըմբռնել պարզ քերականական կառույցներ բանավոր և գրավոր խոսքում, • ճիշտ արտասանել անգլերենի առանձին հնչյունները, երկհնչյուններ և դրանց արտասանական տարբերակները, • հասկանալ և խոսքում օգտագործել այս դասընթացի համար անհրաժեշտ բառապաշարը,

<table>
<tr><td></td><td>

ձեռք բերած քերականական գիտելիքների և բառապաշարի հիման վրա կազմել նախադասություններ, կատարել վարժություններ
պարզ, կապակցված մտքեր արտահայտել համատեքստի շրջանակներում:

ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

անգլերեն լեզվի խոսքի մասերին և քերականական պարզ կառույցներին,
սովորած քերականության և պառապաշարի կիրառական և գործաբանական կոմպետենցիաներին

</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>
Հիմնական
Face 2 Face: Pre-intermediate, Student’s book, Workbook, Second edition, Chris Redston, Gillie Cunningham, Cambridge University Press, 2013, 100+171p.

Լրացուցիչ
Essential Grammar in Use. Raymond Murphy
A self-study reference and practice book for elementary students of English, Cambridge University Press: Fourth Edition, 2015 - 319 p.
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>
Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական</td></tr>
</table>

չափանիշներ/մեխանիզմներ	պարապմունքներ, հաճախումներ:
Այլ տեղեկություններ	

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անգլերեն լեզու
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ն. Սաֆարյան
Կիսամյակ	Երկրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի շեմային /A1/մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը նպատակաուղղված է ամրապնդելու ուսանողների լեզվական գիտելիքները, հարստացնելու բառապաշարը, կատարելագործելու հաղորդակցական հմտությունները ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր խոսքում: Դասընթացը կազմված է հինգ դաս-բաժիններից. յուրաքանչյուրն ընդգրկում է մի քանի տեքստ, որոնք ուղեկցվում են հնչունաբանական, լեզվական, քերականական և հաղորդակցման հմտություններն ակտիվացնող վարժություններով, անմիջականորեն առնչվում են

	առօրյային, ընտանիքին, հետաքրքրություններին, շրջակա միջավայրին, ճանապարհորդություններին) և նպաստում են ընդհանուր նախնական լեզվահմացական և ճանաչողական կարողությունների ձեռքբերմանն ու գործնականում դրանց կիրառմանը:
Նպատակը և խնդիրները	-խորացնել և առավել ամրապնդել դպրոցում ձեռք բերած ընդհանուր քերականական և բառապաշարային գիտելիքները, խոսքի մասերին, նախադասության անդամներին, քերականական կանոնների կիրառությանը առնչվող հիմնական օրինաչափությունները, ակտիվացնել ուսանողի գրավոր և բանավոր արտահայտվելու կարողությունները, կատարելագործել նրանց հաղորդակցման հմտությունները: •հարստացնել ընդհանուր քերականական և բառապաշարային գիտելիքները, •ապահովել ուսանողների գրավոր և բանավոր հաղորդակցությունը, • ձևավորել քերականական պարզ կառույցներ պարունակող նյութի հետ ինքնուրույն աշխատելու և ստեղծագործելու կարողություններ ու հմտություններ:
Վերջնարդյունքներ	**ԳԻՏԵՆԱ՝** • Անգլերենի հիմնական քերականական կառույցները, • խոսքի մասերի, նախադասության անդամների, քերականական կանոնների կիրառության հիմնական օրինաչափությունները: • անգլերեն լեզվի արտասանական նորմերը, բառակազմական կաղապարները և շարահյուսական կառույցները, • տվյալ փուլում նախատեսված համապատասխան բառապաշարը, • տարբեր հաղորդակցական կառույցներ՝ համատեքստի շրջանակներում: **ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝** • Ըմբռնել պարզ քերականական կառույցներ բանավոր և գրավոր խոսքում, • ճիշտ արտասանել անգլերենի առանձին հնչյունները, երկհնչյուններ և դրանց արտասանական տարբերակները, • հասկանալ և խոսքում օգտագործել այս դասընթացի համար անհրաժեշտ

<table>
<tr><td></td><td>բառապաշարը,
• ձեռք բերած քերականական գիտելիքների և բառապաշարի հիման վրա կազմել նախադասություններ, կատարել վարժություններ
• պարզ, կապակցված մտքեր արտահայտել համատեքստի շրջանակներում:
ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝
• անգլերեն լեզվի խոսքի մասերին և քերականական պարզ կառույցներին,
• սովորած քերականության և պառապաշարի կիրառական և գործաբանական կոմպետենցիաներին</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>Հիմնական
Face 2 Face: Pre-intermediate, Student’s book, Workbook, Second edition, Chris Redston, Gillie Cunningham, Cambridge University Press, 2013, 100+171p.
Լրացուցիչ
Essential Grammar in Use. Raymond Murphy
A self-study reference and practice book for elementary students of English, Cambridge University Press: Fourth Edition, 2015 - 319 p.</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
</table>

Այլ տեղեկություններ	

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անգլերեն լեզու
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ն.Մեժլումյան
Կիսամյակ	Երրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի մինչշեմային /A2/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը միտված է ուսանողների լեզվական կարողությունների զարգացմանը, ակտիվ բառապաշարի հարստացմանը, քերականական գիտելիքների յուրացմանը և դրանց հիմքի վրա հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը: Այն բաղկացած է 6 գլուխներից, որոնք ներկայացնում են զանազան ժամանակակից թեմաներ : Գլուխներն ընդգրկում են նպատակային բառապաշար և քերականություն, տեքստի անծանոթ բառերի և արտահայտությունների ներմուծում (vocabulary, word combinations), հարցեր՝ ստուգելու տեքստերի յուրացման աստիճանը (reading comprehension), քերականական վարժություններ՝ ամրապնդելու

	քերականական կառույցներն ու երևույթները, ինչպես նաև հատուկ վարժություններ՝ ուղղված բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացմանը:
Նպատակը և խնդիրները	- Ուսանողի բառապաշարային և քերակա-նական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք ազատ կարողանան արտահայտել իրենց մտքերը քննարկված թեմաների շուրջ, գրեն այդ թեմաներով միջին ծավալի շարադրություններ • զարգացնել երկխոսական և հաղորդակցական կոմպետենցիաները, բառապաշարի և քերականության ուսուցմամբ խթանել ուսանողների բանավոր և գրավոր գրագետ խոսքը՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակում: • զարգացնել ինքնուրույն աշխատանքի կարողությունները ստեղծագործական աշխատանքի միջոցով,
Վերջնարդյունքներ	**Գիտենա** • դասընթացով նախատեսված համապատասխան բառապաշարը և քերականական նյութը, • լեզվակիր երկրի մշակույթի, քաղաքակրթության մասին որոշակի տեղեկատվություն: **Կարողանա** • վերարտադրել միջին բարդության տեքստեր, • բանավոր և գրավոր կապակցված խոսք կառուցել, • լրացուցիչ տեղեկություններ հաղորդել լսարանին: **Տիրապետի** • բանավոր և գրավոր կապակցված խոսք կառուցելու հմտություններին՝ կիրառելով սովորած լեզվական կառույցները,

<table>
<tr><td></td><td>

- տեղեկատվական լրացուցիչ աղբյուրներից օգտվելու հմտություններին :

</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>

Հիմնական

READ THIS! 1 fascinating stories from the content areas,Daphne Mackey with Laurie Blass,Dedorah Gordon,Cambridge university press 2010

Լրացուցիչ

1 New interchange 2 English for international communication Jack C. Richard with Jonathan Hull and Susan Proctor, Cambridge university press 1997. - 96p.

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>

Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>

ԳՆԱՀԱՏԱ-ԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱ-ՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ	ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**4,0** **4,0** **3,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**3,3** **3,0** **2,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**2,3** **2,0** **1,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Օտար լեզուների ամբիոնի
Թիվ 1 նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Օհանյան

« 12» սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անգլերեն լեզու
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **մասնաշենք/ սենյակ** • **հեռախոս** • **էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Օտար լեզուների • 2-րդ մասնաշենք • • gph.otarlezuner@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ն.Մեժլումյան
Կիսամյակ	Չորրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2,0 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխումը	• գործնական աշխատանք՝ 32 • ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Լեզուների իմացության համաեվրոպական համակարգի մինչշեմային /A2+/ մակարդակ:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը միտված է ուսանողների լեզվական կարողությունների զարգացմանը, ակտիվ բառապաշարի հարստացմանը, քերականական գիտելիքների յուրացմանը և դրանց հիմքի վրա հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը: Այն բաղկացած է 6 գլուխներից , որոնք ներկայացնում են տարբեր բնագավառի ակադեմիական տեքստեր (texts): Դասերն ընդգրկում են նպատակային բառապաշար և քերականություն, բառապաշարի և լեզվական-քերականական կառույցների

	մեկնաբանություններ , տեքստի անծանոթ բառերի և արտահայտությունների բացատրություն (vocabulary, word combinations), հարցեր՝ ստուգելու տեքստերի յուրացման աստիճանը (reading comprehension),հնարավորություն երկխոսությունների միջոցով արտահայտելու իրենց կարծիքը՝ օգտագործելով թիրախային բառապաշարը , ինչպես նաև հատուկ վարժություններ՝ ուղղված բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացմանը:
Նպատակը և խնդիրները	Խորացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները, հարստացնել նրանց բառապաշարը, կատարելագործել հաղորդակցական հմտությունները ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր խոսքում: • զարգացնել ուսանողի լսելու և ընկալելու հմտությունները՝ տեսալսողական նյութերի միջոցով, • ձևավորել լեզվամշակութային մտածողություն, • զարգացնել միջմշակութային կոմպետեն-ցիաները:
Վերջնարդյունքներ	**Գիտենա** • դասընթացով նախատեսված համապատասխան բառապաշարը և քերականական նյութը, • կատարել քերականական նյութերի վերաբերյալ համապատասխան գրավոր վարժություններն ու դրանք գործածել նաև բանավոր խոսքում • տվյալ լեզվամշակութային իրավիճակում կիրառվող անհրաժեշտ լեզվական կառույցներ, **Կարողանա** • ամենօրյա կենցաղային իրավիճակներում ազատ հաղորդակցվել օտար լեզվով, • օգտագործել կարդալու, լսելու, խոսելու և գրելու հմտություններ,

<table>
<tr><td></td><td>

արտահայտվել ըստ հետաքրքրությունների շրջանակի, կարծիք հայտնել և մեկնաբանել սեփական մոտեցումները:

Տիրապետի

հանրամշակութային և գործաբանական կոմպետենցիաներին,
տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներին,

գրությունների տարբեր ձևերը կազմելու ունակություններին /նամակներ, զեկույցներ, ցուցադրություններ և այլն/:

</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td>
Հիմնական

READ THIS! 1 fascinating stories from the content areas,Daphne Mackey with Laurie Blass,Dedorah Gordon,Cambridge university press 2010

Լրացուցիչ

1 New interchange 2 English for international communication Jack C. Richard with Jonathan Hull and Susan Proctor, Cambridge university press 1997. - 96p.
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>
Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական, սեմինար, պարապմունքներ, հաճախումներ:
Այլ տեղեկություններ	

Հաստատված է
Պատմության և իրաագիտության ամբիոնի
Թիվ 2 նիստում(արձ. թիվ 2)

Ամբիոնի վարիչ՝

17 սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Հայոց պատմություն 1
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտ. ֆակուլտետ
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **հեռախոս** • **Էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Պատմության և իրավագիտության 1-ին մասնաշենք www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Գայանե Շաբունց
Ուս. տարի/կիսամյակ	2019-2020 ուստարի, 1-ին կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխումը	• Դասախոսություն՝ 16 • Գործնական աշխատանք՝16 • Ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Չկա
Համառոտ բովանդակություն	Ծրագիրը կազմվել է Գորիսի պետական համալսարանի Հումանիտար և հասարակագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետի «Պատմության և իրավագիտության» ամբիոնում: Դասընթացն ունի հետևյալ բովանդակությունը. Համայնական հասարակությունը հայկական լեռնաշխարհում, Հայ ժողովրդի կազմավորումը, Վանի թագավորությունը (Ուրարտու), Հայաստանը Երվանդունիների օրոք Ք.ա. 6-3-րդ դդ., Արտաշեսյան թագավորությունը, Արշակունիների թագավորությունը Հայաստանում 1-3-րդ դարերում, Հին Հայաստանի տնտեսական կյանքը, պետական կարգը և մշակույթը Ք.ա. 2-րդ-Ք.հ. 3-րդ

	դդ, Ավատատիրական կարգերի ձևավորումը Հայաստանում, Քրիստոնեության հռչակումը պետական կրոն, Մեծ Հայքի թագավորությունը 4-րդ դարում և 5-րդ դարի առաջին երեսնամյակում, Ազատագրական պատերազմները հինգերորդ դարում, Հայաստանը 6-րդ դարում, Հայաստանը 7-րդ դարում, Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ 8-9-րդ դարերում, Հայկական մշակույթը 4-9-րդ դարերում, Հայաստանի անկախության վերականգնումը. Բագրատունիների թագավորությունը, Հայոց թագավորությունը խաղաղ զարգացման և տնտեսական վերելքի ժամանակաշրջանում, Բագրատունյաց թագավորության թուլացումը և անկումը, Հասարակական-տնտեսական հարաբերությունները և պետական կարգը 9-11-րդ դարերում, Հայ ժողովրդի պայքարը սելջուկ-թուրքերի դեմ, Հայաստանը ավատատիրության վայրէջքի ժամանակաշրջանում, Հայաստանը մոնղոլական նվաճումների ժամանակաշրջանում, Կիլիկիայի հայկական պետությունը, Հայկական մշակույթը 9-14-րդ դարի կեսերին, Հյուսիս արևելյան Հայաստանի ազատագրումը. Զաքարյանների իշխանությունը, Հայաստանը մոնղոլական նվաճումների ժամանակ, Կիլիկիայի հայկական պետությունը:
Նպատակները և խնդիրները	Հայոց պատմության հնագույն և հին շրջանի առարկան իր առջև նպատակ է դնում ներկայացնել հայկական քաղաքակրթության ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանները, հայկական լեռնաշխարհը՝ որպես հայոց քաղաքակրթության բնօրրան, հայոց ազգաբանության հիմքերը, հայերի տեղաբնիկ ծագումնաբանությունը, հայկական պետական վաղ և միջնադարյան կազմավորումները և թագավորությունները, դրանց հարաբերությունները հարևան երկրների և պետությունների հետ, պետական և նախարարական համակարգերի դրսևորումները և այլն: Հայոց պատմության միջին շրջանը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողները խոր գիտելիքներ կունենան Բագրատունյաց և

	Կիլիկյան Հայաստանի փառավոր պատմությունից, կիմանան արաբական, մոնղոլական, սելջուկ-թուրքերի արշավանքների դրդապատճառների և հետևանքների մասին, հայ ժողովրդի մղած ազգային-ազատագրական շարժման մասին: Դասընթացի խնդիրներն են՝ -Ուսանողին բավարար գիտելիքներ տալ հայ ժողովրդի պատմության կարևորագույն իրադարձությունների վերաբերյալ -Պատրաստել ուսանողին, որպեսզի փաստերի համադրման միջոցով կարողանա հայտնի տեսակետ մեր ժողովրդի պատմության տարբեր իրադարձությունների վերաբերյալ -Հմտությունների և ունակությունների տիրապետում, ուսումնական ու ճանաչողական գիտելիքների արդյունավետ կազմակերպում և յուրացում
Վերջնարդյունքներ	ԳԻՏԵՆԱ՝ Պատմական գործընթացի օրինաչափությունները և շարժիչ ուժերը, մարդու տեղը պատմական գործընթացում, հասարակության քաղաքական կառուցվածքում: Հայկական լեռնաշխարհը՝ որպես հայ ժողովրդի բնօրրան, հայկական թագավորական դինաստիաների պատմությունը, Կիլիկիայի հայկական պետականության պատմությունը, կարևոր ճակատամարտերը և իրադարձությունները ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ Գնահատել պատմական իրադարձությունների սոցիալական և անձնային արժեքները և օգտագործել դրանք կրթադաստիարակչական գործընթացում: Բացահայտել հին և միջին դարերում հայ ժողովրդի՝ արաբական, մոնղոլական տիրապետությունների դեմ ազատագրական շարժման առանձնահատկությունները Տարբերակել Քրիստոնեության ուղղությունները, աղանդները ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ Պատմական գիտությունների ժամանակակից և նորագույն ձեռքբերումներին, պատմական

	երևույթների և փաստերի վերլուծությանը, հայ ժողովրդի զարգացման և պետականության հաստատման գործընթացում եկեղեցու դերի կարևորությանը:
Գրականություն	**Հիմնական** 1. Էլեկտրոնային դասախոսությունների փաթեթ 2. Հայոց պատմություն, ՀՍՍՀ ԳԱ, Հ. 1, Երևան, 1971 3. Հայոց պատմություն, ՀՍՍՀ ԳԱ, Հ. 2, Երևան, 1984 4. Հայոց պատմություն, ՀՍՍՀ ԳԱ, Հ. 3, Երևան, 1976 5. Հայոց պատմություն, ԳԱԱ, Հ.2, Երևան, 2014 6. Սիմոնյան Հր., Հայոց պատմություն, Երևան, 2012 7. Ժամկոչյան Հ., Հայ ժողովրդի պատմություն, (Սկզբից մինչև 18-րդ դարի վերջը), Երևան, 1975 8. Ա. Մելքոնյան, Հայոց պատմություն, Դասախոսությունների ձեռնարկ, Երևան, 1998 9. Ագաթանգեղոս, Հայոց պատմություն, Երևան, 1983 10. Փավստոս Բուզանդ, Հայոց պատմությունմ Երևան 1987 11. Մովսես Խորենացի, Հայոց պատմություն, Երևան, 1981 12. Ղազար Փարպեցի, Հայոց պատմություն. Թուղթ Վահան Մամիկոնյանին, Երևան, 1982 13. Սեբեոս, Հայոց պատմություն, Երևան, 1979 14. Մովսես Կաղանկատվացի, Պատմություն Աղվանից աշխարհի, Երևան, 1969 15. Ստ. Օրբելյան, Սյունիքի պատմություն, Երևան, 1986 **Լրացուցիչ** 1. Հովհան Մամիկոնյան, Տարոնի պատմություն, Երևան, 1989 2. Հովհաննես Օձնեցի, Երկեր, Երևան, 1989 3. Սմբատ Սպարապետ, Տարեգիրք, Վենետիկ, 1956 4. Ալիշան Ղ., Սիսական, Վենետիկ, 1893

<table>
<tr><td></td><td>5. Առաքելյան Բ., Քաղաքները և արհեստները Հայաստանում 9-13-րդ դարերում, Հ.-1, Երևան, 1958, Հ. 2, Երևան, 1964
6. Բոռնազյան Ս. Վ., Սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունները Կիլիկյան հայկական պետությունում, Երևան, 1973
7. Բոռնազյան Ս., Հայաստանը և սելջուկները 11-13-րդ դարերում, Երևան, 1983</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ նկշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմուքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Պատմության իրավագիտությանայի ամբիոնի
Թիվ 2 նիստում(արձ. թիվ 2)

Ամբիոնի վարիչ՝

17 սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Հայոց պատմություն 2
Առարկայի դասիչը	
Ֆակուլտետ	Բնագ. մասնագիտ. ֆակուլտետ
Մասնագիտություն	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **հեռախոս** • **Էլ. հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Պատմության և իրավագիտության 1-ին մասնաշենք www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Գայանե Շաբունց
Ուս. տարի/կիսամյակ	2019-2020 ուստարի, 2-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխումը	• Դասախոսություն՝ 16 • Գործնական աշխատանք՝16 • Ինքնուրույն աշխատանք՝ 28
Նախապայման	Հայոց պատմության հին և միջին շրջանի իմացություն
Համառոտ բովանդակություն	Ծրագիրը կազմվել է Գորիսի պետական համալսարանի «Հումանիտար և հասարակագիտական մասնագիտությունների» ֆակուլտետի «Պատմության և իրավագիտության » ամբիոնում: Դասընթացն ունի հետևյալ բովանդակությունը. Ազատագրական պայքարը (17-րդ դարի 2-րդ կես-18-րդ դարի 1-ին կես), Ազատագրական պատերազմները Արցախում և Սյունիքում, Հայ ազատագրական շարժումները 18-րդ դարի 2-րդ կեսին, Ռուսաստանի տիրապետության հաստատումը Արևելյան Հայաստանում, 1877-1878թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Հայկական հարցի միջազգայնացումը, Ազատագրական խմբակները, կազմակերպությունները և հայ ազգային

	կուսակցությունների ձևավորում, Արևմտահայերի ազգային-ազատագրական պայքարը 19-րդ դարի 90-ական թթ, Հայկական հարցը 1912-1914 թվականներին, Հայաստանը առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին, Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը, Հայաստանի 1-ին Հանրապետության ստեղծումը: Հայաստանի Հանրապետության ներքին և արտաքին դրությունը 1918-1920թթ, Հայկական հարցը 1919-1920 թվականներին, Հայաստանի 1-ին Հանրապետության անկումը, Խորհրդային Հայաստանը 1920-1946 թվականներին, Խորհրդային Հայաստանը 1946-1991թթ., Հայաստանի հանրապետությունը (1991-2016թթ.)
Նպատակները և խնդիրները	«Հայոց պատմության» այս դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ խորը գիտելիքներ հայ ժողովրդի անցած փառավոր ուղու, մշակութային մեծ ձեռքբերումների, հայկական գաղթավայրերում ծավալված մշակութային, քաղաքական կյանքի մասին, Ի. Օրու գործունեության մասին: Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ սերմանել հայրենաճանաչողություն, հայրենասիրություն: Դասընթացի խնդիրներն են՝ -Պատրաստել ուսանողին, որպեսզի փաստերի համադրման միջոցով կարողանա հայտնի տեսակետ նոր և նրագույն շրջանի Հայաստանի պատմության հարցերի շուրջ -Ներկայացնել նոր շրջանի կարևոր իրադարձությունները -Հմտությունների և ունակությունների տիրապետում, ուսումնական ու ճանաչողական գիտելիքների արդյունավետ կազմակերպում և յուրացում
Վերջնարդյունքներ	ԳԻՏԵՆԱ՝ Ուսանողը պետք է իմանա դասընթացին առնչվող բոլոր փաստերն ու տեսակետները, Ի. Օրու գործունեության ժամանակաշրջանը, Արցախի և Սյունիքի ազատագրական պայքարի գլխավոր դրվագները, 18-րդ դարի 2-րդ կեսի

	ազատագրական շարժման դրվագները և Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը: Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Հանրապետությունների պատմությունը ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ Հստակ պատկերացում ունենալ Նոր և նորագույն շրջանի պատմության կարևոր իրադարձությունների մասին ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ Վերը նշված պատմական իրադարձությունների ժամանակագրական հաջորդականությանը և դրանց առանձնահատկություններին
Գրականություն	**Հիմնական** 1. Էլեկտրոնային դասախոսությունների փաթեթ 2. Հայոց պատմություն, ԳԱԱ, Հ.3, Երևան, 2010 3. Հայոց պատմություն, ԳԱԱ, Հ.4, Երևան, 2010 4. Սիմոնյան Հր., Հայոց պատմություն, Երևան, 2012 5. Ժամկոչյան Հ., Հայ ժողովրդի պատմություն, (Սկզբից մինչև 18-րդ դարի վերջը), Երևան, 1975 6. Ա. Մելքոնյան, Հայոց պատմություն, Դասախոսությունների ձեռնարկ, Երևան, 1998 7. Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության և սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում, (1828-1893), Երևան, 1972 8. Հայերի ցեղասպանությունը Օսմանյան կայսրությունում (փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու), Երևան, 1991 9. Ուլուբաբյան Բ. Արցախյան գոյապայքարի տարեգրություն, Երևան, 1997 **Լրացուցիչ** 1. Աբրահամյան Ա., Համառոտ ուրվագիծ հայ գաղթավայրերի պատմության, Հ. Ա, Բ, Երևան, 1964, 1967 2. Աբրահամյան Ա. Գ., Իսրայել Օրի,

<table>
<tr><td></td><td>Երևան, 1978
3. Ադոնց Ն., Հայկական հարց, Երևան, 1996
4. Աղայան Ծ., Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից, Երևան, 1976
5. Զոհրաբյան Է., 1920 թվ. թուրք-հայկական պատերազմը և տերությունները, Երևան, 1997
6. Լեո, Հայոց պատմություն, Հ. 2, 3, 4, Երևան, 1966-1984
7. Հայկական հարց հանրագիտարան, Երևան, 1996
8. Խաչատրյան Կ., Հայաստանը ԽՍՀՄռազմարդյունաբերական համալիրի համակարգում (1922-1991թթ.), Երևան, 2015
9. The Young Turks and the Truth about Holocaust an Adana - Ferriman Duckett, Երևան, 2009</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ նկշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Պատմության իրավագիտությանայի ամբիոնի
Թիվ 2 նիստում(արձ. թիվ 2)

Ամբիոնի վարիչ՝

17 սեպտեմբեր 2019թ.

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Փիլիսոփայություն
Առարկայի դասիչը	ԸԴ 01.13
Ֆակուլտետը	Հումանիտար և հասարակագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Պատմության • 1-ին մասնաշենք • • patmutyanambion@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լիլիթ Բալասանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	3-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխում	<<Փիլիսոփայություն>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, • Դասախոսություն՝ 32 ժամ • Գործնական աշխատանք՝ - • Ինքնուրույն աշխատանք՝ 28 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Փիլիսոփայության” իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	<<Փիլիսոփայություն>>առարկան դասավանդվում է 3-րդ կիսամյակում: Դասընթացը խոր և բազմակողմանի գիտելիքներ է տալիս ապագա ուսանողներին՝ իրենց աշխարհայացքի ձևավորման համար, անհատի հոգևոր կերտվածքի կայացման համար: Դասընթացում քննարկվում են կեցության, մարդու, կյանքի իմաստի, հասարակության և բնության, ճշմարտության և իմացության տեսության, ժամանակի և տարածության, հասարակության և մշակույթի, ստեղծագործության և մտածողության, պատճառականության և պատահականության, գաղափարախոսության և

	ազատության, ինքնագիտակցության և հասարակական գիտակցության հիմնահարցերը:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Փիլիսոփայության իմացությունը ուսանողների մոտ զարգացնում է հաղորդակցման ունակություններ, ակտիվ կենսադիրքորոշում և ինքնահաստատում: Փիլիսոփայության դասընթացի նպատակն է ապագա ուսանողներին հաղորդակից դարձնել գոյության և մտածողության համընդհանուր սկզբունքներին, հասարակական կյանքի գիտական ճանաչողությանը, աշխատանքային գործունեության մեջ այդ ճանաչողության արդյունքների օգտագործման յուրահատկություններին: Ինչպես նաև՝ փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված և լայն աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների արդի միտումների ձևավորմանը:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2. Կարողանա** **3. Տիրապետի**	• Դասընթացի ուսումնասիրումը խոր և բազմակողմանի գիտելիքներ կտա ուսանողներին՝ իրենց աշխարհայացքի ձևավորման համար • ուսանողներին հաղորդակից կդարձնի գոյության և մտածողության համընդհանուր սկզբունքներին • հաղորդակից կդարձնի հասարակական կյանքի գիտական ճանաչողությանը, աշխատանքային գործունեության մեջ այդ ճանաչողության արդյունքների օգտագործման յուրահատկություններին • ուսանողները կտիրապետեն համակարգված և լայն աշխարհայացքի ձևավորմանը • կծանոթանա քաղաքակրթական զարգացումների արդի միտումների ձևավորմանը • ուսանողները կտիրապետեն փիլիսոփայական կատեգորիաներին, փիլիսոփայության հիմնական հասացություններին սկզբունքներին, մեթոդներին կտիրապետեն աշխարհի ու մարդու կեցության և փոխհարաբերության հավերժական հարցերին
Գրականություն	
Հիմնական	1. Ասատրյան Մ. Վ, Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան, Նոյյան Տապան, 2004: 2. Բրուտյան Գ. Ա., Տրամաբանություն, Երևան, 1998. 3. Բրուտյան Գ. Ա., Փիլիսոփայություն և լեզու, Երևան, 1972. 4. Զաքարյան Ս.Ա., Փիլիսոփայության պատմություն, Երևան, 2005. 5. Կյուրեղյան Է. Ա., Փիլիսոփայություն, Երևան, 2004. 6. Հակոբյան Ս., Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան: Զանգակ-97, 2005.

<table>
<tr><td></td><td>7. Հովսեփյան Ա. Ա., Սոցիալական փիլիսոփայության հիմունքներ, Երևան 2003.
8. Շաքարյան Հր. Գ., Կեցության էությունը և տիպաբանությունը, Երևան, 1997.
9. Շաքարյան Հր. Գ., Փիլիսոփայությունը ստեղծագործության գաղտնիքների որոնումներում, Երևան, 2002.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Փիլիսոփայական բառարան, Երևան 1975.
2. Փիլիսոփայության պատմության համառոտ ակնարկ, Երևան, 1979.
3. Абрамян Л. А. Лекции по философии. Ереван, 1996.
4. Кохановский В. П. Философия.: Учебник пособие для высших учебных заведений. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008.
Алексеев П. В., Панин А. В. Философия: учеб. Изд-во Проспет, 2008.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական և սեմինար ստուգում)
Բաղադրիչ 5- 30% (քննություն կամ ստուգարք)</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգայինն միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
……
Ամբիոնի <…..>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ինֆորմատիկա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԲԴ 02.01
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	**Մաթեմատիկայի, ինֆորմատիկայի ամբիոն** **2/204** **(0284) 22048** **mathambion@gmail.com** www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Թ. Օհանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյան	2016-2017/1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ

Կրեդիտներ	5
Դասաժամերի բաշխում	ՏՀՏ մասնագիտական ոլորտում դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 48ժամ, 45 ժամ լսարանային, 1 ժամ կոնսուլտացիաներին և 2 ժամ հարցումներին: Լսարանային ժամերից՝ 30-ը սեմինար/գործնական պարապմունքներ և մնացած 15ժամը տրամադրվում են դասախոսություններին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում վարկանիշային ամփոփումով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 4:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է ինֆորմատիկայի տարրական գիտելիքների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Համակարգչային գրագիտություն Համակարգչային հիմնական, լրացուցիչ, ցանցային սարքավորումների նշանակությունը, աշխատանքի սկզբունքները, բնութագրիչ պարամետրերը: Սարքավորումների տեղակայում: Համակարգչային տարածված ծրագրերի տեղադրում և հեռացում: տեղեկատվության որոնում և արխիվացում: Թարգմանիչ ծրագրեր և բառարաններ: Համակարգչից օգտվելու անվտանգության տեխնիկայի

	կանոններ: Համակարգչային վիրուսներ և հակավիրուսային ծրագրեր: Համակարգչային ցանցերի կառուցման և աշխատանքի սկզբունքները: Համակարգչային ցանցերի տեսակները: Համակարգչային ցանցերի ծրագրային և տեխնիկական միջոցները: Գաղափար Internet ցանցի մասին: Ինտերնետի ինֆորմացիոն ռեսուրսները: Օպերացիոն համակարգեր, WINDOWS 7 օպերացիոն համակարգ, Word 2010, PowerPoint 2010, Excel 2010-Էլեկտրոնային աղյուսակի էջեր և բջիջներ: Բջիջների բացարձակ և հարաբերական հասցեավորում: Ֆունկցիաների վարպետի կիրառում: Ստանդարտ ֆունկցիաների՝ մաթեմատիկական, տրամաբանական, ֆինանսական, վիճակագրական և այլն, կիրառությունը հետազոտությունների իրականացման և վերլուծության բնագավառում: Դիագրամների կառուցում, ձևավորում: Ցուցադրություններ և դրանց դերը նյութի ներկայացման ընթացքում:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	• Ուսանողներին զինել ինֆորմացիոն տեխնո-լոգիաների կիրառության բնագավառների, մասնավորապես մասնագիտական ոլորտում, վերաբերյալ անհրաժեշտ գիտելիքներով: • Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների վերաբերյալ: • Ձևավորել տեսական և կիրառական բնույթի այնպիսի ունակություններ և հատկանիշներ, որոնք հնարավորություն կտան ճիշտ կողմնորոշվել հավաքագրված բազմաբնույթ ու լայնածավալ տեղեկատվության հզոր դաշտում, արդյունավետ կիրառել տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաների ընձեռած հնարավորությունները կրթության և մասնագիտական բնագավառներում իրականացվող հետազոտությունների ընթացքում: • Ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն բնագավառներում նրանց կիրառության վերաբերյալ: • Ինֆոմացիոն տեխնոլոգիաների վերաբերյալ ձեռք բերած գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության տարբեր

	բնագավառներում: • Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներն ու ինֆորմացիոն համակարգերը ժամանակակից ամենատարածված գիտապրակտիկ ուղղություններից են, որոնց միջոցների արդյունավետ օգտագործումը հնարավորություն է տալիս հասնել նոր նվաճումների հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում (ժողովըրդական տնտեսություն, կրթություն, գիտություն, սոցիալական կյանք և այլն): • Ներկայացնել անվտանգության տեխնիկայի կանոնները, համակարգչային վիրուսներից պաշտպանվելու հիմնական սկզբունքները: • Ներկայացնել հետազոտությունների բնագավառում էլեկտրոնային աղյուսակների ղեկավարման MsExcel ծրագրային փաթեթի կիրառման հնարավորությունները: • Զարգացնել թեմատիկ նյութն ավելի պատկերավոր ներկայացնելու համար ցուցադրությունների կիրառման հմտություններ:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա**	• Տեղեկատվական և հաղորդակցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների , նրանց աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: • Մուլտիմեդիա տեխնոլոգիաների, տեղեկատվու-թյան ներկայացման ծրագրային միջոցների աշխատանքի սկզբունքները : • Էլեկտրոնային աղյուսակների ղեկավարման Ms Excel ծրագրային փաթեթի կիրառման հնարավորությունները: • Ms Word ծրագրային փաթեթի հնարավորությունները: • Ms PowerPoint ներկայացումների փաթեթի կիրառման սկզբունքները: • Կիրառել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ու տեղեկատվական համակարգերի ընձեռած հնարավորությունները տվյալներն արդյունավետ կերպով հավաքագրելու, վերլուծելու և ներկայացնելու համար:

3.Տիրապետի	• Օգտագործել տարածված ծրագրային փաթեթները մասնագիտական բնագավառում հետազոտությունների իրականացման համար; • Կառուցել ֆունկցիաների արժեքների աղյուսակներ և դրանց գրաֆիկները, ձևավորել ու լրացնել դրանք, կառուցել երկչափ և եռաչափ դիագրամներ: • Կիրառել ստանդարտ (մաթեմատիկական, տրամաբանական, ֆինանսական, վիճակագրական և այլն) ֆունկցիաները հետազոտությունների իրականացման համար: • Առարկայական-մասնագիտական գիտելիքներին ու հմտություններին: • Ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին և այն օգտագործել անհրաժեշտ բնագավառներում:
Գրականություն	
Հիմնական	1. MS WINDOWS XP –Полное руководство-Издательский дом «Вилямс» 2006 2. Д. Комер-Принципы Функционирования Интернета Учебный курс 3. Բ. Ջանփոլադյան – Ժամանակակից քոմփյութերային տեխնոլոգիաներ 4. Ս. Գալստյան – Microsoft Office 2010 Երկխոսություն համակարգչի հետ 5. Ռ. Վ. Թոփչյան, Ա.Հ.Գրիգորյան…-Համակարգչից օգտվելու հմտություններ
Լրացուցիչ	6. Բ. Ջանփոլադյան – Ժամանակակից քոմփյութերային տեխնոլոգիաներ 2.В.Э.Фигурнов-IBM PC для пользователя 3.А.Кенин-Самоучитель для пользователей IBM PC Համացանց

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Գնահատականը	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100**	**5,0**	**A+**
	87-94	**5,0**	**A**
	81-86	**4,7**	**A-**
Լավ	**75-80**	**4,3**	**B+**
	67-74	**4,0**	**B**
	61-66	**3,7**	**B-**
Բավարար	**55-60**	**3,3**	**C+**
	46-54	**3,0**	**C**
	40-45	**2,7**	**C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

Հաստատված է

ամբիոն 30.08.2019թ

Նիստում (արձ թիվ 1)

ամբիոնի վարիչ
Լ.Ռ.Վարդանյան

.....
.....

(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն
Առարկայի դասիչը	ՄԲԴ 02.02
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	• Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ • 09819670 gorpethamhog@mail.ru www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Յու. Ալումյան
ՈՒս.տարի/կիսամյան	7-րդ
Առարկայի անվանումը	2
Առարկայի դասիչը	«Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր՝ ³é³ñÏ³յի ընդհանուր ծավալը կազմում է 8 ժամ, որից 6 ժամ տրամադրվում է դասախոսություններին, իսկ 2 ժամը լաբորատոր աշխատանքներին: Լաբորատոր աիշատանքի ժամին ուանողները պատասխանում են նախորոք մշակած 2 լաբորատոր

	աշխատանքներին: Ցուցադրվում է տեսահոլովակ ՀՀ-ում հնարավոր ԱԻ-ները, բնակչության վարքի կանոնները բնական աղետների, էկոլոգիական աղետների և տեխնածին վթարների դեպքերում: Դասընթացը ավարտվում է ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդետների քանակը 2,0
Նախապայման	Դասընթացը կառուցված է Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների առարկաների հիմնարար գիտելիքների հիման վրա:
Համառոտ բովանդակություն	«Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր ³é³ñÏ³ն հանդիսանում է ուսուցման պարտադիր դասընթաց բոլոր բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար և ուսումնական պլանների մեջ է մտնում որպես հատուկ առարկա: : Այն իր մեջ ընդգրկում է ՀՀ-ում առաջացող հնարավոր արտակարգ իրավիճակները, զանգվածային բնաջնջման զենքերը, այդ զենքերի խոցող գործոնները և այդ պայմաններում բնակչության պաշտպանության հիմնական եղանակներն ու միջոցները: ՀՀ-ում քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների համակարգի կազմակերպման սկզբունքը, այդ համակարգի հիմնական նպատակը և խնդիրները: Տնտեսական օբյեկտներում քաղաքացիական պաշտպանության պազմակերպման սկզբունքը և խնդիրները: Տնտեսական օբյեկտների կայուն գործունեությունը պատերազմի ժամանակ և ԱԻ-ներում:
Նպատակներ **Խնդիրներ**	Ուսանողներին սովորեցնել ՀՀ-ում հնարավոր բնական, էկոլոգիական աղետների և տեխնածին վթարների ծագման պատճառները և պայքարի ուղիները, հակառակորդի կողմից զանգվածային խոցման զենքերի և հարձակման ժամանակակից այլ զենքերի, ինչպես նաև բնական աղետների և տեխնածին վթարների հետևանքով առաջացած արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական եղանակները, արտակարգ իրավիճակներում և ռազմական դրության ժամանակ տնտեսության օբյեկտների գործունեության կայունության բարձրացման ուղիները և եղանակները, խոցման օջախներում փրկարար և անհետաձգելի վթարավերականգողական աշխատանքների հիմունքները:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1.Իմանալ**	ՀՀ-ում հնարավոր արտակարգ իրավիճակների առաջացման պատճառները, կանխատեսման հնարավորությունները, կանխարգելման միջոցառումները: Խոցման օջախների բնութագրերը և բնակչության պաշտպանության եղանակներն ու միջոցները: Քաղաքացիական պաշտպանության ազդանշանների դեպքում կազմավորումների և բնակչության գործողությունների կարգը: Արտակարգ իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ

2.Կարողանալ 3.Տիրապետի	տնտեսության օբյեկտների կայունության ապահովման հարցերն ու դրա բարձրացման ուղիներն ու եղանակները: Խոցման օջախներում և ԱԻ-ներում փրկարար և այլ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների կազմակերպումը և իրականաումը: ԱԻ-ներում կարողանալ օգտվել շնչառական օրգանների անհատական պաշտպանական միջոցներից: Դոզիմետրական և քիմիական չափիչ սարքերի միջոցով գնահատել օբյեկտներում ճառագայթային և քիմիական իրադրությունը: Գործնականորեն իրականացնել բնակչության պաշտպանության միջոցառումները պաշտպանական կառույցներում և տարահանման ժամանակ: Հրդեհների դեպքում կարողանալ օգտվել հրդեհամարիչ տեխնիկական միջոցներից: ՔՊ և ԱԻ համակարգի հիմնական հիմնադրույթներին /սահմանումներ/: ԱԻ-ներում գործել արագ, բայց հանգիստ, վստահորեն և առանց խուճապի:
Գրականություն	
Հիմնական Լրացուցիչ	Յու.Հ. Ալումյան, Հ.Ս. Սաֆարյան , Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր /դասախոսությունների տեքստեր/, Երեվան ճարտարագետ, 2009 Ալումյան Յու.Հ և ուրիշներ, Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր /լաբորատոր աշխատանքների մեթոդական ցուցումներ մաս 1/, Երեվան, 2004 Ալումյան Յու.Հ և ուրիշներ, Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր /լաբորատոր աշխատանքների մեթոդական ցուցումներ մաս 2/, Երեվան, 2004 Ռ.Ա.Մեժլումյան և ուրշներ, Քաղաքացիական պաշտպանություն և անվտանգությունն արտակարգ իրավիճակներում, Երեվան, ՀՊԱՀ, 2009 Атаманюк В. Г. и др. Гражданская оборона, Москва, Высшая школа, 1986 Егоров П. Т. и др. , Гражданская оборона, Москва, Высшая школа, 1977 Քաղաքացիական պաշտպանություն, Երևան,1984 ՀՀ հնարավոր արտակարգ իրավիճակները (մեթոդական մշակումներ), ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտ, Երևան, 1998 Սպիտակի երկրաշարժի դասերը, Երեվան 2009 Երբ մոտենում է փորձության ժամը, Երեվան 2008
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)

<table>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՏԻՆԳԱՅԻՆ

ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Թվանշանը</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
</table>

Հաստատված է
……
Ամբիոնի <…..>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	1-ին բուժ. օգնություն և առողջ. հիմ
Առարկայի դասիչը	ՄԲԴ 02.03
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorpethamkens@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Գալստյան Անի
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	1-ին
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	< Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն > դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, 32 ժամ լսարանային, 88 ժամ արտալսարանային: Լսարանային բոլոր ժամերը տրամադրվում են դասախոսություններին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը կատարում է գրականության ընթերցում և տեսաֆիլմերի դիտում, գրում ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 4:
Նախապայման	Դպրոցի չափորոշիչների համաձայն՝ նախնական գիտելիքներ մարդու անատոմիայի և ֆիզիոլոգիայի, ինչպես նաև ԱԲՕ վերաբերյալ:
Համառոտ բովանդակություն	• Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնության նպատակները • Հրատապ գործողությունների փուլեր • Գիտակցության խանգարումներ • Շնչուղիների խցանում • Սրտի կանգ • Մահվան նշաններ • Արյունահոսություններ • Ջրահեղձում

	• Վիրակապական նյութեր, վիրակապեր • Վնասվածքներ. կոտրվածք • Վերքեր • Ասեպտիկա և անտիսեպտիկա • Այրվածքներ • Սուր թունավորումներ
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել առաջին բուժօգնության հիմունքների վերաբերյալ արտակարգ իրավիճակներում: Ուսանողներին ցանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում առաջին օգնության հմուտ գործողություններին:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	Վերքերի տեսակները, բարդությունները, արյունահոսության տեսակները, տարբերակումը, արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցման ձևերը, կոտրվածքների տեսակները և բարդությունները, այրվածքային հիվանդություն և այրվածքային շոկ, էլեկտրահարման ժամանակ բնորոշ վնասվածքները և ԱԲՕ յուրահատկությունները, ջրահեղձման ժամանակ վերակենդանացման յուրահատկությունները, թունավորման նշանները և ԱԲՕ ցուցաբերման ընդհանուր սկզբունքները: Հայտնվելով դեպքի վայրում՝ առաջին հերթին կարողանան գնահատել իրավիճակը և կողմնորոշվել, պահպանել տուժածի կյանքը, կանխել նրա վիճակի վատթարացումը, նպաստել տուժածի վիճակի բարելավմանը և պաշտպանել անօգնական տուժածին: Տիրապետի վիրակապման միջոցներին, վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման, վերքերի մշակման միջոցներին, արտաքին արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցման հնարքներին, ԱԲՕ հնարքներին հոդախախտումների, ջղաձգումների ժամանակ:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Գրիգորյան Ռ.Ս., Ընդհանուր վիրաբուժություն, Երևան, 2002թ 2. Մուրատով Ս.Ն., Վիրաբուժական հիվանդություններ և հիվանդների խնամքը, Երևան, 1989թ 3. Անանիկյան Պ.Ս., Ընդհանուր վիրաբուժություն, Երևան, 1995թ 4. Մանասյան Կ.Ա., Բուժտեսակավորումը արտակարգ իրավիճ

<table>
<tr><td></td><td>ակներում, Հայկական բանակ, N 1, 2007թ
5. Ենգոյան Մ.Ն., Ստեփանյան Ա.Խ., Դավթյան Կ.Կ., Պետրոսյան Ն.Ռ., Արտակարգ իրավիճակների վնասման օջախներում զանգվածային վնասվածքների առաջին բուժօգնության կազմակերպումը, Երևան, 2006թ</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Շարիմանյան Ս.Ս., Ընդհանուր վիրաբուժություն, Երևան,
1975թ
2. Անեսթեզիոլոգիա և ռեանիմացիայի տեղեկատու, Մոսկվա, 1970թ
3. Պետրոսյան Ա.Ս., Գաբրիելյան Վ.Վ., Պետրոսյան Ս.Ս., Առաջին բուժօգնություն, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2002թ
4. Առաջին օգնության հիմունքներ (ինչպես գործել արտա-
կարգ իրավիճակներում), ուսումնական ձեռնարկ, Հայկա-
կան կարմիր խաչի ընկերություն, 1999թ
5. Հեղինակների կոլեկտիվ, Մինբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում, Երևան, 2007թ</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Թվանշանը</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Հաստատված է

Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում
(արձ թիվ 1) ամբիոնի վարիչ՝
Լ.Վարդանան _____
(ստորագրություն)
(30.08.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Բնապահպանություն և շրջակա միջավայրի հիմունքներ
Առարկայի դասիչը	ՄԲԴ 02.08
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Շուշան Շալունց
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	Երկրորդ տարի / Չորրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 28 ժամ գործնական աշխատանք՝ ինքնուրույն աշխատանք՝ 32 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Շրջակա միջավայրի քիմիա”, “Էվոլյուցիոն տեսություն”, “Բուսաբանություն”, “Կենդանաբանություն” առարկաների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացում ներգրավված են շրջակա բնական միջավայրի վիճակը բնութագրող ցուցանիշների համախումբը, բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված պետական և հասարակական միջոցառումների համակարգի վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկություններ: Դասընթացը նեարռում է հետևյալ հարցերը: Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Էկոլոգիական գործոններ: Հասկացություն պոպուլյացիայի մասին: Կենսացենոզի հատկությունները: Էկոհամակարգեր: Կենսոլորտը որպես համամոլորակային էկոհամակարգ: Նյութերի շրջանառությունը էկոհամակարգերում: Բնական ռեսուրսներ և ռացիոնալ բնօգտագործում: Մթնոլորտի աղտոտման էկոլոգիական հետևանքները: Քաղցրահամ ջրի հիմնախնդիրը: Ջրերի պահպանությունը: Հողերի կորստի պատճառները և պահպանման ուղիները: Հատուկ պահպանվող տարածքներ:
Նպատակ	Ուսուցանել էկոլոգիական հիմնական օրինաչափությունները, ինչպես նաև մարդու և բնության փոխհարաբերությունների նոր մակարդակ, որն անհրաժեշտ

Խնդիր/ներ	է բնության արդյունավետ օգտագործման և բարելավման խնդիրներն իրագործելիս: Տալ համապատասխան գիտելիքներ անձի ձևավորման սոցիալական նախադրյալների մասին, ռացիոնալ բնօգտագործման, օրգանիզմների զարգացման և ձևավորման վրա էկոլոգիական գործոնների ազդեցության վերաբերյալ: Ծանոթացնել պետական և հասարակական միջոցառումների համակարգերին, որոնք ուղղված են բնական ռեսուրսների վերարտադրությունը և ռացիոնալ օգտագործմանը ու բնական միջավայրի վիճակի բարելավմանը:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1.Գիտենա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	• Միջավայրի էկոլոգիական գործոնների ազդեցության դերը օրգանիզմների զարգացման և ձևավորման վրա: • Կենսոլորտի բաղադրության, կառուցվածքի առանձնահատկությունները: • Շրջակա միջավայրի կայունության պահպանման օրինաչափությունները: • Վերլուծել և գնահատել անձի և հասարակության զարգացման գործում բնապահանության և ռացիոնալ բնօգտագործման կարևորությունը, իբրև կայուն զարգացման երաշխիք: • Գործնական մոտեցում ցուցաբերել բնապահպանական միջոցառումների իրականակցման ժամանակ: • Ռացիոնալ բնօգտագործումը դիտարկել որպես կենդանի համակարգերի շահագործման և պահպանության անհրաժեշտ բաղադրամաս: • Բնապահպանական և էկոլոգիական ժամանակակից կայուն գիտելիքների: • Բնության մեջ տեղի ունեցող երևույթների և մարդածին սահմանային թույլատրելի ազդեցությունների օրինաչափություններին:
Գրականություն	
Հիմնական	1.Շ.Վ.Շալունց, Կ.Ա.Ղազարյան, Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ, Գորիս 2016 2.Կ.Վ.Գրիգորյան, Ա.Հ. Եսայան, Հ.Գ. Ժամհարյան, Ա.Վ. Խոյեցյան, Հ.Ս.Մովսեսյան, Գ.Պ.Փիրումյան Էկոլոգիայի և բնապահանության հիմունքներ, Երևան 2010 3.Ս.Մ. Շահինյան, Ն.Կ. Թահմազյան Էկոլոգիա, Երևան 2002

Լրացուցիչ	1.Լ. Մելքումյան Էկոլոգիայի հիմունքներ, Երևան 2008 2.В.Н. Киселев Основы экологии, Минск 1998 3.Մելքումյան Բնության պահպանության հիմունքներ, Երևան 2008

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

Գնահատականը	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**5,0** **5,0** **4,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

Գնահատման չափանիշներ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:
Այլ տեղեկություններ	

Հաստատված է
……
Ամբիոնի <…..>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Բարձրագույն մաթեմատիկա
Առարկայի դասիչը	ՄԲԴ 02.05
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	**Մաթեմատիկայի, ինֆորմատիկայի ամբիոն** **2/204** **098196760** gph.math.ambion@gmail.com -
Հեղինակ/ներ	Դասախոս՝ Վ. Հարությունյան
ՈՒս.տարի/կիսամյան	(1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ)

Կրեդիտներ	6 կրեդիտ
Դասաժամերի բաշխում	Սույն դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, 32 ժամ լսարանային և 88 ժամարտալսարանային: Լսարանային ժամերից 16 ժամ տրամադրվում է սեմինար /գործնական պարապմունքներին/, 16 ժամ տրամադրվում է դասախոսություններին:Արտալսարանային ժամերին ուսանողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում վարկանշային ամփոփումով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 4:
Նախապայման	Չկան
Համառոտ բովանդակություն	• Կոորդինատային հարթություն, ուղիղ գիծ, երկրորդ կարգի կորեր: • Գործողություններ վեկտորների հետ, սկալյար արտադրյալ, վեկտորների կազմած անկյունը: • Գծային հավասարումների համակարգեր, մատրիցներ և որոշիչներ: • Թվային ֆունկցիաների հատկությունները: Տարրական ֆունկցիաներ: • Ֆունկցիայի սահման և անընդհատություն, հատկությունները: • Ֆունկցիայի ածանցյալ, ածանցման կանոնները: Ֆունկցիայի հետազոտումն ածանցյալի միջոցով: • Նախնական ֆունկցիա, անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներ, փոփոխականի փոխարինման և մասերով ինտեգրման

	բանաձևերը: Մակերեսի հաշվումը որոշյալ ինտեգրալի միջոցով • Մի քանի փոփոխականի ֆունկցիայի դիֆերենցիալ հաշիվ • Դիֆերենցիալ հավասարումներին հանգող խնդիրներ: Առաջին կարգի դիֆերենցիալ հավասարումներ, ընդհանուրլուծումը, նախնական պայմաններ • Անջատվող փոփոխականներով դիֆերենցիալ հավասարումներ: Համասեռ հավասարումներ • Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրեր
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	• Դասընթացի հիմնական նպատակն է ներկայացնել վերլուծական երկրաչափության տարրերը և մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, անորոշ և որոշյալ ինտեգրալները և նրանց կիրառությունները, ծանոթացնել մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաների հետ: • Դասընթացի հիմնական խնդիրներն են հանդիսանում անալիտիկ երկրաչափության և գծային հանրահաշվի, դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշիվների , դիֆերենցիալ հավասարումների ապարատների և մեթոդների յուրացումը, ինչպես նաև այդ մեթոդների տարբեր կիրառությունների հետ ծանոթություն:
Կրթական ելքային արդյունքներ **4. Իմանա** **5. Կարողանա** **6. Տիրապետի**	• Ինչ են իրական թվերը, իրական թվերի նկատմամբ հանրահաշվական գործողությունները:Վեկտորի հասկացությունը, գործողություններ հետ, վեկտորների կոորդինատները , վեկտորների սկալյար և վեկտորական արտադրյալները: Էլիպսի, հիպերբոլի, պարաբոլի կանոնական հավասարումները: Հարթության հավասարումը: Ինչ է մատրիցը և նրա որոշիչը: Որոշիչի հատկությունները: 2-րդ և 3-րդ կարգի որոշիչները հաշվելու կանոնները: Գծային համակարգերի լուծումը: Ինչ է ֆունկցիան, նրա գրաֆիկը, հակադարձ ֆունկցիան: Ֆունկցիաների համադրույթը : Ֆունկցիայի սահմանը և անընդհատությունը, ածանցյալը , ածանցյալը հաշվելու կանոնները:Ֆունկցիայի նախնականը, անորոշ և որոշյալ ինտեգրալների հասկացությունները , մակերեսներ և ծավալներ հաշվելու ինտեգրալային բանաձևերը: • Գործողություններ կատարել իրական թվերի հետ, հաշվել թվի տոկոսը: Երկրաչափական խնդիրներ լուծել հավասարումների միջոցով:Լուծել 2 և 3 անհայտներով գծային համակարգեր, հաշվել որոշիչներ: Գործողություններ կատարել ֆունկցիայի հետ , կառուցել գրաֆիկներ,գտնել ֆունկցիայի սահմանը, ածանցյալը: Գտնել ֆունկցիայի էքստրեմումները, մեծագույն և փոքրագույն արժեքները: Գտնել ֆունկցիայի նախնականը: Ինտեգրալների միջոցով հաշվել մակերեսներ և ծավալներ • Դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշիվների հիմնակա գաղափարներին (իրական թիվ, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, ածանցյալ, ինտեգրալ), այդ գաղափարների կիրառության ոլորտներին: Երկրաչափական խնդիրների լուծման անալիտիկ մեթոդներին
Գրականություն	
Հիմնական	1. Պրիվալով Ի. Ի. <<Անալիտիկ երկրաչափություն>>, Երևան ,

<table>
<tr><td></td><td>1965 թ.
2. Կուրոշ Ա. Գ. <<Բարձրագույն հանրահաշվի դասընթաց>>, Երևան , 1965 թ.
3. Фихтенгольц Г. М. “Основы математического анализа”. Т.1-3, Масква, “Наука”(любого года издания
4. Սաղաթելյան Վ. Վ.,<<Բարձրագույն մաթեմատիկայի դասընթաց>>, Մաս 1-ինն 2 –րդ , Երևան , 1969 թ.
5. Առաքելյան Հ. Ս., Խոսրովյան Հ. Մ., Միրզոյան Վ. Ա., <<Անալիտիկ երկրաչափություն և գծային հանրահաշիվ>>, Երևան 2003 թ.
6. Զաքարյան Վ.Ս., Միքայելյան Ի. Ի.,Առաքելյան Հ. Ս., <<Մաթեմատիկական անալիզ>> , Երևան 1996
7. Համբարձումյան Գ. Հ. Հավանականությունների տեսություն: Երևան: Լույս, 1977: 400 էջ:
8. Гмурман В.Е. Теория вероятностей и математическая статистика. М., Высшая школа, 2003. 479с.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td></td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Âì²ÜÞ²ÜÀ</th><th>î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ</th></tr>
<tr><td>Գերազանց</td><td>95-100
87-94
81-86</td><td>4,0
4,0
3,7</td><td>A+
A
A-</td></tr>
<tr><td>Լավ</td><td>75-80
67-74
61-66</td><td>3,3
3,0
2,7</td><td>B+
B
B-</td></tr>
<tr><td>Բավարար</td><td>55-60
46-54
40-45</td><td>2,3
2,0
1,7</td><td>C+
C
C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանություն և քիմիա
Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում
(արձ թիվ.1) ամբիոնի վարիչ՝ կ. գ. դ. Լուիզա Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

30.08.2019

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանո մը	Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա -1 Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա -2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.01, ԸՄԴ 03.02
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Վարդանյան Լուիզա
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	կուրս՝ 1-ին, կիսամյակ՝ 1-ին և 2-րդ
Կրեդիտներ	6 + 6
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 32ժամ + 32 ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ գործնական աշխ.ատանք 32 ժամ +16 ժամ ինքնուրույն աշխատանք՝ 116 ժամ + 128 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Քիմիա” առարկայի դպրոցական ծրագրի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:

Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Քիմիայի քանակաչափական օրենքները, ատոմի կառուցվածք, քիմիական կապ: Քիմիական թերմոդինամիկայի հիմնական հասկացությունները, հավասարակշռական գործընթացներ, լուծույթներ: Կոմպլեքս միացություններ: Քիմիական տարրերը կենսոլորտում: Կենդանի օրգանիզմում պարունակվող տարրերի դասակարգումը, կենսածին տարրեր, դրանց կենսաբանական դերը: Անօրգանական նյութերի թունաբանական ասպեկտները: Կյանքի մետաղ տարրերը, ստացումը և քիմիական հատկությունները, դրանց կենսաբանական և դեղաբանական նշանակությունը: Կենսածին ոչ մետաղներ, ստացումը և քիմիական հատկությունները, դրանց կենսաբանական և դեղաբանական նշանակությունը:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ուսուցանել ընդհանուր և անօրգանական քիմիա առարկայի հիմնական տեսական դրույթները, ուսանողներին ծանոթացնել քիմիայի և կենսաբանության ու դեղագործության միջառարկայական կապին, ուսանողներին ծանոթացնել կենսաքիմիա և դեղագործություն առարկաների հետագա ուսումնասիրման համար բազային գիտելիքներին: Կարողանալ ներկայացնել քիմիական (անօրգանական և օրգանական) միացությունների կառուցվածքը, հատկությունները, անալիզի մեթոդները, թունաբանական ազդեցության, ինչպես նաև այդ նյութերի հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները, Կարողանալ իրականացնել տարբեր բնույթի քիմիական միացությունների սինթեզներ և կառուցվածքային հետազոտություններ, կանխատեսել քիմիական փոխարկումների մեխանիզմները, նրանց թունաբանական ազդեցությունները և կանխարգելման ուղիները:
Կրթական ելքային արդյունքներ **7. Իմանա**	քիմիայի հիմնական օրենքները և օրինաչափությունները, մշակել փորձարարական աշխատանքների տվյալները և կատարել համապատասխան եզրակացություններ, կատարել տեսական և փորձնական վերլուծություններ կապված քիմիայի և ֆարմացիայի միջառարկայական

8. Կարողանա **9. Տիրապետի**	կապի հետ, օգտվել գիտաուսումնական քիմիական գրականությունից: կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները գործնականում, տարբեր բնույթի քիմիական միացությունների սինթեզներին քիմիական փոխարկումների մեխանիզմներին, նրանց թունաբանական ազդեցություններին և կանխարգելման ուղիներին:
Գրականություն	
Հիմնական	. Ахметов Н.С. Общая и неорганическая химия.М:. ,,Высшая школа‖ 2003г. 2. Угай Я.А. Общая и неорганическая химия.М:. ,,Высшая школа‖ 2005г. 3. Хаускофт К., Контебл Э. Современный курс химии. М:. ,,Мир‖ 2002г.
Լրացուցիչ	4. Третьяков Ю.Д. Мартыненко Л.И., Григорьев А.Н., Цивадзе.А.Ю. Неорганическая химия, М:. ,,Химия‖ 2007, т 1-3 5. Чистяков Ю. В. Основы бионеорганической химии. М:. ,,Химия. Колос С‖ 2007г
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5-30% (Քննություն) ռեֆերատ,պորտֆոլիո,վերլուծական աշխատանք և այլն)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

Գնահատականը	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**5,0** **5,0** **4,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:

Հաստատված է
Կենսաբանություն և քիմիա
Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում
(արձ թիվ.1) ամբիոնի վարիչ՝ կ. գ. դ. Լուիզա Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

30.08.2019

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	ԲՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.03
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Սաֆարյան Հասմիկ
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	1-ին կուրս, 1- ին կիսամյակ
Կրեդիտներ	4,0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 32 ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ գործնական աշխ.ատանք՝ 32 ժամ ինքնուրույն աշխատանք՝ 56 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է դպրոցական ծրագրով նախատեսված գիտելիքների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Բուսաբանություն առարկան, խնդիրները, գիտության զարգացման հիմնական փուլերը: Բջջաբանություն, բուսական բջջի կառուցվածքը, բջջապատ, ցիտոպլազմա, օրգանոիդներ: Բջջային տեսության հիմնական դրույթները, բուսական բջջի տարբերությունը կենդանական բջջից: Պատկերացում հյուսվածքի մասին, ծածկասերմ բույսերի հյուսվածքները և նրանց առանձնահատկությունները: Բուսական օրգանիզմի վեգետատիվ օրգանները: Արմատ, նրա մորֆոլոգիական կառուցվածքը, արմատային համակարգի տիպերը, արմատի գործառույթները: Արմատի անատոմիական կառուցվածքը, ձևափոխությունները, արմատային համակարգի սիմբիոզը, միկորիզա: Ցողունը որպես վեգետատիվ օրգան, գործառույթները, ցողունի մորֆոլոգիան, ճյուղավորումը: Անատոմիական կառուցվածքը, ընձյուղի ձևափոխությունները: Տերևի

	արտաքին կառուցվածքը և գործառույթները: Ֆոտոսինթեզ, տրանսպիրացիա, գազափոխանակություն: Տերևների մորֆոլոգիական բազմազանությունը, ջղավորություն, տերևի անատոմիական կառուցվածքը: Ծաղիկը բույսի գեներատիվ օրգան: Ծաղկի կառուցվածքը: Գինեցեում: ապոկարպ և ցենոկարպ վարսանդ: Անդրոցեում: առէջների կառուցվածքը: Միկրոսպորոգենեզ, մեգասպորո-գենեզ, փոշոտում և դրա եղանակները, կրկնակի բեղմնավորում: Բույսերի սեռական և անսեռ բազմացումը: Պտուղները, նրանց ձևավորումը և զարգացումը, բազմազանությունը: Ծաղկավոր բույսերի սերմերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները, սերմերի տիպերը:
Նպատակ	ՈՒսումնասիրել բուսական օրգանիզմի տարրական միավորը՝ բջիջը, բջջի կառուցվածքային միավոր- ները, օրգանոիդները, նրանց գործառույթները, նախակորիզավոր և էուկարիոտիկ բջիջների առանձնահատկությունները, բուսական և կենդանական բջիջների տարբերությունները, դիտարկել հյուսվածքները, յուրաքանչյուր հյուսվածքի կառուցվածքային և ֆունկցիոնալ առանձնահատկությունները, հյուսվածքների դասավորությունը բուսական օրգանիզմում: Ծանոթացնել ծածկասերմերի վեգետատիվ օրգաններին, այդ թվում արմատի, ընձյուղի, տերևի կառուցվածքին, ձևափոխություններին՝ կախված գործառույթից և էկոլոգիական պայմաններից: Ուսումնասիրել ծաղկավոր բույսերի գեներատիվ օրգանները՝ ծաղիկը, պտուղը, սերմը:Դիտարկել բուսական օրգանիզմների բազմացման եղանակները:
Խնդիր/ներ	1. Ծանոթացնել ուսանողներին բուսական բջջի և հյուսվածքների կառուցվածքային առանձնահատկությունների հետ: 2. Ուսումնասիրել ծածկասերմ բույսերի վեգետատիվ օրգանների մորֆոլոգիական և անատոմիական կառուցվածքը, գործառույթները, դրանց ձևափոխությունները տարբեր պայմաններին հարմարվելու արդյունքում: 3. Դիտարկել գեներատիվ օրգանների՝ ծաղկի, պտղի և սերմի կառուցվածքը և բազմազանությունը: 4. Գործնական պարապմունքների ժամանակ, օգտագործելով մանրադիտակ, տարբեր պրեպարատներ, ցուցապաստառներ, բույսերի տարբեր օրգաններ, գործնականում ամրապնդել

	ուսանողների տեսական գիտելիքները:
Կրթական ելքային արդյունքներ **10. Իմանա**	Բուսական օրգանիզմի կառուցվածքի առանձնահատկությունները, բջիջ-հյուսվածք-օրգան համընդհանուր բանաձևի կիրառելիությունը բուսական օրգանիզմի համար, կճանաչեն տարբեր հյուսվածքների կառուցվածքի և տեղակայման առանձնահատկությունները, վեգետատիվ և գեներատիվ օրգանները, կհասկանան բուսական օրգանիզմի ամբողջականության հիմքերը: Կճանաչեն ծաղիկը որպես սպորագոյացման, իսկ հետագայում՝ գամետների առաջացման օրգան: Հիմնվելով դասախոսությունների վրա և ինքնուրույն աշխատանքների շնորհիվ, ուսանողները կհասկանան տարբեր պայմաններում բուսական օրգանիզմի հարմարվողականության ընթացքում մորֆոլոգիական փոփոխությունների կենսաբանական իմաստը, կտարբերակեն բույսերի կենսաձևերը, անալոգ և հոմոլոգ օրգանները:
11. Կարողանա	Տարբերակել բուսական բջջի օրգանոիդները, իսկ մանրադիտակի տակ՝ տարբեր հյուսվածքները: Կկարողանան ազատորեն տարբերակել արմատի, ընձյուղի և տերևի ձևափոխությունները և տալ դրանց համապատասխան տերմինաբանական անվանումները: Կիրառել ստացված գիտելիքները առաջադրված հարցերի գրագետ, տրամաբանական և գիտականորեն հիմնավորված վերլուծության համար: Կկարողանան ազատորեն օգտվել համացանցից, ինքնուրույն ուսումնասիրել և վերլուծել գիտական գրականություն:
12. Տիրապետի	Լուսային մանրադիտակով աշխատելու հմտություններին, որոշ պարզագույն պրեպարատներ պատրաստելու մեթոդիկային, ձեռք կբերեն սխեմատիկ նկարներ ստեղծելու ունակություն, տարբերակելով կարևորը երկրորդականից: Կտիրապետեն ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներին: Օգտագործելով համակարգչային տեղեկատվությունը, կընդլայնեն իրենց գիտելիքները բույսերի արտաքին և ներքին կառուցվածքի, ձևաբանության և օնտոգենետիկ զարգացման մասին:
Գրականություն	
Հիմնական	1.Жуковский П.М., Ботаника, М., “Колос”, 1982. 2.Васильев А.Е., Воронин Н.С. Ботаника: Морфология и анатомия растений, М., 1988 3.Хржановский В.Г. Курс общей ботаники, т.1, М., Высшая школа, 1976 4.Кудряшов,Родионова и др., Ботаника с основами

<table>
<tr><td></td><td>экологии, 1979
5. Կուրսանով Լ. Ի., Կոմարնիցկի Ն. Ա., Ռազդորսկի Վ. Ֆ. Ուրանով Ա. Ա., Բուսաբանություն I հատոր, Բույսերի անատոմիան և մորֆոլոգիան, Բջիջ Երևան 1971
6.Վ.Գ. Խրժանովսկի, Ս.Ֆ. Պոնոմարենկո Բուսաբանություն՝ Երևան՝ Լույս՝ 1986</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1.Эзау К., Анатомая семенных растений, М., Мир, т.1,2, 1980</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Âì²ÜÞ²ÜÀ</th><th>î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմուքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
19.12.16թ-ի
Ամբիոնի <№6>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Լատիներեն-1
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.04
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorpethamkens@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ռ. Բաղդագյուլյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4.0
Դասաժամերի բաշխում	“Լատիներեն-1” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120ժամ, որից 48 ժամ լսարանային և 72 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 48՝ը տրամադրվում է գործնական պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ +երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 4.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Լատիներեն լեզվի և նրա միջազգային դերի համառոտ ակնարկ: Այբբուբենը և ուղղագրական կանոնները: Հունական փոխառությները: Լատիներենի հոլովման համակարգը: Ակնարկ բայական խոնարհման համակարգի մասին: Թվանուններ՝ հունական և լատինական: Ածականներ և դերբայներ: Թևավոր խոսքեր:
Նպատակ	՝”Լատիներեն՝” առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել լատինական այբբուբենին,

Խնդիր/ներ	քերականությանը, այդ քերականական շրջանակներում քիմիական, դեղաբանական, կազմախոսական, ախտաբանական տերմինաբանությանը, հմտացնել պարզագույն շարույթներ կազմելու մեջ, որոնք կիրառվում են տարբեր գիտական անվանակարգեր կազմելիս: Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է. • Լատինական այբբուբենի և քերականության ուսումնասիրությունը: • Անհրաժեշտ տերմինաբանության և շարույթների կազմության տիրապետում:
Կրթական ելքային արդյունքներ 1. **Իմանա** 2. **Կարողանա** 3. **Տիրապետի**	I, II, III հոլովման պատկանող դեղագիտության համար անհրաժեշտ քիմիական, դեղանվանական, կազմախոսական, ախտաբանական և բուսաբանական նվազագույն բառապաշարը: Լատիներեն լեզվով բժշկագիտական և դեղագիտական տեքստեր կարդալ և հասկանալ: Լատինական պարզագույն շարույթների կազմությանը:
Գրականություն	
Հիմնական	Հ.Թ Առաքելյան, Վ.Մ. Բալաբանյան “ Լատիներեն լեզու և դեղագիտական տերմինաբանություն”, Երևան-2003 Հ.Թ Առաքելյան, “ Լատիներեն լեզու (Բժշկական ուսումնական հաստատությունների սովորողների համար)”, Երևան-1982
Լրացուցիչ	Լ.Ա. Հովհաննիսյան, Ա. Տեր-Պողոսյան“ Լատին-ռուս-հայերեն բժշկական բառարան”, Երևան-1952
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

Գնահատականը	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100**	**5,0**	**A+**
	87-94	**5,0**	**A**
	81-86	**4,7**	**A-**

		Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
		Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
		Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
		Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
		Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:				
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					

Հաստատված է
19.12.16թ-ի
Ամբիոնի <№6>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Լատիներեն-2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.05
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorpethamkens@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ռ. Բաղդագյուլյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	3-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4.0
Դասաժամերի բաշխում	“Լատիներեն” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120ժամ, որից 32 ժամ լսարանային և 88 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32՝ը տրամադրվում է գործնական պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ +երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննությամբ: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 4.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Լատիներենի հոլովման համակարգը(IV և V հոլովումներ): Ածականի համեմատական աստիճաններ: Տարահիմք կազմություններ: Բայի հրամայական եղանակը: Արգելական հրամայական:Հորդորական հրահանգ: Դեղատոմսը որպես լակոնիկ տեքստ: Հունական արմատները ախտաբանական տերմինաբանության մեջ:
Նպատակ	‘’Լատիներեն՝2” առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողների մեջ հիմնավորապես ամրակայել իրենց մասնագիտության համար անշրջանցելի նշանակություն

<table>
<tr><td>Խնդիր/ներ</td><td>ունեցող քիմիական, դեղաբանական, կազմախոսական, ախտաբանական, բուսաբանական, գիտական ոլորտներին պատկանող միջազգային տերմինաբանությունը և նրա յուրաքանչյուր անդամի հայկական զուգահեռը: Ուսանողին հմուտ դարձնել լատիներեն պարզագույն շարահյուսական կառույցներ կազմելու և հատկապես դեղատոմս գրելու մեջ:

Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է.
1. Լատինական այբբուբենի և քերականության ուսումնասիրությունը:
2. Անհրաժեշտ տերմինաբանության և շարույթների կազմության տիրապետում:
3. Դեղատոմսի դուրս գրման կարգի ուսումնասիրություն:</td></tr>
<tr><td>Կրթական ելքային արդյունքներ

1. Իմանա

2.Կարողանա

3.Տիրապետի</td><td>IV և V հոլովման պատկանող դեղագիտության համար անհրաժեշտ քիմիական, դեղանվանական, կազմախոսական, ախտաբանական և բուսաբանական նվազագույն բառապաշարը:

Լատիներեն լեզվով բժշկագիտական և դեղագիտական տեքստեր կարդալ և հասկանալ:
Լատիներեն լեզվով դեղատոմս գրել և կարդալ:

Լատինական պարզագույն շարույթների կազմությանը:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>Հ.Թ Առաքելյան, Վ.Մ. Բալաբանյան “ Լատիներեն լեզու և դեղագիտական տերմինաբանություն”, Երևան-2003

Հ.Թ Առաքելյան, “ Լատիներեն լեզու (Բժշկական ուսումնական հաստատությունների սովորողների համար)”, Երևան-1982</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>Լ.Ա. Հովհաննիսյան, Ա. Տեր-Պողոսյան“ Լատին-ռուս-հայերեն բժշկական բառարան”, Երևան-1952</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td><table><tr><td>Գնահատականը</td><td>Ռեյտինգային միավորը</td><td>Թվանշանը</td><td>Տառային նշանակումը</td></tr><tr><td>Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr></table></td></tr>
</table>

			87-94 **81-86**	**5,0** **4,7**	**A** **A-**
		Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
		Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
		Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
		Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
		Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:				
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի
Ամբիոնի <1 ին.> նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ բ. գ. դ. դոցենտ Լ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)
_____30.08.2019թ_____
(ամիս ամսաթիվ
)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անալիտիկ քիմիա 1
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.06
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեազորձական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Ռ. Վարդանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	I կուրս, 2-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	“Անալիտիկ քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, որից 80 ժամ լսարանային և 40 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 48-ը տրամադրվում է դասախոսություններին և 32-ը՝ լաբորատոր: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն կիսամյակի վերջում ավարտվում է քննությամբ: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝4.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Անալիտիկ քիմիայի հիմնական բաժինները՝ որակական և քանակական անալիզ:

	Կատիոնների և անիոնների դասակարգումն ըստ անալիտիկական խմբերի: Հոմոգեն հավասարակշռություն: Թթվահիմնային հավասարակշռություն: Թթուների և հիմքերի ժամանակակից տեսությունները: Հետերոգեն հավասարակշռություն: Կոմպլեքսագոյացման հավասարակշռություն: Կայունության (գոյացման) հաստատուն: Օքսիդացման-վերականգնման հավասարակշռություն: Ստանդարտ վերօքս պոտենցիալ, Ներնստի հավասարումը: Ծավալաչափական անալիզ: Տիտրման վերջակետ և համարժեքության կետ: Ծավալաչափական վերօքս եղանակների հիմունքները: Ծավալաչափական նստվածքագոյացման և կոմպլեքսագոյացման եղանակներ:
Նպատակ	” Անալիտիկ քիմիա ՝” առարկայի դասավանդման նպատակն է ծանոթանալ քիմիական անալիզի նոր տեսությունների հետ, կատարելագործել քիմիական անալիզի մեթոդները, եղանակները, որոնք կիրառվում են դեղանյոութերի անալիզի, որակի վերահսկողության ժամանակ: Խորացնելով ձեռք բերած տեսական գիտելիքները՝ անալիտիկ քիմիան նպաստում է ուսանողների մոտ գործնական աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ հմտությունների և կարողությունների զարգացմանը:
Խնդիրներ	Որակական անալիզի խնդիրը նյութերի որակական քիմիական բաղադրության որոշումն է: Քանակական վերլուծության խնդիրն է նյութերի կառուցվածքային մասնիկների բաղադրիչների քանակական հարաբերությունների որոշումն է:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1 Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	Առարկայի յուրացման արդյունքում ուսանողը պետք է Անալիտիկ քիմիա առարկայի ընդհանուր հիմունքները: Օգտվել լաբորատոր սարքերից, անալիտիկական կշեռքներից, կարողանալ վերցնել տրված զանգվածով անալիզվող պինդ և հեղուկ նյութեր և նրանցում որոշել պահանջվող տարրը: Օգտվել էլեկտրական անալիտիկական կշեռքների, կշռաքարերից, անալիզի համար միջին նմուշ վերցնելու տեխնիկան, նմուշի քայքայումը, ֆիլտրումը, անալիզվող տարրի նստեցմամբ, նստվածքի առանձնացումը, շիկացումը, այրումը, կշռումը և տեկոսային զանգվածի քանակության հաշվումը

	Որակական անալիզի մեթոդներին՝ կախված անալիզի ժամանակ վերցված նյութի քանակությունից, անալիզի միջավայրի պայմաններից, չոր, թաց անալիզի մեթոդների առանձնահատկությունները: Կաթիլային անալիզ, մարգարտաշարի ստացման անալիզ Կատիոնների, անիոնների ջրային լուծույթների խառնուրդներից բնորոշ ռեակտիվներով հայտնաբերել և առանջնացնել V խմբի կատիոնները IV խմբի կատիոններից, անիոններից: I խմբի անիոնները առանձնացնել, հայտնաբերել II խմբի անիոնների խառնուրդից:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Շ.Մ. Մանուկյան, Վ.Ս. Միրզոյան, Անալիտիկ քիմիա,ԵՊԲՀ, 2009 2. *Глубоков Ю.М. и др. Под ред. Ищенко А.А* Аналитическая химия, М., 2017 3. М.Отто. Современные методы аналитической химии. М., Техносфера, 2008, 544 с. 4. Г.Кристиан. Аналитическая химия в 2 томах. М., БИНОМ, Лаборатория знаний. 2009. 5. R.Kellner, J.-M.Mermet, M.Otto, H.M.Widmer (Eds). Analytical Chemistry, Weinheim, VCH, 1995. 6. Д.Скуг, Д.Уэст. Основы аналитической химии, в 2 томах, М., Мир, 1979. 7. В.П.Васильев. Аналитическая химия. в 2 книгах. М., Высшая школа, 1989
Լրացուցիչ	1. Пономарев, Аналитическая химия, ч. 1 и 2, Москва, “Высшая химия”, 1982. 2. А. П. Крешков. Основы аналитической химии, Им. “Химия”, М., 1970. 3. Ա. Գ. Քանքանյան, Որակական քիմիական անալիզի տեսական հիմունքները, “Լույս”, Հրատ, 1966
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)

<table>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Âì²ÜÞ²ÜÀ</th><th>î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
……
Ամբիոնի <1…..>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……30.08.2019…….
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Անալիտիկ քիմիա 2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.07
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն
Հեղինակ/ներ	Լ. Ռ. Վարդանյան
ՈՒՀս.տարի/կիսամյակ	I I կուրս, 1-ին կիսամյակ
Կրեդիտներ	3
Դասաժամերի բաշխում	“Անալիտիկ քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ, որից 32 ժամ լսարանային և 58 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 16-ը տրամադրվում է դասախոսություններին և 16-ը՝ լաբորատոր: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն կիսամյակի վերջում ավարտվում է քննությամբ: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝3.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Քանակական անալիզի խնդիրները, սկզբունքները քանակական քիմիական անալիզի դասական և ժամանակակից եղանակները, քանակական անալիզի անցկացման հիմնական

	պայմանները, քիմիական մետրոլոգիայի խնդիրները, նմուշապատրաստումը, քանակաչափական հաշվարկները, անալիզի սխալները և տվյալների մաթեմատիկական մշակումը: Կշռաչափական անալիզ: Ծավալաչափական անալիզ: Տիտրման վերջակետ և համարժեքության կետ: Չեզոքացման եղանակի ինդիկատորների տեսություն: Թույլ և ուժեղ թթուների տիտրումն ուժեղ հիմքով: Թույլ և ուժեղ հիմքերի տիտրումն ուժեղ թթուներով: Ծավալաչափական վերօքս եղանակների հիմունքները: Վերօքս եղանակների ինդիկատորները: Ծավալաչափական նստվածքագոյացման եղանակներ: Ծավալաչափական կոմպլեքսագոյացման եղանակներ: Անալիզի ֆիզիկաքիմիական եղանակներ (էլեկտրաքիմիական և օպտիկական եղանակներ):
Նպատակ **Խնդիրներ**	ուսանողներին ուսուցանել «Անալիտիկ քիմիա» առարկայի «Քանակական անալիզ» բաժնի ընդհանուր դրույթները, մեթոդները, խնդիրները, ձևավորել առարկայի տեսության ներկայացման ընթացքում առաջացող խնդիրների, դրանց լուծման ուղիների և քանակական քիմիական անալիզի դասական և ժամանակակից եղանակների մասին պատշաճ մասնագիտական պատկերացումները: Ներկայացնել քիմիական (անօրգանական և օրգանական) միացությունների կառուցվածքը, հատկությունները, անալիզի մեթոդները, թունաբանական ազդեցության, ինչպես նաև այդ նյութերի հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները, Իրականացնել տարբեր բնույթի քիմիական միացությունների սինթեզներ և կառուցվածքային հետազոտություններ, կանխատեսել քիմիական փոխարկումների մեխանիզմները, նրանց թունաբանական ազդեցությունները և կանխարգելման ուղիները:
Կրթական ելքային արդյունքներ 4. Իմանա 5. Կարողանա	Առարկայի յուրացման արդյունքում ուսանողը պետք է քանակական քիմիական անալիզի դասական և ժամանակակից եղանակների սկզբունքները և դրանց միջև կապի առանձնահատկությունները, խառնուրդների բաղադրամասերի բաժանման և քանակական անալիզի առանձնահատկությունները: վերլուծել և հասկանալ քանակական քիմիական անալիզի հետազոտման մեթոդները և առանձնահատկությունները, վերլուծել և գնահատել քանակական քիմիական անալիզի տարբեր եղանակների առավելություններն ու

6. Տիրապետի	թերությունները, դեղերի արտադրության և որակի հսկման գործընթացի սկզբունքներին, ինչպես նաև ֆարմակոկինետիկ և քիմիա-թունաբանական հետազոտություններում քանակական քիմիական անալիզի եղանակներին
Գրականություն	
Հիմնական	8. Շ.Մ. Մանուկյան, Վ.Ս. Միրզոյան, Անալիտիկ քիմիա,ԵՊԲՀ, 2009 9. *Глубоков Ю.М. и др. Под ред. Ищенко А.А* Аналитическая химия, М., 2017 10. М.Отто. Современные методы аналитической химии. М., Техносфера, 2008, 544 с. 11. Г.Кристиан. Аналитическая химия в 2 томах. М., БИНОМ, Лаборатория знаний. 2009. 12. R.Kellner, J.-M.Mermet, M.Otto, H.M.Widmer (Eds). Analytical Chemistry, Weinheim, VCH, 1995. 13. Д.Скуг, Д.Уэст. Основы аналитической химии, в 2 томах, М., Мир, 1979. 14. В.П.Васильев. Аналитическая химия. в 2 книгах. М., Высшая школа, 1989 15. Ա.Կ.Բաբկո և Ի.Վ.Պյատնիցկի, «Քանակական անալիզ», «Երևանի համալսարանի հրատարակչություն», Երևան,1974 թ. 16. Ս.Վ.Վարդանյան, Է.Ս.Ղահրամանյան, «Քանակական անալիզի ծավալաչափական եղանակներ», «Երևանի համալսարանի հրատարակչություն», Երևան, 2005 թ.
Լրացուցիչ	4. Пономарев, Аналитическая химия, ч. 1 и 2, Москва, “Высшая химия”, 1982. 5. А. П. Крешков. Основы аналитической химии, Им. “Химия”, М., 1970. 6. Ա. Գ. Քանքանյան, Որակական քիմիական անալիզի տեսական հիմունքները, “Լույս”, Հրատ, 1966
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ | ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ | Âì²ÜÞ²ÜÀ | î²è²ÚÆÜ

		ՄԻԱՎՈՐԸ		ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ
	Գերազանց	95-100 87-94 81-86	5,0 5,0 4,7	A+ A A-
	Լավ	75-80 67-74 61-66	4,3 4,0 3,7	B+ B B-
	Բավարար	55-60 46-54 40-45	3,3 3,0 2,7	C+ C C-
	Անբավարար	<40	0	D
	Ստուգված	≥ 40	-	S
	Չստուգված	<40	-	U
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:			
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի
Ամբիոնի <1 ին.> նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ բ. գ. դ. դոցենտ Լ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)
_____30.08.2019թ_____
(ամիս ամսաթիվ

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանում	Ֆիզիոլոգիայի և անատոմիայի հիմունքներ
Առարկայի դասիչ	ԸՄԴ 03.08
Ֆակուլտետ	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտություն	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն **Մասնաշենք** **Հեռախոս** **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա 2-րդ 098196704 gorsukensab @ gmail. Com www.gorsu.am
Հեղինակ	Տաթևիկ Գրիգորյան
Կիսամյակ	2 կուրս, 3-րդ կիսամյակ

Կրեդիտ	6
Դասաժամերի բաշխում	Դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 180 ժամ, որից լսարանային՝ 80 ժամ, արտալսարանային (ինքնուրույն)՝ 100 ժամ: Լսարանային ժամեր՝ դասախոսություն՝ 48 ժամ, լաբորատոր՝ 32 ժամ,
Նախապայման	Դասընթացը կառուցած է ՀՀ հանրակրթական հիմնական և ավագ դպրոցի “Կենսաբանություն” դասընթացի հիմնարար գիտելիքների հիմքի և բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական կրթական և չափորոշչային պահանջների իմացության վրա՝ նոր պահանջներին համապատասխան:
Համառոտ բովանդակություն	Անատոմիայի և ֆիզիոլոգիայի դասական ու ժամանակակից ուսումնասիրության մեթոդները, զարգացման ուղղությունները: Մարդու օրգանիզմի օրգանհամակարգերի կառուցվածքային և գործառական բնութագիրը, զարգացման

	առանձնահատկությունները, գործառույթների կարգավորման մեխանիզմները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	ՈՒսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում մարդու օրգանիզմի օրգանհամակարգերի կառուցվածքի, տեղադրության, գործառույթների ու զարգացման մասին, պարզաբանել այն հիմնական օրինաչափությունները, որոնք ընկած են սովորողների առողջության պահպանման և ամրապնդման հիմքում: ՈՒսանողների մոտ ձևավորել համակարգված գիտելիքներ մարդու օրգանիզմի կառուցվածքի ու գործառույթների միասնականության մասին՝ ծանոթացնելով նաև հոգեկան և ֆիզիոլոգիական փոխկապակցված զարգացման առանձնահատկություններին:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2. Կարողանա** **3. Տիրապետի**	Օրգանիզմում օրգան համակարգերի կառուցվածքային և գործառական գործունեության նշանակության, այդ գործընթացների հիմքում ընկած գործառույթների կարգավորման հիմնական մեխանիզմները: Օգտվել գծապատկերներից, մոդելներից, փորձարարական նյութից, ճիշտ մեկնաբանել ուսումնասիրվող նյութերը: Տեսական դասընթացը համադրել լաբորատորևգործնական աշխատանքների հետ: Ֆիզիոլոգիական փորձերի ժամանակակից մեթոդներին, տեսական նյութերը փորձերով հարստացնելու և ամրապնդելու ունակություններին:
Գրականություն	
Հիմնական	1.Լիսենկով Ն. Կ, Վ. Խ., Բուշկովիչ Վ. Խ., Պրիվես Մ. Գ. Մարդու նորմալ անատոմիայի դասագիրք. “Լույս”Հրատարակչություն, Երևան, 1974. 2.Մինասյան Ս.Մ. Մարդու ֆիզիոլոգիա, Երևան 2014 3.Խուդավերդյան Դ. Ն., Ֆանարջյան Վ. Վ., Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ, Երևան, 1999. 5.Մինասյան Ս. Մ. Մարդու և կենդանիների ֆիզիոլոգիա, Երևան-2008. 6.Միքայելյան Ն. Գ, Ֆիզիոլոգիա, Երևան – 1991. 7.Գ.Գևորգյան Կլինիկական էնդոկրինոլոգիա

	,Հայաստան" հրատարակչություն, Երևան, 1974. 8.Միրզոյան Գ. Ի. Նյարդային համակարգության ախտահարման տեղադրական ախտորոշում,"Լույս" հրատարակչություն, Երևան, 1973. 9.ՀակոբյանՆ.Ս., Հակոբյան Ն. Ա., Բարձրագույն նյարդային գործունեություն. 10. Агаджанян Н.А. "Основы физиологии человека" учебник: 11.Батуев А.С. Анатомия, физиология и психология человека. СПБ 2003: 12. Безруких М.М.-Возрастная физиология: Физиология развития ребенка.-М.-2002: 13 Гальперин С.И. Физиология человека и животных Москва, "Высшая школа", 1977: 14. С а п и н, М.Р. Анатомия и физиология детей и подростков / М.Р. Сапин, З.Г. Брыксина. – М. Академия: 15. Смирнова В. М. Физиология человека, Учебная литература для студентов медицинских вузов, М. Медицина, 2002: 16. Хрипкова А.Г. Возрастная физиология М. "Просвещение", 1978: 17. Особенности физиологии детей: учеб.пособие / под ред. В.М. Смирнова. – М. Изд-во РГМУ, 1993: Анатомия и физиогия человека 2 -е изд-Ростов н/Д. 2003.
Լրացուցիչ	1. Նալչաջյան Ա. Գիշերային կյանք: Երևան, "Զանգակ 97"՝ 2000թ. 2. Խանբաբյան Մ. Վ. Սթրեսը և առողջությունը, Երևան, "Վահան", 2000թ. 3. Խրիպկովա Ա. Գ. Զրույց դժվարին թեմայի շուրջ, Երևան, "Լույս", 1975. 4. Խոդակով Ն. Երիտասարդ ամուսիններին. Թարգմ. ռուս. 3-րդվերալրացվածհրատ.-ից: Եր. "Զանգակ-97", 2001. 5. Կրուտեցկի Վ. Ա., Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Երևան, "Լույս՝" 1976. 6. Հարությունյան Ռ. Մ., Քոչար Ն. Հ., Ինչ են պատմում մեր գեները, Երևան, "Հայաստան" 1989. 7. Սեռական առողջություն և սեռավարակների կանխարգելում. Երևան, 2001թ "Մուսալեռ" Տպագրատուն:
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (՝ հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (ընթացիկ ստուգում 1) Բաղադրիչ 3- 20% (ընթացիկ ստուգում 2) Բաղադրիչ 4- 20% (ընթացիկ ակտիվություն) Բաղադրիչ 5. 30% (ամփոփիչ ստուգում)

<table>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆիզիկական քիմիա 1
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.09
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ. Լ. Վարդանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	I I կուրս, 1-ին կիսամյակ
Կրեդիտներ	3
Դասաժամերի բաշխում	“Ֆիզիկական քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ, որից 48 ժամ լսարանային և 42 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է դասախոսություններին, 16-ը՝ լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն կիսամյակի վերջում ավարտվում է ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝3.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա”, ֆիզիկա, մաթեմատիկա առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Նյութի ագրեգատային վիճակ. Գազային օրենքներ, իդեալական գազի վիճակի հավասարում, գազերի կինետիկական տեսություն, պլազմային վիճակ: Հեղուկ վիճակի ընդհանուր բնութագիրը, մակերևութային լարվածություն, մածուցիկություն: Պինդ վիճակի ընդհանոր բնութագիրը: Քիմիական թերմոդինամիկա. Թերմոդինամիկայի

	հիմնական հասկացությունները, ներքին էներգիայի փոփոխություն, էնթալպիա, Իդեալական գազի ընդարձակման առավելագույն աշխատանք: Թերմոդինամիկայի առաջին օրենքը, ջերմունակություն: Հեսսի օրենքը, թերմոդինամիկայի երկրորդ օրենքը, էնտրոպիա: Քիմիական ռեակցիայի ուղղվածությունը որոշող պայմաններ, ռեակցիայի սահմանը: Թերմոդինամիկայի երրորդ օրենքը Քիմիական հավասարակշռություն, զանգվածների ներգործման օրենքը, հավասարակշռության շեղման պատճառները: Հավասարակշռության հաստատունի փոփոխությունը կախված ջերմաստիճանից: Ֆազերի կանոն:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ Գիտելիքներ քիմիական և ֆիզիկա-քիմիական պրոցեսների իրականացման օրինաչափությունների վերաբերյալ, կիրառելով ֆիզիկայի և քիմիայի տեսական և փորձարարական մեթոդները: Գիտելիքներ քիմիական պրոցեսների վերաբերյալ ֆիզիկա-քիմիական հիմքերի վրա, որոնց հիման վրա հնարավոր կլինի մշակել և սինթեզել նոր նյութեր: Պարզել թե ինչու են ընթանում քիմիական ռեակցիաները, Ռեակցիաների ընթանալու ուղղությունները, Ռեակցիաների վրա ազդող գործոնները Ռեակցիաների արագությունների որոշման եղանակները
Կրթական ելքային արդյունքներ 7. **Իմանա** 8. **Կարողանա** 9. **Տիրապետի**	Առարկայի յուրացման արդյունքում ուսանողը պետք է Ֆիզիկական քիմիա առարկայի ընդհանուր հիմունքները, կանոններն ու հիմնական օռենքները: Կիրառել տեսական գիտելիքները ֆիզիկա-քիմիական երևույթների, քիմիական ռեակցիաների իրականացման պայմանները որոշելու համար: Հիմնավորել դիդարկումները, հաշվի առնելով փորձի արդյունքները, վերլուծել և անել հետևություններ: Որոշել քիմիական ռեակցիայի ուղղությունը և սահմանը համար կատարել թերմոդինամիկական հաշվարկներ: Հաշվարկել քիմիական հավասարակշռության հաստատունը տարբեր ջերմաստիճանային պայմաններում և ռեակցիայի ելքը, ռեակցիայի իրականացման արդյունավետ պայմանները: Տիրապետել ֆիզիկա-քիմիական երևույթների, քիմիական ռեակցիաների և լուծույթների

	բնութագրման, հաշվարկման մեթոդներին, ստացման տեխնոլոգիաներին, նաև փորձարարական գործունեությանը՝ ֆիզիկա-քիմիական մեծությունների որոշման հմտություններին:
Գրականություն	
Հիմնական	Н.С. Кудряшева. Физическая химия, Красноярск, ИПК СФУ, 2009 Ն.Մ. Բեյլերյան, Ֆիզիկական ռիմիա, Մաս1 ու 2, Երևան, 2016
Լրացուցիչ	А. Д. Зимон. Физическая химия, Учебник для вузов, М., Агар, 2003, 320с. С. А. Балезин, Б.Ф. Ерофеев, Н.И. Подобаев. Основы физической и колоидной химии, Просвещение, 1975.
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Âì²ÜÞ²ÜÀ	î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**5,0** **5,0** **4,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	-	**S**
Չստուգված	**<40**	-	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմուքներ, հաճախումներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆիզիկական քիմիա 2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.10
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ռ. Լ. Վարդանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	I I կուրս, 4-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	“Ֆիզիկական քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, որից 48 ժամ լսարանային և 72 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է դասախոսություններին, 16-ը՝ լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն կիսամյակի վերջում ավարտվում է քննությամբ: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝4.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա”, ֆիզիկա, մաթեմատիկա առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Լուծույթներ. Նոսր լուծույթների հատկությունները, օսմոտիկ ճնշում: Հեղուկ ցնդելի նյութերի բինար լուծույթներ, մասնակի խառնվող և չխառնվող հեղուկների գոլորշու ճնշումը: Էլեկտրաքիմիա. Էլեկտրոլիտների լուծույթներ, էլեկտրոլիտիկ դիսոցման տեսությունը, նոսրացման օրենք:

	• Քիմիական կինետիկա և կատալիզ. Քիմիական ռեակցիայի արագություն, հոմոգեն և հետերոգեն ռեակցիաներ: Բարզ ոչ դարձելի հոմոգեն ռեակցիաների կինետիկա: Բարդ ռեակցիաների կինետիկա, կինետիկական կարգ: Դարձելի ռեակցիաների կինետիկա, մոլեկուլյար բախումների տեսություն: Շղթայական ռեակցիաներ. Կատալիզ • Մակերեսային երևույթներ, ադսորբցիա, նրա տեսակները: Ադսորբցիայի պրոցեսի գործնական կիրառումը, քրոմատոգրաֆիա: • Կոլոիդային համակարգեր. Կոլոիդային համակարգերի ստացման եղանակները: Կոլոիդային համակարգերի օպտիկական, կինետիկական և էլեկտրական հատկորությունները: Կոլոիդների կոագուլյացիա, ընտելացում: Բարձրամոլեկուլյար միացությունների լուծույթներ: Դոնդողներ և գելեր, էմուլսիաներ և փրփուրներ:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ • Գիտելիքներ քիմիական և ֆիզիկա-քիմիական պրոցեսների իրականացման օրինաչափությունների վերաբերյալ, կիրառելով ֆիզիկայի և քիմիայի տեսական և փորձարարական մեթոդները: • Գիտելիքներ քիմիական պրոցեսների վերաբերյալ ֆիզիկա-քիմիական հիմքերի վրա, որոնց հիման վրա հնարավոր կլինի մշակել և սինթեզել նոր նյութեր: Պարզել թե ինչու են ընթանում քիմիական ռեակցիաները, Ռեակցիաների ընթանալու ուղղությունները, Ռեակցիաների վրա ազդող գործոնները Ռեակցիաների արագությունների որոշման եղանակները
Կրթական ելքային արդյունքներ **10. Իմանա** **11. Կարողանա**	Առարկայի յուրացման արդյունքում ուսանողը պետք է Ֆիզիկական քիմիա առարկայի ընդհանուր հիմունքները, կանոններն ու հիմնական օռենքները: • Կիրառել տեսական գիտելիքները ֆիզիկա-քիմիական երևույթների, քիմիական ռեակցիաների իրականացման պայմանները որոշելու համար: • Հիմնավորել դիդարկումները, հաշվի առնելով փորձի արդյունքները, վերլուծել և անել հետևություններ: • Որոշել քիմիական ռեակցիայի ուղղությունը և սահմանը համար կատարել թերմոդինամիկական հաշվարկներ:

<table>
<tr><td>12. Տիրապետի</td><td>Հաշվարկել քիմիական հավասարակշռության հաստատունը տարբեր ջերմաստիճանային պայմաններում և ռեակցիայի ելքը, ռեակցիայի իրականացման արդյունավետ պայմանները:
Տիրապետել ֆիզիկա-քիմիական երևույթների, քիմիական ռեակցիաների և լուծույթների բնութագրման, հաշվարկման մեթոդներին, ստացման տեխնոլոգիաներին, նաև փորձարարական գործունեությանը՝ ֆիզիկա-քիմիական մեծությունների որոշման հմտություններին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>Н.С. Кудряшева. Физическая химия, Красноярск, ИПК СФУ, 2009
Ն.Մ. Բեյլերյան, Ֆիզիկական ռիմիա, Մաս1 ու 2, Երևան, 2016</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>А. Д. Зимон. Физическая химия, Учебник для вузов, М., Агар, 2003, 320с.
С. А. Балезин, Б.Ф. Ерофеев, Н.И. Подобаев. Основы физической и колоидной химии, Просвещение, 1975.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Âì²ÜÞ²ÜÀ</th><th>î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(„.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Օրգանական քիմիա-1 Օրգանական քիմիա-2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.11; ԸՄԴ 03.12
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Վ. Աթաբեկյան
Ուս.տարի, կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ և 4-րդ կիսամյակներ
Կրեդիտներ	4.0+5.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ (32 + 32) ժամ Լաբորատոր աշխատանք՝ (32 + 32) ժամ Ինքնուրույն աշխատանք՝ (56 + 86) ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա”, ինչպես նաև դպրոցական “Օրգանական քիմիա” առարկաների կայուն գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	**3-րդ կիսամյակ** **Օրգանական քիմիայի տեսությունները**: Քիմիական կապի էլեկտրոնային տեսությունները: Էլեկտրոնային շեղումների տեսությունները: Իզոմերիա: Օրգանական ռեակցիաների և օրգանական միացությունների դասակարգումը: **Ածխաջրածիններ.** Ալկաններ: Ալկեններ: Ալկիններ: Ալկադիեններ: Ցիկլոալկաններ: Արոմատիկ ածխաջրածիններ: Կոնդենսված արոմատիկ ածխաջրածիններ: **4-րդ կիսամյակ** **Ֆունկցիոնալ ածանցյալներ.** Հագեցած, չհագեցած և արոմատիկ շարքի հալոգենածանցյալներ: Հիդրօքսիլավոր ածանցյալներ: Հագեցած միատոմ, երկատոմ և եռատոմ սպիրտներ: Պարզ եթերներ, թիոսպիրտներ, թիոեթերներ, սուլֆոթթուներ և ծծմբի այլ միացություններ: Չհագեցած և արոմատիկ սպիրտներ: Ֆենոլներ: Հագեցած, չհագեցած և արոմատիկ ալդեհիդներ և

	կետոններ: Հագեցած մոնոկարբոնաթթուներ: Թթուների ածանցյալներ: Դիկարբոնաթթուներ: Չհագեցած և արոմատիկ մոնո- և դիկարբոնաթթուներ: Ալիֆատիկ շարքի ամիններ և նիտրոմիացություններ: Արոմատիկ ամիններ և նիտրոմիացություններ: Դիազոմիացություններ: **Երկֆունկցիոնալ ածանցյալներ.** Օքսիթթուներ: Օպտիկական իզոմերիա: Օքսոթթուներ: Ամինոսպիրտներ: Ամինաթթուներ, սպիտակուցներ, պոլիպեպտիդներ: Ածխաջրեր: Հետերոցիկլիկ միացություններ:
Նպատակ	"Օրգանական քիմիա" առարկայի դասավանդման նպատակն է օրգանական քիմիայի հիմնական հասկացությունների, ռեակցիաների և ռեագենտների դասակարգման, իզոմերիայի տեսակների, ածխաջրածինների և նրանց ֆունկցիոնալ ածանցյալների, օրգանական տարբեր դասերի միացությունների, դրանց հատկությունների, կառուցվածքի, ստացման եղանակների և կիրառության բնագավառների ուսումնասիրումը, նոր արհեստական դեղամիջոցների ստացման գործում օրգանական քիմիայի հսկայական դերի և նշանակության մասին պատկերացումների ձևավորումը, որոնք կնպաստեն որակյալ դեղաբան-քիմիկոսների պատրաստման գործին:
Խնդիր/ներ	Առարկայի դասավանդման խնդիրներն են. 13. Ֆունկցիոնալ խմբերի սինթեզի նրբություններն ու մեխանիզմներն ուսանողներին սովորեցնելը: 14. Օրգանական քիմիայի լաբորատորիայում աշխատելու համապատասխան հմտություններ ձևավորելը: 15. Դասընթացի խորը ուսումնասիրությունը, որը հնարավորություն կտա ուսանողներին հասկանալ օրգանական ռեակցիաների մեխանիզմները: Վերջինս շատ կարևոր է կենսաբանական գործընթացների մեխանիզմների, դրանց ընթացքի օրինաչափությունների, նրբությունների ուսումնասիրման և պարզաբանման համար:
Կրթական ելքային արդյունքներ	
1. Իմանա	Օրգանական քիմիա առարկայի ծագման օրինաչափությունները: Օրգանական միացությունների կառույցի տեսությունը, ռեակցիոնունակության վրա ազդող գործոնները: Էլեկտրոնային շեղումների տեսությունները: Իզոմերիայի երևույթը: Օրգանական միացությունների հիմնական դասերի կառուցվածքը և հատկությունները: Օրգանական և ֆունկցիոնալ սինթեզի հիմունքները:
2.Կարողանա	Վերլուծել և գնահատել ցանկացած օրգանական միացության կառուցվածքը և հատկությունները: Բացատրել օրգանական քիմիայի տեսական դրույթները և քիմիական կապի

3.Տիրապետի	էլեկտրոնային տեսությունը: Օրգանական քիմիայի տեսական պատկերացումներին: “Օրգանական քիմիա” առարկային՝ որպես բնագիտական ուսմունք: Օրգանական միացությունների անալիզի ֆիզիկաքիմիական մեթոդներին: Առարկայի հիմունքները պրակտիկ գործունեության մեջ կիրառելուն:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Черных В.П., Зименковский Б.С., Гриценко И.С. Органическая химия. 2-е изд. Харьков, 2007, 776 с. 2. В. Ф. Травень. “Органическая химия”, т. 1, М., Академик, 2004, 727 с. 3. В. Ф. Травень. “Органическая химия”, т. 2, М., Академик, 2004, 582 с. 4. Р. Моррисон, Р. Бойд. “Органическая химия”. М., Мир, 1974, 1132 с. 5. А. Т. Солдатенков, Н. М. Колядина, И. В. Шендрик. Основы органической химии лекарственных веществ. М., Химия, 2001, 188 с. 6. И. И. Грандберг “Органическая химия”. М., 2001, 672 с. 7. “Лабораторные работы по органической химии” под редакцией О. Ф. Гинзбурга и А. А. Петрова. М., Высшая школа, 1974, 286 с.
Լրացուցիչ	1. В. Л. Белобородов, С. Э. Зурабян, А. П. Лузин, Н. А. Тюкавкина. “Органическая химия”, книга 1, Основной курс, М., Дрофа, 2003, 640 с. 2. Дж. Робертс, М. Кассерио “ Основы органической химии” в 2-х томах. М., Мир, 1978. 3. Н. А. Несмеянов, А. Н. Несмеянов “ Начало органической химии” в 2-х томах, М., Мир, 1974.
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)

<table>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Ստուգարք, քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանություն և քիմիա
Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում(արձ թիվ.1)
ամբիոնի վարիչ՝ կ. գ. դ.Լուիզա Վարդանյան

(ստորագրություն)
30.09.2019

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանում մը	Գենետիկայի հիմունքներ
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.13
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Սաֆարյան Հասմիկ
ՈՒԽս.տարի/կիսամյակ	կուրս՝ 2-րդ կիսամյակ՝ 4-րդ
Կրեդիտներ	2,0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 32ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ գործնական աշխ.ատանք՝ ինքնուրույն աշխատանք՝ 28ժամ
Նախապայման	Դասընթացըկառուցվումէ“Բուսաբանություն,Կենդան աբանություն ,Ընդհանուր կենսաբանություն, Բջջաբանություն”դասընթացների իմացության վրա:

Համառոտ բովանդակություն	• Գենետիկան որպես գիտություն: Գենետիկայի զարգացման պատմությունը: Ժամանակակից գենետիկայի խնդիրները և մեթոդները: • Ժառանգականության նյութական հիմունքները: Բջիջը որպես կենդանի օրգանիզմների կառուցվածքային միավոր: • Հատկանիշների ժառանգման օրինաչափությունները և ժառանգականության սկզբունքները: Մենդելյան գենետիկա • Գեների փոխներգործությունը: • Սեռի գենետիկա • Ցիտոպլազմատիկ ժառանգականություն • Մոլեկուլյար գենետիկայի հիմունքները • Փոփոխականությունը նրա պատճառները և ուսումնասիրման մեթոդները • Գենի բնույթը • Օնտոգենեզի գենետիկական հիմունքները • Պոպուլյացիաների գենետիկա • Մարդու գենետիկան • Սելեկցիայի գենետիկական հիմունքները
Նպատակ	ՈՒսանողներին ծանոթացնել ժառանգականության մատերիալիստական հիմունքներին, բջջի կառուցվածքային,ֆունկցիոնալ, և բջջի բաժանման առանձնահատկություններին, որն ընկած է հատկանիշների ժառանգման օրինաչափությունների հիմքում: Ժառանգական փոփոխականության պատճառների և նրանց ուսումնասիրման մեթոդների հետ:
Խնդիր/ներ	Բացահայտել լ գենետիկայի գործնական նշանակությունը գյուղատնտեսության,դեղագործության, միկրոկենսաբանական արդյունաբերության , բժշկության, մանկավարժության և այլ բնագավառներում:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա**	ԴՆԹ-ի և ՌՆԹ-ի քիմիական կազմը, մակրոմոլեկուլային կառուցվածքը, ֆունկցիաները: Ռեպլիկացիայի, տրանսկրիպցիայի, տրանսլյացիայի գործընթացների քիմիզմը: Մուտացիաների տեսակները,առաջացման պատճառները և հետևանքները:
2.Կարողանա	Վերլուծել մատրիցային կենսասինթեզի փուլերը և մասնակից ֆերմենտների առանձնահատկությունները:

<table>
<tr><td>3.Տիրապետի</td><td>Ժառանգական հիվանդությունների և քաղցկեղի առաջացման ծերացման գործընթացի մոլեկուլյար մեխանիզմներին:Գենոմի անալիզի համար կիրառվող մոլեկուլային կանսաբանության մեթոդների հիմունքներին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>1.Հ.Ս.Սաֆարյան, Ս.Ա.Հայրապետյան, Գենետիկա, Ճարտարագետ, 2012
2. Лобашев М. Е., Ватти К.Б., Тихомирова М.М. Генетика с основами целекци м., Просвешение, 1979.
3. Лобашев М. Е., Генетика. Изд-во ЛГУ. 1967
4. Ватти К.Б., Тихомирова М.М. Руководство к практическим занятиям по генетике. М., Просвешение, 1972, 1979.
5. Мутовин Г.Р. Основы клинической генетики. Москва Высшая школа 20016</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Захаров И.А. Квитко К. Б, Генетика мико-организмов Изд-во Ленинградского Университета 1967
2. Гинкер Е.К. Медицинскаягенетика:Учебник.- М.: Медицина, 2003.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ. նիստում
(թիվ 1 արձանագրություն)
Ամբիոնի վարիչ՝
ք. գ. դ. դոցենտ Լ. Ռ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	**Թունաբանական քիմիա**
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.14
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ք.գ.թ. դոցենտ Սյուզաննա Հայրապետյան
ՈՒԽս.տարի/կիսամյակ	3-րդ կուրս, 5-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	<<Թունաբանական քիմիա>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, 64 ժամ լսարանային, 54 ժամ արտալսարանային: Լսարանային ժամերից՝ 32-ը գործնական պարապմունքներ, մնացած 32 ժամերը տրամադրվում են դասախոսություններին: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարքով:
Նախապայման	<<Դեղագործական քիմիա>> մասնագիտությամբ բակալավրի կրթական ծրագրին համապատասխան <Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա>, <Անալիտիկ քիմիա>, <Դեղաբանության հիմունքներ> առարկաների չափորոշչային պահանջների իմացություն
Համառոտ բովանդակություն	Թունաբանական քիմիայի առարկան և խնդիրները, ուղղությունները: Թույների և հակաթույների դասակարգում, թունավոր չափաքանակների և կոնցենտրացիաների դասակարգում: Քիմիական նյութերի փոխազդեցությունը

	թույների ընկալիչների հետ: Ընկալիչների տեսակները: Թույների և կենսաբանական միջավայրի ֆիզքիմիական բնութագիրը, որոնք ազդում են թունավորման մեխանիզմի վրա: Քսենոբիոտիկների ներթափանցման, ներծծման բաշխման և արտազատման հնարավոր մեխանիզմները: Օրգանիզմից մի շարք թունավոր նյութերի անջատման և որոշման մեթոդներ: Դեղի թունավոր ազդեցության հետազոտության ընդհանուր սկզբունքները: Դեղի անվտանգության գնահատման նախակլինիկական հետազոտությունները, հաշվարկային անվտանգ կուրսի և անվտանգության գործակցի հաշվարկը: Դեղամիջոցների դասակարգումը ըստ դրանց անվտանգության գործակցի արժեքի: Բուսական ծագման թույներ: Կենդանական ծագման թույներ: Կենսահումքից ջրային գոլորիներով թորման մեթոդով անջատվող նյութեր, ցնդող թույներով թունավորումների ընդհանուր բնութագիրը:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ օրգանիզմում թունավոր նյութերի քիմիական փոխարկումների և նրանց մետաբոլիտների մասին: Ծանոթացնել թունավոր նյութերի անջատման, բացահայտման և քանակական որոշման մեթոդների հետ: Տալ տեսական և փորձնական գիտելիքներ դատաքիմիական փորձաքննության մասին:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	1.թույների, թունավորումների, հակաթույների դասակարգման և դրանց ազդեցության մեխանիզմները, թունավոր և ուժեղ ազդող նյութերի կենսահումքից անջատման մեթոդները, թույների ներթափանցման, բաշխման, մետաբոլիզմի և արտազատման հնարավոր մեխանիզմները, դեղերի նախակլինիկական հետազոտության ընդհանուր սկզբունքները 2. վերլուծել և հասկանալ թունաբանական քիմիայի հետազոտման առարկաները և մեթոդների էությունը, կիրառել տարբեր քիմիական նյութերով թունավորումների ժամանակ դատաքիմիական փորձաքննությունների իրականացման ընդհանուր մեթոդները, վերլուծել և հասկանալ դեղերի և քիմիական նյութերի դրական և բացասական ազդեցությունները օրգանիզմի վրա, կանխատեսել նոր ստացված դեղերի մետաբոլիզմի հնարավոր ուղիները և բացահայտելու սպասվելիք կողմնակի ազդեցությունները: 3. դեղերի ստեղծման գործընթացում քիմիաթունաբանական հետազոտությունների կիրառման հնարավորություններն ու սահմանափակումներին, վերլուծելու և գնահատելու քիմիաթունաբանական հետազոտությունների կիրառման հնարավորություններին ու սահմանափակումներին:
Գրականություն	

<table>
<tr><td>Հիմնական</td><td>1. Плетнева Т.В. «Токсикологическая химия», Москва 2008.
2. Вергейчик Т.Х. «Токсикологическая химия», Москва 2009.
3. 4. Калетинена Н.И. «Токсикологическая химия, Метаболизм и анализ токсикантов», Гэотар-Медиа, 2012</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>Крамаренко В.Ф. «Токсикологическая химия», Киев, "Высшая школа", 1989.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)

Բաղադրիչ 2- 40% (Միջանկյալ 1)

Բաղադրիչ 3- 20% (Ակտիվություն)

Բաղադրիչ 4- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td><table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանություն և քիմիա
Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում
(արձ թիվ.1) ամբիոնի վարիչ՝ կ. գ. դ. Լուիզա Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

30.08.2019

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանո՛ւմը	Մոլեկուլյար կենսաբանություն
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.16
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Սաֆարյան Հասմիկ
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	կուրս՝3-րդ, կիսամյակ՝ 5-րդ,
Կրեդիտներ	
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 32 ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ 32 ժամ գործնական աշխ.ատանք ինքնուրույն աշխատանք՝ 86 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Գենետիկա, Կենսաքիմիա, Բջջաբանություն, Մանրէակենսաբանություն” առարկաների իմացության վրա:

Համառոտ բովանդակություն	Դասընթացի նկարագիրը ՛Մոլեկուլյար կենսաբանություն՝ առարկան դասավանդվում է 8-րդ կիսամյակում: Հանդիսանում է Բնագիտական կրթության հիմնական առարկաներից մեկը: Այն ընդհանուր Կենսաբանության առարկա է, որի յուրացումից է կախված մի շարք կենսաբանական այլ գիտությունների՝ գենետիկայի, կենսատեխնոլոգիայի, ֆարմակոգենետիկայի, միկրոկենսաբանության ինչպես նաև բժշկական գենետիկայի հիմնական օրինաչափությունները առավել լավ պատկերացնելու համար: Մոլեկուլյար կենսաբանության դասընթացը իր մեջ ներառում է հետևյալ թեմաները. ԴՆԹ-ն որպես գենետիկական ֆունկցիոնալ միավոր, ԴՆԹ-ի մոլեկուլի կառուցվածքը, ռեպլիկացիան: Ռեպարացիայի և մուտացիաների մոլեկուլյար մեխանիզմները, Սպիտակուցի սինթեզի տրանսկրիպցիայի, հետտրանսկրիպցիոն (սպլայսինգի և պրոցեսինգի)մեղանիզմները, Գենետիկական կոդ, տրանսիլացիա՝ ինիցիացիա, էլոնգացիա, տերմինացիայի մեխանիզմները: Պրոկարիոտների և էուկարիտների գեների էքսպրեսիայի կարգավորումը:Գենետիկական փոփոխականության մեխանիզմները: Սպիտակուցների պոլիմորֆիզմը:Ժառանգական հիվանդությունների,կանցեռոգենեզի մոլեկուլյար մեխանիզմները:ԴՆԹ-տեխնոլոգիաների կիրառումը բժշկության և դեղագիտության մեջ:
Նպատակ	ՈՒսանողներին ծանոթացնել ՈՒսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում մոլեկուլյար կենսաբանության մասին որպես կենսա բանական գիտություն, ծանոթացնել ժամանակակից մոլեկուլյար կենսաբանության խնդիրներին և հեռանկարներին: Արդեն իսկ իրական դարձած մարդու գենոմ ծրագրի իրականացման առանձնահատկու-թյուններին,նրա նշանակության, և գործնականում կիրառության մեջ, ինչպես նաև այլ կենդանի օրգանիզմների գենոմների կառուցվածքին:

Խնդիր/ներ	Ուսանողների մոտ ձևավորել համալիր գիտելիքներ մոլեկուլյար կենսաբանության բնագավառում կատարված այն հայտնագործությունների հետ, որոնք գործնականորեն կիրառվում են բժշկության,գյուղատնտեսության,միկրոկենսաբանական արդյունաբերության, դեղագործության մեջ:
Կրթական ելքային արդյունքներ **13. Իմանա**	ԴՆԹ-ի և ՌՆԹ-ի քիմիական կազմը, մակրոմոլեկուլային կառուցվածքը, ֆունկցիաները: Ռեպլիկացիայի, տրանսկրիպցիայի, տրանսլյացիայի գործընթացների քիմիզմը: Մուտացիաների տեսակները,առաջացման պատճառները և հետևանքները:
14. Կարողանա	Վրլուծել մատրիցային կենսասինթեզի փուլերը և մասնակից ֆերմենտների առանձնահատկությունները:
15. Տիրապետի	Ժառանգական հիվանդությունների և քաղծկեղի առաջացման ծերացման գործընթացի մոլեկուլյար մեխանիզմներին:Գենային անալիզի համար կիրառվող մոլեկուլային կանսաբանության մեթոդների հիմունքներին:Մոլեկուլյար կենսաբանության բնագավառում իրականացված հայտնագործությունների կիրառումը ժամանակակից դեղագիտության և դեղագործության մեջ:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Спирин А.С. Молекуляарная биология . Структура рибосомы и биосинтез белка. Москва ²Высшая школа² 1986 2. Бокуть С.Б., Герасимович Н.Б., Милютин А.А. Молкулярная биология. Минск ²Высшая школа² 2005. 3. Захаров И.А. Квитко К. Б, Генетика микроорганизмов. Изд-во Ленинградского Универ2. Спирин А.С. Молекуляарная биология . Структура рибосомы и биосинтез белка. Москва ²Высшая школа² 1986 4. Нефедова Л.Н., Применение молкулярных методов исследования в Генетике, Москва ИНФРА-М 2012 5. Мутовин Г.Р. Основы клинической генетики. Москва Высшая школа²2001 1 Захаров И.А. Квитко К. Б, Генетика микроорганизмов. Изд-во Ленинградского Университета 1967 2. Гинкер Е.К. Медицинская генетика Учебник.- М.Медицина, 2003 ситета 1967

	3.Мутовин Г.Р. Основы клинической генетики. Москва Высшая школа²2001
Լրացուցիչ	
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 30% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5-20% (Քննություն) ռեֆերատ,պորտֆոլիո,վերլուծական աշխատանք և այլն)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Âì²ÜÞ²ÜÀ	î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**5,0** **5,0** **4,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	-	**S**
Չստուգված	**<40**	-	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմուքներ, հաճախումներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(„.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Բնական միացությունների քիմիա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.17
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorpethamkens@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա. Գ. Գալստյան
Կիսամյակ	4-րդ կիսամյան
Կրեդիտներ	5.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ (64) ժամ Լաբորատոր՝ (32) ժամ Ինքնուրույն աշխատանք՝ (54) ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա”, “Օրգանական քիմիա”, “Ֆիզիկական քիմիա” առարկաների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Ամինաթթուներ: Պեպտիդներ: Սպիտակուցներ: Հոմոմեր և հետերոմեր սպիտակուցներ: Բժշկության և դեղագործության մեջ հայտնի որոշ սպիտակուցներ և պեպտիդներ: Հիպերտենզին և բրադիկինին կենսաբանական ակտիվ պեպտիդները, կառուցվածքը, ֆունկցիաները: Ֆերմենտներ: Նուկլեինաթթուներ, նուկլեոզիդներ և նուկլեոպրոտեիդներ: Մոնոնուկլեոտիդներ: Պոլինուկլեոտիդներ: Դեզօքսիռիբոնուկլեինաթթուներ, ռիբոնուկլեինաթթուներ, ՌՆԹ և ԴՆԹ ֆերմենտատիվ սինթեզը: Ածխաջուր - սպիտակուցային կոմպլեքսներ: Մոնոսախարիդներ: Օլիգոսախարիդներ: Պոլիսախարիդներ: Քրոմոպրոտեիդներ: Պորֆիրիններ: Միոգլոբին և հեմոգլոբին: Ցիտոխրոմներ: Քլորոֆիլներ:
Նպատակ	“Բնական միացությունների քիմիա” առարկայի դասավանդումը “Դեղագործական քիմիա” մասնագիտության ուսանողներին նպատակ է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ բնական ծագում ունեցող կենսաբանորեն և դեղաբանորեն ակտիվ պրեպարատների, կենսապոլիմերների և նրանց մոնոմերների ու նրանց

Խնդիր/ներ	ստացման մեթոդների և կենսաբանական ֆունկցիաների մասին: Առարկայի դասավանդման խնդիրներն են. • օրգանիզմում ընթացող կենսակատալիտիկ պրոցեսների քիմիական գործընթացների մեխանիզմների պարզաբանումը, • գենային մակարդակով հիվանդությունների ու այլ պաթոլոգիական խանգարումների սկզբնաղբյուրների բացահայտումն ու դեղերի դեղաբանական ազդեցությունների կարգավորման հիմնախնդիրները:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	• կիմանա բնական ծագում ունեցող կենսաբանորեն ակտիվ միացությունների (ԿԱՆ) հիմնական դասերը, • կիմանա բնական ԿԱՆ-երի կենսամիմետիկ մոդելների և նրանց կիրառական ասպեկտների մասին: կկարողանա տարբերակել բնական ԿԱՆ-երի ստացման հիմնական եղանակները՝մանրէաբանական, էնզիմատիկ, քիմիական, խառը քիմիա-էնզիմատիկ, ասիմետրիկ և այլն: կենդանի բջջի հիմնական բաղադրիչների՝ սպիտակուցների, ֆերմենտների, նուկլեինաթթուների, լիպիդների և այլ կենսապոլիմերների կառուցվածքի ուսումնասիրման և բիոգենեզի հիմնախնդիրներին:
Գրականություն	
Հիմնական	6. Ամինաթթուների, պեպտիդների և սպիտակուցների քիմիա Ա.Ս. ՍԱՂՅԱՆ Երևան-2011 2. Аминокислоты, пептиды и белки // Девини Т., Гергей Я., М., Мир, 1976. 3. Химия аминокислот и пептидов // Гринштейн Д., Винитц М., М., Мир, 1965. 4. Մ. Ա. Մացոյան, Է. Մ. Միքայելյան, Մ. Ի. Աղաջանով, Ֆերմենտներ, Երևանի Մխիթար Հերացու անվ. Պետական բժշկական համալսարան, 2003:
Լրացուցիչ	1. Химия биологически активных природных соединений // Н.А. Преображенский, Р.П.Евстигнеева, М., "Химия", 1976. (I и II том). 2. Биологическая химия // Т.Т.Березов, Б.Ф.Коровкин, М., "Медицина", 1983. (для студентов медицинских институтов). 3. Химия нуклеиновых кислот // З.А.Шабарова, А.А. Богданов. М., "Химия", 1978.

<table>
<tr><td></td><td>4. Ферменты // М.Диксон, Э.Уэбб, М., Мир, 1982, т.1, с. 82-109.
5. Textbook of Organic Medicinal and Pharmaceutical Chemistry// Wilson and Gisvold`s, 1998, New-York</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղագիտական քիմիա-1 (սինթեզ)
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.18
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Վ. Աթաբեկյան
Ուս.տարի, կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 32 ժամ Լաբորատոր աշխատանք՝ 32 ժամ Ինքնուրույն աշխատանք՝ 86 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Օրգանական քիմիա” և “Բնական միացությունների քիմիա” առարկաների կայուն գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Դեղագիտական քիմիայի ուսումնասիրության ոլորտները և կապը այլ գիտությունների հետ: Դեղանյութերի դասակարգման եղանակները: Անզգայացնող դեղամիջոցների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը: Ընդհանուր և տեղային անզգայացնող դեղերի սինթեզի եղանակները: Ցավազրկող դեղերի ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը: Ցավազրկող դեղամիջոցների սինթեզի եղանակները: Օփիոիդային և ոչ ստերոիդային հակաբորբոքիչ, ջերմիջեցնող պրեպարատների սինթեզ: Սեդատիվ և քնաբեր դեղամիջոցներ: Բենզոդիազեպինների շարքի և այլ կառուցվածքի անքսիոլիտիկներ, դրանց սինթեզի եղանակները: Ֆենոթիազինային և այլ շարքերի նեյրոլեպտիկ պրեպարատներ, դրանց սինթեզի եղանակները: Եռացիկլիկ կառուցվածքի և այլ հակադեպրեսանտներ, դրանց սինթեզը: ԿՆՀ-խթանիչների սինթեզը: Կարդիոտոնիկ պրեպարատների սինթեզը:

	Հակամանրէային պրեպարատների սինթեզը՝ սուլֆանիլամիդներ, խինոլոններ: Հականեոպլաստիկներ: Հակասնկային պրեպարատներ:
Նպատակ	“Դեղագիտական քիմիա - 1 (սինթեզ)” առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել սինթետիկ դեղերի ստեղծման վերաբերյալ պատկերացումներ, նրանց ծանոթացնել քիմիական և դեղաբանական տարբեր դասերի պատկանող դեղանյութերի կառուցվածքին, անվանակարգին և ստացման եղանակներին, ինչպես նաև՝ մարդու օրգանիզմում այդ դեղանյութերի առաջ բերած էֆեկտներին:
Խնդիր/ներ	Առարկայի դասավանդման խնդիրներն են • օրգանական քիմիայի հիմնական գիտելիքները դեղերի սինթեզում տեղայնացնելը, • ֆունկցիոնալ խմբերով պայմանավորված ակտիվության մասին նրբությունների պարզաբանումը, • ֆունկցիոնալ սինթեզը դեղանյութերի սինթեզում կիրառելու հմտությունների ձևավորումը:
Կրթական ելքային արդյունքներ	
1. Իմանա	Սինթետիկ դեղերի հիմնական դասերը, դրանց ստացման հիմնական եղանակները և դերը դեղաբանության մեջ.
2.Կարողանա	Դեղերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները կապել նրանց կենսաբանական և դեղաբանական ակտիվության հետ:
3.Տիրապետի	Սինթետիկ դեղերի զարգացման հեռանկարային պատկերացումներին, Միջազգային առողջապահության կազմակերպության կողմից “Հիմնական դեղերին” ներկայացվող պահանջներին:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Вартанян Р. С. “Синтез основных лекарственных средств”. М., Медицинское информационное агентство, 2005, 845 с. 2. Л. П. Яхонтов, Р. Г. Глушков “Синтетические лекарственные средства”. 1983, 272 с. 3. Фармацевтическая химия. Под редакцией академика РАМН, проф. А.П. Арзамасцева, Москва, 2004, 662 с. 4. Беликов В. Г. “Фармацевтическая химия”. В 2 ч: Учебн. пособие, М., МЕДпресс-информ, 2007, 624 с. 5. А. Т. Солдатенков, Н. М. Колядина, И. В. Шендрик. “Основы органической химии лекарственных веществ”. М., Химия, 2001, 188 с.
Լրացուցիչ	1. Д. Машковский “Лекарственные средства”. 15-е

<table>
<tr><td></td><td>издание, Новая Волна, 2005, 1164 с.
2. Ռ. Հ. Հակոբյան. “Դեղագիտական քիմիա”. Դասագիրք բուհերի ուսանողների համար. Եր., Հեղինակային հրատարակություն (վերահրատարակություն), 2010, 456 էջ:</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td><table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղաբանության հիմունքներ 1
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.19
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն 2-րդ 098196704 gorsukensab@gmail.com • wwwgorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ն.Թանգյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	II կուրս, 4- րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5.0
Դասաժամերի բաշխում	“ Դեղաբանության հիմունքներ 1” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 150 ժամ, որից 96 ժամ լսարանային և 54 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը 2անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 5.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Դեղաբանության հիմունքներ 1 ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Ընդհանուր դեղաբանություն.դեղաբանությունը,որպես առարկա,խնդիրները:Դեղերի ֆարմակոկինետիկայի սկզբունքները:Դեղանյութերի ազդեցության տեսակները:Քրոնոդեղաբանություն:Դեղականխարգելման և դեղաբուժության սկզբունքները:Մասնավոր դեղաբանություն.աֆերենտ և էֆերենտ նյարդավորման վրա ազդող դեղեր:ԿՆՀ-ի վրա ազդող դեղեր:Դեղատոմս.դեղատոմսի բաժինները:Կարծր և հեղուկ դեղաձևեր:

Նպատակ	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ուսուցանել դեղաբանական խմբերի հիմնական դեղերի նշանակման ցուցումները և հակացնցումները:Ուսուցանել ապագա պրովիզորին դեղերի ընտրության էֆեկտիվ և անվտանգ սկզբունքները:
Խնդիր/ներ	Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է. լուսաբանել ըստ հիվանդությունների դեղերի ազդեցության վերլուծությունը մարդու օրգանիզմի վրա, լուսաբանել դեղերի ազդեցությունը ըստ տարիքային խմբերի կլինիկական իրավիճակների,
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	 Դեղերի հիմնական դասերը և ստացման եղանակները,նրանց առանձնահատկությունները,ինչպես նաև նրանց դերը դեղաբանության մեջ: Ճիշտ դուրս գրել դեղատոմսերը: Միջազգային առողջապահության կազմակերպության կողմից “Հիմնական դեղերին” ներկայացված պահանջներին:
Գրականություն	
Հիմնական	Վ.Ա.Կարապետյան,Զ.Վ.Իսպիրյան “Դեղաբանություն և դեղատոմսեր”;Ռ.Հ.Հակոբյան “Ընդհանուր դեղագիտական քիմիա;Անօրգանական դեղապատրաստուկներ” և “Քիմիայի ու դեղագիտության համառոտ հանրագիտարան” Երևան 2016;
Լրացուցիչ	Н.П.Кравков “Основы фармакологии”
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100**	**5,0**	**A+**
	87-94	**5,0**	**A**
	81-86	**4,7**	**A-**
Լավ	**75-80**	**4,3**	**B+**
	67-74	**4,0**	**B**
	61-66	**3,7**	**B-**

	Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:			
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				

Հաստատված է
19.12.16թ-ի
Ամբիոնի <№6>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղաբանության հիմունքներ 2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.20
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ն.Թանգյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	III կուրս, 5-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	7.0
Դասաժամերի բաշխում	“ Դեղաբանության հիմունքներ 2” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 270 ժամ, որից 96 ժամ լսարանային և 114 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը 2անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է քննությունով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 7.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Դեղաբանության հիմունքներ 2 ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Շնչառական օրգանների ֆունկցիաների վրա ազդող դեղեր:Սիրտ համակարգի վրա ազդող դեղեր:Արյան համակարգի,նյութափոխանակության,իմունային համակարգի վրա ազդող դեղեր:Հակամանրէային դեղեր:Ընդհանուր ռեցեպտուրա.Փափուկ դեղաձևեր:Գազանման դեղաձևեր:

Նպատակ	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ուսուցանել դեղաբանական խմբերի հիմնական դեղերի նշանակման ցուցումները և հակացնցումները:Ուսուցանել ապագա պրովիզորին դեղերի ընտրության էֆեկտիվ և անվտանգ սկզբունքները:
Խնդիր/ներ	իմանալ դեղերի կողմնակի ազդեցությունները, դեղերի հակացուցումները, դեղային փոխազդեցությունները, հիմնավորել դեղերի ռացիոնալ ընտրությունը ըստ դեղերի արդյունավետության, անվտանգության և համապասխանության:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա**	Դեղերի հիմնական դասերը և ստացման եղանակները,նրանց առանձնահատկությունները,ինչպես նաև նրանց դերը դեղաբանության մեջ:
2.Կարողանա	Ստուգել և ցուցակի դեղերի դեղաչափերը և բաց թողման նորմաները:
3.Տիրապետ	Անցկացնել խորհրդատվություն հիվանդների հետ:Բարդություններ չառաջացնելու:
Գրականություն	
Հիմնական	Ռ.Հ.Հակոբյան “Ընդհանուր դեղագիտական քիմիա;Անօրգանական դեղապատրաստուկներ” և “Քիմիայի ու դեղագիտության համառոտ հանրագիտարան” Երևան 2016;Д.А.Харкевич “Основы фармакологии”
Լրացուցիչ	Н.П.Кравков “Основы фармакологии” ;
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)

<table>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի
Ամբիոնի <1 ին.> նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ ք. գ. դ. դոցենտ Լ. Վարդանյան

(ստորագրություն)
30.08.2019թ
(ամիս ամսաթիվ

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Կենսատեխնոլոգիա
Առարկայի դասիչը	ՄԴ 04.25
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Գզիրանց Վարդիթեր
ՈՒս.տարի/կիսամյան	3-րդ, 8-րդ
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 30 ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ 30ժամ ինքնուրույն աշխատանք՝ 60 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Գենետիկայի, Կենսաքիմիայի, Միկրոբիոլոգիայի, Կենդանաբանության և Բջջաբանության” իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	“Կենսատեխնոլոգիա” առարկան դասավանդվում է 8-րդ

	կիսամյակում: Հանդիսանում է բնագիտական կրթության հիմնական առարկաներից մեկը: Այն ընդհանուր կենսաբանական առարկա է, որի յուրացումից է կախված կենսաբանական մի շարք այլ առարկաների ուսուցումը: Կենսատեխնոլոգիա դասընթացն իր մեջ ներառում է տեխնոլոգիական բազմաթիվ մեթոդներ, որոնք հանդիսանում են դեղագործության, սննդարդյունաբերության, գյուղատնտեսության զարգացման հիմքը: Դասընթացում ներգրավված են ժամանակակից գենետիկայի, մոլեկուլյար կենսաբանության և բժշկության բնագավառներում իրականացվող փորձնական նորություններն ու նվաճումները: Թեմա 1. Կենսատեխնոլոգիա առարկան, խնդիրները և ուսումնասիրության բնագավառները: Թեմա 2. Գենային ինժեներիան և նրա կիրառման բնագավառները: Գեների ռեկոմբինացիան in vitro: ԴՆԹ-ի մոլեկուլը բակտերիալ բջջի մեջ մտցնելու մեթոդները: F-գործոններ, R-գործոն: Թեմա 3. Ռեկոմբինացված ԴՆԹ-ի էքսպրեսիան բակտերիալ բջջի մեջ: Էքսպրեսիայի էտապները: Թեմա 4. Մարդու ինսուլինի կենսասինթեզը E. coli բջիջներում: Թեմա 5. Սոմատոտրոպինի և մարդու այլ հորմոնների կենսասինթեզը: Թեմա 6. Լիմոնաթթվի արտադրության տեխնոլոգիան: Թոմա 7. Վիտամինների կենսատեխնոլոգիական արտադրություն: Թեմա 8. Ինտերֆերոններ: α, δ և γ ինտերֆերոններ: Ինտերֆերոնների առաջացումը արյան բջիջներում և ֆիբրոբլաստներում: Ինտերֆերոնների ստացումը գենետիկորեն վերակառուցված միկրոօրգանիզմներում: Ինտերֆերոնների կլինիկական և թերապևտիկ փորձարկումները: Թեմա 9. Իմունային պրեպարատների և վակցինաների ստացումը: Կատաղություն: Սիֆիլիս: Դաբաղ: Պոլիոմելիտ: Վակցինաների, բակտերիոֆատգերի և այնպիսի պրեպարատների ստացումը, որոնք կարգավորում են մարդու աղեստամոքսային տրակտի միկրոֆլորան: Թեմա 10. Գեների վերադասավորվածությունը և գենային բազմազանությունը: Հակամարմինների գեներ: Թեմա 11. Սոմատիկ բջիջների միավորումը: Հիբրիդոմներ: Թեմա 12. Մոնոկլոնային հակամարմինները ուռուցքների բուժման մեջ: Մոնոկլոնային հակամարմինների ստացումը: Մոնոկլոնային հակամարմինների կիրառությունը: Թենա 13. Գինեթթվի արտադրության տեխնոլոգիա: Թենա 14. Սննդամիջավայրերի պատրաստման սկզբունքները բիոտեխնիկական արտադրության մեջ:
Նպատակ	Դասընթացի իրականացման հիմնական նպատակն է

Խնդիր/ներ	ուսումնասիրել Ժամանակակից կենսատեխնոլոգիայի խնդիրները, զարգացման մեթոդները, դեղային պրեպարտների, վակցինաների, հորմոնների ստացումը և սննդարդյունաբերության մեջ ելքի բարձրացման ուղիները: Վերլուծել և գնահատել կենսատեխնոլոգիայի հիմնահարցերը, տեսական գիտելիքները կիրառել փորձնական աշխատանքներում, լուծել մասնագիտական խնդիրներ: Ծանոթանալ սննդային արդյունաբերության, մետաբոլիտների արտադրության կենսատեխնոլոգիային, գենետիկական և բջջային ինժեներիայի հիմունքներին: Ձևավորել ուսանողների մոտ ուսուցվող նյութը տեխնոլոգիական տարբեր ոլորտներում իկիրառելու հմտություններ: Պատրաստել ուսանողներին բավարար մակարդակով, որպեսզի կարողանան կիրառել ստացած գիտելիքներ մյուս կեսաբանական առարկաների յուրացման համար, քանի որ կենսատեխնոլոգիա առարկան ուսումնասիրում է սննդարդյունաբերության և գենային ինժեներիայի բնագավառները, որոնք կարևոր կենսական նշանակություն ունեն:
Կրթական ելքային արդյունքներ **16. Իմանա** **17. Կարողանա** **18. Տիրապետի**	Կենսատեխնոլոգիայի դերը կենսաբանական գիտությունների համակարգում, որպես գիտության սկզբնաղբյուր: Սննդարդյունաբերության կենսատեխնոլոգիական գործընթացի էությունը: Վերլուծել և գնահատել կենսատեխնոլոգիայի հիմնահարցերը, տեսական գիտելիքները կիրառել փորձնական աշխատանքներում, լուծել մասնագիտական խնդիրներ: Սննդային արդյուբերության, մետաբոլիտների արտադրության կենսատեխնոլոգիային, գենետիկական և բջջային ինժեներիայի հիմունքներին:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Биотехнологиа под. ред. Баева М. 1984 2. Журавски Г. М. У др Производство пишевых кислот 1953 М 3. Климовский Д.М. Технология спирта1967. М 4. Коновалова С.А. Биохимия дражжей 1962 М 5. Коновалова С.А. Биохимия дражжей 1980 М 6. Коновалова С.А. Технология брадильных процессов, 1967,М. 7. Сазыкин Ю. О., Орехов С.Н., Чакалева И.И. Биотехнологиа Москва, 2008

<table>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. ОСНОВЫ БИОТЕХНОЛОГИИ <Методические указания к выполнению лабораторных работ для студентов специальностей 270900 - “Технология мяса и мясных продуктов” и 271100 - “Технология молока и молочных продуктов” дневной и заочной форм обучения> Кемерово 200</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ
նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ.Ռ. Վարդանյան
……
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղագիտական քիմիա 1
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.22
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն 2-րդ 098196704 gorsukensab@gmail.com wwwgorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Ռ. Վարդանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	III կուրս, 6-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	6
Դասաժամերի բաշխում	“Դեղագիտական քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, որից 60 ժամ լսարանային և 60 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 30-ը տրամադրվում է դասախոսություններին, 30-ը՝ լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն

	կիսամյակում ավարտվում է ստուգարքով:
Նախապայման	Դեղագիտական քիմիան հասկանալու համար ապագա բարձրորակ դեղագետը (պրովիզորը) պետք է խորը գիտելիքներ ունենա ընդհանուր տեսական քիմիական ու բժշկաքիմիական գիտությունների, ֆիզիկայի, մաթեմատիկայի բնագավառում: Անհրաժեշտ են նաև կայուն գիտելիքներ փիլիսոփայության ասպարեզում, քանի որ դեղագիտական քիմիան, ինչպես և մյուս քիմիական գիտությունները, ուսումնասիրում են մատերիայի շարժման քիմիական ձևերը:
Համառոտ բովանդակություն	**Դեղագիտական քիմիայի տեսական հիմունքները** Առարկան և բովանդակությունը; Դեղերի քիմիայի զարգացման համառոտ պատմական ակնարկ: Դեղերի անվանակարգը և դասակարգման սկզբունքները: Դեղանյութերի ստեղծման հիմնական ուղղություններն ու հեռանկարները: Նյութի մոլեկուլի կառուցվածքի և օրգանիզմի վրա դրա թողած ազդեցության պայմանավորվածությունը: Դեղաբանական ազդեցության կախվածությունը դեղանյութերի ֆիզիկական ու քիմիական հատկություններից: **Դեղանյութերի ստացումն ու ուսումնասիրումը** Դեղանյութերի ստացման աղբյուրները; Քիմիական կառույցի հաստատման ժամանակակից եղանակները; Անջատման և մաքրման եղանակները: Ֆիզիկական հատկությունների և տարրային բաղադրության որոշումը; **Վերլուծման ֆիզիկական, քիմիական և ֆիզիկա-քիմիական եղանակների արտացոլումը դեղերի ՉՎՓ-ում** Անօրգանական բուժամիջոցների վերլուծման եղանակները Պարբերական համակարգի յոթերորդ խումբը Պարբերական համակարգի հինգերորդ, վեցերորդ խումբը Պարբերական համակարգի չորրորդ, երկրորդ խումբը Պարբերական համակարգի առաջին, երրորդ խումբը Պարբերական համակարգի ութերորդ խումբը **Ալկաններ** Ածխաջրածինների ֆտոր, քլոր, բրոմ, յոդ ածանցյալներ; Ֆտորոտան; Քլորէթիլ; Սպիրտներ; Եթերներ; էսթերներ; Նիտրոգլիցերին; Ալդեհիդներ; Ֆորմալին; Քլորալհիդրատ; Ածխաջրեր; Գլյուկոզ (դեքստրան); Ալիֆատիկ կարբոնաթթուներ; Ալիֆատիկ ամինաթթուներ; Չհագեցած պոլիօքսիկարբոնաթթուների ցիկլիկ լակտոններ; Ասկորբինաթթու, Ascorbic acid (վիտամին C) A11G A01 **Արոմատիկ միացություններ** Ֆենոլների ընդհանուր բնութա՛իրը և համադրությունը, վերլուծման եղանակները Արոմատիկ թթուներ ընդհանուր բնութա՛իրը,

	վերլուծման եղանակները Ֆենոլաթթուներ , վերլուծման եղանակները, սալիցիլաթթվի և դրա ածանցյալների մետաբոլիզմը Ամինաֆենոլներ, Արոմատիկ ամինաթթուներ, Պ-ամինաբենզոյաթթվի ածանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, համադրությունը, վերլուծման եղանակները **Տերպեններ** Տերպենների ընդհանուր բնութագիրը, դասակարգումը, համադրությունը, վերլուծման եղանակները Ռետինոլներ. ընդհանուր բնութագիրը, տարածվածությունը, պրովիտամիններ, մոլեկուլի կառույցի բացահայտումը, կապը կառուըցի ու ակտիվության միջև, վերլուծման եղանակները Կալցիֆերոլներ խմբի կամ հակառախիտային վիտամիններ. ընդհանուր բնութագիրը, վերլուծման եղանակները Նաֆտոխինոններ. ընդհանուր բնութագիրը, համադրությունը, կապը մոլեկուլի կառույցի ու ակտիվության միջև, վերլուծման եղանակնրը Սրտային գլիկոզիդներ. ընդհանուր բնութագիրը, դասակարգումը, անջատումը բուսական հումքից, կատը կառույցի ու ակտիվության միջև, վերլուծման եղանակները, կառուցվածքի առանձնահատկությունները, անհամտեղելիությունը Հորմոններ. Մակերիկամների կեղևային շերտի հորմոնների ընդհանուր բնութագիրը, վերլուծման եղանակները, ստացումը ու կիրառումը
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	՝՝ Դեղագիտական քիմիա ՝՝ առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսումնասիրել դեղանյութերի կառուցվածքը, ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները, ստացման եղանակները, կապը դրանց քիմիական կառույցի և օրգանիզմի վրա թողած ազդեցության միջև, պահելու ընթացքում դեղերի որակի փոփոխությունը և դրա վերահսկման եղանակները: Դեղագիտական քիմիայի հիմնական խնդիրներն են՝ ա) ստեղծել և ուսումնասիրել նոր դեղամիջոցներ, բ) մշակել դեղագիտական ու կենսադեղագիտական վերլուծման կատարելագործված եղանակներ:
Կրթական ելքային արդյունքներ 1. Իմանա	 Դեղագիտական քիմիա առարկայի ընդհանուր հիմունքները: Դեղանյութերի բաղադրության մեջ մտնող քիմիական միացութունների վերլուծման

	եղանակները: Կապը նյութի կառուցվածքի ու հատկությունների միջև:
2.Կարողանա	Դեղերի շրջանառության բնագավառում դեղագիտական ծառայությունների մատուցում, այդ թվում դեղագործական սուբյեկտների պլանավորում և կազմակերպում:
3.Տիրապետի	Դեղերի անվանումները, դրանց կիրառման նպատակները, քանակները, պահպանման պայմանները ու ժամկետները:
Գրականություն	
Հիմնական	Ռ. Հակոբյան, Դեղագիտական քիմիա, 2010, Երևան, հեղինակային հրատարակություն Р.С.Вартанян, “Синтез основных лексредств”, Москва, МИА, 2004г
Լրացուցիչ	Фармацевтическая химия, под ред. А.П.Арзамасцева, Москва, ”ГЭОТАР-Мед”, 2004г.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**4,0** **4,0** **3,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**3,3** **3,0** **2,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**2,3** **2,0** **1,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ
նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ.Ռ. Վարդանյան
……
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղագիտական քիմիա 2
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.20
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն 2-րդ 098196704 gorsukensab@gmail.com wwwgorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Ռ. Վարդանյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	IV կուրս, 7-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5
Դասաժամերի բաշխում	“Դեղագիտական քիմիա” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 150 ժամ, որից 60 ժամ լսարանային և 90 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 40-ը տրամադրվում է դասախոսություններին, 20-ը՝ լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն կիսամյակի վերջում ավարտվում է քննությամբ:
Նախապայման	Դեղագիտական քիմիան հասկանալու համար ապագա

	բարձրորակ դեղագետը (պրովիզորը) պետք է խորը գիտելիքներ ունենա ընդհանուր տեսական քիմիական ու բժշկաքիմիական գիտությունների, ֆիզիկայի, մաթեմատիկայի բնագավառում:
Համառոտ բովանդակություն	**Հակաբիոտիկներ** Հակաբիոտիկների ընդհանուր բնութա՛իրը, դասակարգումը, կենսաբանական սինթեզը Պենիցիլիններ (J01C). ընդհանուր բնութագիրը, կառույցի բացահայտումը, համադրությունը, վերլուծությունը Ցեֆալոսպորիններ (J01D). ընդհանուր բնութագիրը, ստացումը դասակարգումը, վերլուծությունը Ամինագլիկոզիդներ (J01G). ընդհանուր բնութա՛իրը, կառույցի բացահայտումը, կապը կառույցի, ակտիվության և ֆիզիկական հատկությունների միջև, վերլուծությունը Տետրացիկլիններ (J01A). ընդհանուր բնութագիրը, ստացումը, կառույցի բացահայտումը, կապը կառույցի, ակտիվության և ֆիզիկական հատկությունների միջև, վերլուծությունը **Սուլֆանիլ միացություններ** Արոմատիկ սուլֆաթթուներ. արոմատիկ սուլֆաթթուների ընդհանուր բնութագիրը, համադրությունը, քիմիական հատկությունները, վերլուծման եղանակները Սուլֆանիլամիդների դասակար՛ումը ու կառուցվածքը, վերլուծման եղանակները, պահման պայմանները, համատեղելիությունը Բենզոլսուլֆանիլմիզանյութի ածանցյալներ. համադրված հակաշաքարախտային բուժամիջոցներ, ալկիլ միզանյութի ածանցյալները, վերլուծման եղանակները **Հինգանդամանի հետերոցիկլեր** Ֆուրանի ացանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, համադրությունը, քիմիական հատկությունները, վերլուծման եղանակները Բենզապիրանիածանցյալները: Հակակոա՛ուլյանտներ կամ Կ հակավիտամիններ: Ընդհանուր բնութա՛իրը, համադրությունը, քիմիական հատկությունները, վերլուծման եղանակները Քրոմանային վիտամինների՝ տոկոֆերոլների ընդհանուր բնութա՛իրը, կառույցի սահմանումը, համադրությունը, վերլուծման եղանակները Ֆենիլքրոմանայինվիտամինների - բիոֆլավանոիդների ընդհանուր բնութա՛իրը, վերլուծման եղանակները Պիրոլի ածանցյալները, ցիանկոբալամիններ. ընդհանուր բնութա՛իրը, համադրությունը Պիրազոլի ածանցյալների ընդհանուր բնութա՛իրը, սինթեզը, վերլուծման եղանակները **Պիրրիդինի ածանցյալները** Պիրրիդինի ածանցյալների ընդհանուր բնութա՛իրը,

	համադրությունը, խմբակային ռեակցիաները Նիկոտինաթթվի ածանցյալների վերլուծման եղանակները Իզոնիկոտինաթթվի ածանցյալների վերլուծման եղանակները Պիրոլիզիդինի ածանցյալների ընդհանուր բնութա՛իրը, վերլուծումը **Խինոլինի ածանցյալները** Խինոլինի ընդհանուր բնութագիրը, ղինինային կեղևի ալկալոիդների անջատումը բուսական հումքից, կառույցի բացահայտումը, վերլուծությունը 8-օքսիխինոլինի ածանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, վերլուծման եղանակները 4-ամինախինոլինի ածանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, համադրությունը, վերլուծման եղանակները 4-խինոլինի ածանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, սինթեզը, վերլուծման եղանակները Բենզիլիզոխինոլինի ածանցյալների ընդհանուր բնութագիրը, վերլուծման եղանակները
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	"Դեղագիտական քիմիա-2" առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսումնասիրել դեղանյութերի կառուցվածքը, ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները, ստացման եղանակները, կապը դրանց քիմիական կառույցի և օրգանիզմի վրա թողած ազդեցության միջև, պահելու ընթացքում դեղերի որակի փոփոխությունը և դրա վերահսկման եղանակները: Դեղագիտական քիմիայի հիմնական խնդիրներն են՝ ա) ստեղծել և ուսումնասիրել նոր դեղամիջոցներ, բ) մշակել դեղագիտական ու կենսադեղագիտական վերլուծման կատարելագործված եղանակներ:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա**	Դեղագիտական քիմիա առարկայի ընդհանուր հիմունքները: Դեղանյութերի բաղադրության մեջ մտնող քիմիական միացութունների վերլուծման եղանակները: Կապը նյութի կառուցվածքի ու հատկությունների միջև: Դեղերի շրջանառության բնագավառում դեղագիտական ծառայությունների մատուցում, այդ թվում դեղագործական սուբյեկտների պլանավորում և կազմակերպում: Դեղերի անվանումները, դրանց կիրառման

3.Տիրապետի	նպատակները, քանակները, պահպանման պայմանները ու ժամկետները:
Գրականություն	
Հիմնական	Ռ. Հակոբյան, Դեղագիտական քիմիա, 2010, Երևան, հեղինակային հրատարակություն Глущенко Н.Н., Фармацевтическая химия, Москва, 2004г.
Լրացուցիչ	Фармацевтическая химия, под ред. А.П.Арзамасцева, Москва, ”ГЭОТАР-Мед”, 2004г. Р.С.Вартанян, “Синтез основных лексредств”, Москва, МИА, 2004г
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**4,0** **4,0** **3,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**3,3** **3,0** **2,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**2,3** **2,0** **1,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ընդհանուր կենսաքիմիա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.24
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն • երկրորդ կիսամյակ • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Շուշան Շալունց
ՈՒս.տարի/կիսամյան	Երրորդ կուրս /Երկրորդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5.0
Դասաժամերի բաշխում	• դասախոսություն՝ 60 ժամ • գործնական աշխատանք՝ • ինքնուրույն աշխատանք՝90 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Օրգանական քիմիա”, “Բջջաբանություն” առարկաների իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Ծրագիրը կազմվել է Գորիսի պետական համալսարանի <<Բնագիտական մասնագիտությունների>> ֆակուլտետի <<Կենսաբանության և քիմիայի>> ամբիոնում: Դասընթացը ներառում է հետևյալ թեմաները.Կենդանի օրգանիզմների քիմիական կազմը: Սպիտակուցների կառուցվածքը և ֆունկցիաները: Սպիտակուցների պարունակությունը օրգաններում և հյուսվածքներում:

	Սպիտակուցների ամինաթթվային կազմը: ամինաթթուների ֆիզիկոքիմիական հատկությունները: Սպիտակուցների և ամինաթթուների իզոէլեկտրիկ կետերը: Սպիտակուցների առաջնային, երկրորդային, երրորդային և չորրորդային կառուցվածքը: Սպիտակուցների դասակարգումը: Պարզ սպիտակուցների քիմիան: Բարդ սպիտակուցների դասակարգումը: Սպիտակուցների դինամիկ վիճակը օրգանիզմում՝ Ամինաթթուների դեզամինացումը: Ամինաթթուների դեկարբօքսիլացումը: Ամոնիակի մետաբոլիզմը: Կրեբսի օրնիտինային ցիկլը: Հասկացություն ֆերմենտների մասին: Ֆերմենտների քիմիական բնույթը: Ֆերմենտների հիմնական հատկությունները: Ֆերմենտների ազդեցության մեխանիզմը: Ֆերմենտային ռեակցիաների կինետիկան, արագությունը: Ֆերմենտների դասակարգումը: Ընդհանուր հասկացողություն հորմոնների մասին: Հորմոնների դասակարգումը: Ֆիտոհորմոններ: Նուկլեինաթթուների ֆիզիկոքիմիական հատկությունները, կենսաբանական նշանակությունը: Նուկլեոտիդների կենսաբանական դերը: Բջջային, վիրուսային ԴՆԹ և ՌՆԹ: Նուկլեինաթթուների քիմիական կազմը: Պուրինային և պիրիմիդինային հիմքեր. կառուցվածքը, ֆիզիկաքիմիական հատկությունները: Ածխաջրերի կառուցվածքը, ֆիզիկոքիմիական հատկությունները և կենսաբանական դերը: Ածխաջրերի դասակարգումը: Լ Ածխաջրերի անաէրոբ կատաբոլիզմը: Գլիկոլիզ: Ածխաջրերի աէրոբ կատաբոլիզմը: Լիմոնաթթվային ցիկլ:Սպիրտային խմորում: Ածխաջրերի փոխանակության կարգավորումը: Լիպիդների քիմիական կառուցվածքը, ֆիզիկոքիմիական հատկությունները և կենսաբանական դերը: Ճարպաթթուներ գլիցերիդներ, մոմեր, ֆոսֆոլիպիդներ, ստերոիդներ, նրանց կառուցվածքը և ֆունկցիաները: Ընդհանուր պատկերացում վիտամինների մասին: Վիտամինների կենսաբանական նշանակությունը: Վիտամինների դասակարգումը: Ճարպալուծ և ջրալուծ վիտամիններ: Սննդային և հյուսվածքային լիպիդների ճեղքումը: Ճարպաթթուների ճեղքումը: Ճարպաթթուների և տրիացիլգլիցերոլների կենսասինթեզը: Խոլեստերինի և լեղաթթուների կենսասինթեզը: Ընդհանուր պատկերացում վիտամինների մասին: Վիտամինների կենսաբանական նշանակությունը: Վիտամինների դասակարգումը: Ճարպալուծ և ջրալուծ վիտամիններ:
Նպատակ	Կենսաբանական քիմիա դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենդանի մատերիա կազմող քիմիական միացությունների որակական կազմը,

Խնդիր/ներ	կառուցվածքը, նրանց փոխարկումները կենսական պրոցեսներում, անվանակարգումը, դասակարգումը, տեղաբաշխումը բջջում, կենսաբանական ֆունկցիաները: Առարկայի խնդիրն է ուսումնասիրել կյանքի մոլեկուլյար էությունը, օրգանիզմները կազմող բջիջների և հյուսվածքների բաղադրության մեջ մտնող օրգանական նյութերի քիմիական բնույթը և փոխարկումների ուղիները: Բացահայտել օրգանիզմների մոլեկուլյար կառուցվածքի և կենսագործունեության միջև եղած կապը:

Վերջնարդյունքներ	**Գիտենա** • Կենդանի մատերիա կազմող քիմիական միացությունների որակական կազմը, կառուցվածքը: • Օրգանիզմների բաղադրիչ կազմող օրգանական միացությունների փոխարկումները կենսական պրոցեսներում: • Բարդ օրգանական միացությունների անվանակարգումը, դասակարգումը տեղաբաշխումը բջջում: **Կարողանա** • Վերլուծել ինքնակարգավորվող, ինքնավերարտադրվող համակարգերի և շրջապատող միջավայրի միջև նյութերի և էներգիայի փոխանակությունը: • Ցույց տալ կենդանի օբյեկտը կազմող միացությունների փոխանակային գործընթացների կապը: **Տիրապետի** • Կենդանի նյութի ուսումնասիրման նպատակով կիրառվող քիմիական և ֆիզիկաքիմիական մեթոդների էությանը: • Օրգանական նյութերի ներօրգանիզմային փոխակերպումների սկզբունքներին:Բնապահպանական և էկոլոգիական ժամանակակից կայուն գիտելիքների: • Բնության մեջ տեղի ունեցող երևույթների և մարդածին սահմանային թույլատրելի ազդեցությունների օրինաչափություններին:
Գրականություն	Հիմնական 1. Березов Т. Т., Коробкин Б.Ф. Биологическая химия М. 1998г 2. Ленинджер А. Основы биохимии в 3 томах, Москва мир. 1985г 3. Страер Л., Биохимия, М., Мир, 1984г

<table>
<tr><td></td><td>4. Строев Е.А. Биологическая химия, М., 1986г
5. Филипович Ю.Б. Основы биохимии, М., 1994г
6. Филипович Ю.Б. Методы биохимии, М, 1992г
7. Фердман Д. Л., Сосин А. И Практический курс биохимии, 1962г

Լրացուցիչ
8.Գ.Խ.Խաչատրյան, Մ.Ի.Աղաջանով Կենսաքիմիա, Երևան 2001
9.Բարձրագույն մասնագիտական կրթության բակալավրի որակավորման պետական կրթական չափորոշիչ, մասնագիտությունը ,,Կենսաբանություն,, 2010</td></tr>
<tr><td>Գնահատման բաղադրիչներ և կշիռ</td><td>Բաղադրիչ 1 - 10% (հաճախում)
Բաղադրիչ 2 - 20% (միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3 - 20% (միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4 - 20% (գործնական, սեմինար)
Բաղադրիչ 5 - 30% (բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>3,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>3,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>2,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>2,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>2,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>1,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական, սեմինար, պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
</table>

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ. նիստում
(թիվ 1 արձանագրություն)
Ամբիոնի վարիչ՝
ք. գ. դ. դոցենտ Լ. Ռ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ինժեներային էնզիմոլոգիա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.25
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ք.գ.թ. դոցենտ Սյուզաննա Հայրապետյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	3-րդ կուրս, 5-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5
Դասաժամերի բաշխում	<<Ինժեներային էնզիմոլոգիա>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 150 ժամ, 48 ժամ լսարանային, 102 ժամ արտալսարանային: Լսարանային ժամերից՝ 48 ժամերը տրամադրվում են դասախոսություններին: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննությամբ:
Նախապայման	<<Դեղագործական քիմիա>> մասնագիտությամբ բակալավրի կրթական ծրագրին համապատասխան <Անալիտիկ քիմիա>, <Բնական միացությունների քիմիա>, <Օրգանական քիմիա> առարկաների չափորոշչային պահանջների իմացություն:
Համառոտ բովանդակություն	Ինժեներային էնզիմոլոգիայի ծագման նախադրյալները, ներկայիս նվաճումները, զարգացման ուղղություններն ու հեռանկարները: Կենսակատալիտիկ պրոցեսների գործնական կիրառումը: Ֆերմենտները որպես սպիտակուցներ եւ դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձեւավորել հստակ պատկերացումներ ֆերմենտների կառուցվածքի եւ դրանց հետազոտման եղանակների, կատալիտիկ հատկությունների եւ դրանց կիրառման բնագավառների վերաբերյալ:

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Կրթական ելքային արդյունքներ

1. Իմանա

2.Կարողանա

3.Տիրապետի</td><td>

1. ֆերմենտների (օրգանիզմների կողմից արտադրվող բնական կատալիզատորների) դերի մասին ժամանակակից կենսատեխնոլոգիայում, արդյունաբերության զանազան ճյուղերում եւ այլ ոլորտներում,
2. ստացած գիտելիքները օգտագործել կենսակատալիտիկ պրոցեսների վերլուծման, հարցադրումների եւ լուծման ենթակա խնդիրների ձեւակերպման նպատակներով:
3. ինժեներային էնզիմոլոգիայի կիրառմամբ զանազան խնդիրների լուծման համար կիրառվող սկզբունքային մոտեցումներին, կենսակատալիտիկ պրոցեսների կինետիկական ուսումնասիրության տեսական, գործնական եւ մեթոդական նրբություններին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>1. Кретович В.Л. Введение в энзимологию. – М.: Наука, 1986. – 332 с.
2. Диксон М., Уэбб Э. Ферменты. – М.: Мир, 2002. – Т. 1 – 3.
3. Фершт Э. Структура и механизм действия ферментов. – М.: Мир, 2001. – 350 с.
4. Фридрих П. Ферменты: четвертичная структура и надмолекулярные комплексы. – М.: Мир, 1986. – 374 с.
5. Кочетов Г.А. Практическое руководство по энзимологии. – М.: Высш. школа, 1980. – 272 с.
6. Практикум по биохимии/ под ред. С.Е. Северина и Г.А. Соловьёвой. – М.: МГУ, 1989. – 509 с.
7. Ленинджер А. Основы биохимии. – М.: Мир, 1985. – 260 с.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Курганов Б.И. Аллостерические ферменты. – М.: Наука, 1978. – С. 11–41.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>Գնահատման սանդղակ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>4,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>4,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>3,7</td><td>A-</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**3,3** **3,0** **2,7**	**B+** **B** **B-**
	Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**2,3** **2,0** **1,7**	**C+** **C** **C-**
	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական, սեմինար, պարապմունքներ, հաճախումներ:			

Հաստատված է

Ամբիոնի 30.08.2019թ. նիստում
(թիվ 1 արձանագրություն)
Ամբիոնի վարիչ՝
բ. գ. դ. դոցենտ Լ. Ռ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ընդհանուր հիգիենա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.26
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ք.գ.թ., դոցենտ Ս.Ա. Հայրապետյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	4-րդ կուրս, 7-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	4
Դասաժամերի բաշխում	<<Ընդհանուր հիգիենա>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, 60 ժամ լսարանային, 60 ժամ արտալսարանային: Լսարանային ժամերից՝ 30-ը լաբորատոր պարապմունքներ, մնացած 60 ժամերը տրամադրվում են դասախոսություններին: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննությամբ:
Նախապայման	<<Դեղագործական քիմիա>> մասնագիտությամբ բակալավրի կրթական ծրագրին համապատասխան <Ֆիզիոլոգիա և անատոմիայի հիմունքներ>, <Բնական միացությունների քիմիա>, <Թունաբանական քիմիա> առարկաների չափորոշչային պահանջների իմացություն:
Համառոտ բովանդակություն	Թեմա 1. Հիգիենան որպես կանխարգելիչ բժշկության հիմնական առարկա պրոֆիլակտիկ բժշկության համակարգում: Հիգիենայի ուսումնասիրության մեթոդները: Հիգիենայի կապը այլ բնագավառների հետ: Հիգիենայի համառոտ պատմությունը. ժամանակակից հիմնահարցեր: Թեմա 2. Սնունդ և առողջություն: Սննդի կենսաբանական նշանակությունը: հասկացություն ռացիոնալ սննդի մասին: Սննդի ֆիզիոլոգիական նորմերը: Ռաֆինացված և զտված սննդամթերքներ, սննդային հավելումներ: Սննդամթերքների կոնսերվացիա: Սննդակարգի բալանսավորվածությունը: Ոչ ադեկվատ սննդի հիմնական համախտանիշները /սինդրոմները/ և դրանց պրոֆիլակտիկան: Սննդային թունավորումները և դրանց պրոֆիլակտիկան. տոքսիկոինֆեկցիաներ, բակտերիալ տոքսիկոզներ, ստաֆիլոկոկային տոքսիկոզներ: Թեմա 3. Մթնոլորտային օդ և առողջություն: մթնոլորտային օդի և նրա բաղադրիչների կենսաբանական նշանակությունը: Մթնլորտային օդի աղտոտման աղբյուրները, վնասակար նյութերի բնութագիրը:

	Մթնոլորտային արտանետումների ազդեցությունը օրգանիզմի վրա: Թեմա 4. Խմելու ջուր և առողջություն: Ջրի ֆիզիոլոգիական նշանակությունը, ջրասպառման նորմերը: Ջրի դերը վարկիչ հիվանդությունների տարածման մեջ: Ջրի քիմիական կազմը: Ջրի աղային կազմը և օրգանոլեպտիկ հատկությունները: Ջրամատակարարման աղբյուրների և համակարգերի բնութագիրը: Ջրային էպիդեմիաների և ինտոքսիկացիաների նախազգուշացումը:Թեմա 5. Հող և առողջություն: Հողը որպես շրջակա միջավայրի օբյեկտ: Հողի տոքսիկոլոգիական նշանակությունը: Հողի դերը ինֆեկցիոն հիվանդությունների փոխանցման մեջ: Հողի ինքնամաքրման նշանակությունը: Վնասակար նյութերի նորմատիվների հիմնավորումը հողում: Հողի պաշտպանությանն ուղված միջոցառումներ: Թեմա 6. Ռադիացիոն հիգիենա: Իոնիզացնող ճառագայթների բնութագիրը: Ռադիոակտիվ քայքայման օրենքը: Ակտիվության և դոզայի չափման միավորները: Իոնիզացնող ճառագայթների ազդեցության մեխանիզմները. սոմատիկ էֆեկտներ: Ստոխաստիկ էֆեկտներ: Ճառագայթային անվտանգության նորմերը: Ռադիացիոն պաշտպանության հիմունքները իոնիզացնող ճառագայթային օգտագործման դեպքում. փակ աղբյուրներ, բաց աղբյուրներ: Ճառագայթային ֆոն: Թեմա 7. Աշխատանք, ապրելակերպ և առողջություն: Հասկացություն արտադրական վնասակարությունների և պրոֆեսիոնալ հիվանդությունների մասին: Բժշկական օգնության խնդիրները: Ֆիզիկական աշխատանքի հիգիենա: Մտավոր աշխատանքի հիգիենա: Պսիխոհիգիենա: Թեմա 8. Ֆարմացեֆտիկ արդյունաբերության հիգիենայի արդի հարցերը: Ֆարմարդյունաբերության աշխատողների աշխատանքի հիգիենան: Թեմա 9. Դեղատնային հիգիենա: Դեղատների կառուցման նախագծերի կազմում. վայրի ընտրություն: Դեղատների հիգիենայի ապահովում: Դեղատան հիգիենիկ պրոֆիլակտիկայի եղանակները: Դեղատան աշխատակազմի անձնական հիգիենան: Թունավոր, հոգեմետ նյութերի հետ աշխատելու հիգիենան:
Նպատակ և խնդիրները	Ուսանողներին ներկայացնել հիգիենայի ընդհանուր դրույթները՝ խնդիրները, ուսումնասիրման արդի մեթոդները, շրջակա միջավայրի տարրերի՝ հողի, ջրի, օդի, կլիմայական պայմանների, ճառագայթման և սննդի հիգիենայի բաժինները, կենսապայմանների և բնակչության առողջության վրա շրջակա միջավայրի տարրերի և աշխատանքային պայմանների դրական և բացասական ազդեցությունները և դրանց կարգավորման եղանակները:
Կրթական ելքային արդյունքներ **19. Իմանա**	1. հիգիենայի կարևորագույն խնդիրները, ուսումնասիրման մեթոդները, բաժինները, շրջակա միջավայրի ֆիզիկական և քիմիական գործոնները, աշխատանքային (դեղատուն, քիմդեղագործական արտադրություն) պայմանների հիգիենիկ գնահատման մեթոդները, վտանգավոր գործոնների դեմ

<table>
<tr><td>20. Կարողանա

21. Տիրապետի</td><td>պայքարի արդյունավետ եղանակները, սննդամթերքի հիգիենիկ չափորոշիչների ուսումնասիրության, ինչպես նաև սանիտարահիգիենիկ կանոնների խախտումների բացահայտմանը և դրանց վերացմանը ուղղված միջոցառումների մշակման եղանակները:
2. վերլուծել և օգտագործել շրջակա միջավայրի ֆիզիկական և քիմիական գործոնների հիգիենիկ գնահատման մեթոդները, շրջակա միջավայրի բացասական ազդեցությունների հետևանքները նվազեցնելու կամ կանխարգելելու նպատակով, իրականացնել սննդամթերքների որակական և քանակական ցուցանիշների ուսումնասիրություն, կիրառել արդյունաբերական վտանգավոր գործոնների դեմ պայքարի արդյունավետ միջոցներ, բացահայտել սանիտարահիգիենիկ կանոնների խախտումները և գտնել լուծումներ դրանց վերացման համար:
3. հիգիենիկ գիտության առկա խնդիրների վերլուծությանը և գնահատման գործիքակազմին, ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելուն:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>1. Большаков А.М., Новкиова И.М. Общая гигиена, Москва, —Медицина‖, 2002, 384 стр.
2. Королев А.А. Гигиена питания, Москва, 2007.
3. Болшаков А.М., Руководство к лабораторным занятиям по общей гигиене, Москва, — Медицина‖, 2004, 272 стр.
4. Дрожжина Н.А., Гурова А.И., Максименко Л.В., Пивень Е.А. Руководство к лабораторным занятиям по гигиене питания, Москва, 2018, 315 стр.
5. Հիգիենա և բժշկական էկոլոգիա Լ.Ռ. Ավետիսյանի խմբագրությամբ, Երևան, Մ. Հերացու անվան ԵՊԲՀ հրատարակչություն, 2012, 276 էջ</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1.Д.И. Кича, Дрожжина Н.А., Фомина А.В. Руководство к лабораторным занятиям по общей гигиене: Учебное пособие – М.: Изд. «ГЭОТАР-Медиа». 2009.
2.Дрожжина Н.А., Фомина А.В. Руководство к лабораторным занятиям по общей гигиене: Учебное пособие. / Под ред. Проф. Д.И. Кичи. – М.: Изд. РУДН, 2006.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		40-45	**2,7**	**C-**
	Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
	Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
	Չստուգված	**<40**	**-**	**U**
Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ	Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական, սեմինար, պարապմունքներ, հաճախումներ:			

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ. նիստում

(թիվ 1 արձանագրություն)
Ամբիոնի վարիչ՝
ք. գ. դ. դոցենտ Լ. Ռ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	**Մանրէաբանություն**
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.27
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ք.գ.թ. դոցենտ Սյուզաննա Հայրապետյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	2-րդ կուրս, 4-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	3
Դասաժամերի բաշխում	<<Մանրէաբանություն>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ. 32 ժամ լսարանային /դասախոսություններ/, 58 ժամ արտալսարանային: Դասընթացն ավարտվում է նույն կիսամյակի վերջում՝ ստուգարքով:
Նախապայման	<<Դեղագործական քիմիա>> մասնագիտությամբ բակալավրի կրթական ծրագրին համապատասխան <Ֆիզիոլոգիա և անատոմիայի հիմունքներ> առարկայի չափորոշչային պահանջների իմացություն:
Համառոտ բովանդակություն	Մանրէաբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները և բաժինները: Պրոկարիոտային բջջի կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Պրոկարիոտների դասակարգումը և ծագումնաբանությունը: Ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական գործոնների ազդեցությունը մանրէների վրա: Պրոկարիոտների նյութափոխանակության առանձնահատկությունները, հասկացություն առաջնային և երկրորդային նյութափոխանակության մասին: Խմորում, աերոբ և անաերոբ շնչառություն իրականացնող և ֆոտոտրոֆ մանրէներ: Մանրէների դերը ղեղագործական և սննդի արտադրության մեջ: Կենսաբանական ակտիվ նյութերի, այդ թվում ամինաթթուների, հակաբիոտիկների, վիտամինների, ստերոիդների արտադրիչ մանրէների հիմնական խմբերը: Խմորման հիմքով արտադրություններ: Պրոկարիոտների բազմացումը և

	գենետիկական առանձնահատկությունները: Ախտածին մանրէների հիմնական խմբերը:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	✓ ուսանողների մոտ ձևավորել մանրէների ձևաբանական, ֆիզիոլոգիական, կենսաքիմիական, գենետիկական առանձնահատկությունների, ✓ բազմազանության, ✓ կարգաբանության, ✓ էկոլոգիայի, ինչպես նաև դրանց կիրառական նշանակության մասին պատշաճ մասնագիտական պատկերացումներ:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	1.մանրէների, այդ թվում բժշկական և արտադրական նշանակություն ունեցող մանրէների տարբեր խմբերի ներկայացուցիչների դասակարգման առանձնահատկությունները, պրոկարիոտների կառուցվածքային և նյութափոխանակային առանձնահատկությունները, մանրէների կիրառական նշանակությունը, մասնավորապես կենսաբանական ակտիվ միացությունների արտադրիչները: 2.մանրէաբանական հիմնական մեթոդների կիրառմամբ զանազանելու և ֆենոտիպորեն բնութագրելու տարբեր խմբերին պատկանող մանրէներին, վերլուծել և գնահատել մանրէների նյութափոխանակային և գենետիկական առանձնահատկությունները, ինչպես սանիտարական-մանրէաբանական վերահսկողության, այնպես էլ կենսաբանական ակտիվ նյութերի ակտիվ արտադրության տեսանկյունից, 3. վերլուծելու և գնահատելու դեղագործության մեջ մանրէների տարբեր խմբերի կիրառման հնարավորություններին ու սահմանափակումները:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Թոչունյան Ա.Հ., Փանոսյան Հ.Հ., Բազուկյան Ի.Լ., Մարգարյան Ա.Ա., Պոպով Յու.Գ. (2014) Մանրէաբանության լաբորատոր աշխատանքներ: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Երևան, ԵՊՀ հրատարակչություն, 316 էջ: 2. Лысак, В.В. (2007) Микробиология: учеб. пособие

<table>
<tr><td></td><td>Минск: БГУ, 426 с.
3. Ленгелер Й., Древс Г, Шлегел Г. (2005) Современная микробиология: Прокариоты. Изд. Мир. В 2 т.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>Пиневич А.В. (2007) Микробиология. Биология прокариотов: Учебник. В 3 т., СПб.: Изд-во С. - Петерб. ун-та.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ/մեխանիզմներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական, սեմինար, պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է

……

Ամբիոնի <…..>-ի նիստում

(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝

……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-1 (դեղատնային)
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.29
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ն.Թանգյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	IVկուրս,7-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	*4.0*
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 40 ժամ Լաբորատոր՝40 Ինքնուրույն աշխատանք՝ 40 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Դեղագործական քիմիա” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիման վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Կարծր դեղաձևեր ՝փոշիների դեղատնային ընդհանուր և մասնավոր տեխնոլոգիաները:Հեղուկ դեղաձևեր պատրաստման առանձնահատկությունները:Բուսական նյութերի մզվածքների պատրաստման եղանակները:Լորձեր:Փափուկ դեղաձևեր և նրանց պատրաստման առանձնահատկությունները՝քսուքներ,մածուկներ,լինիմենտները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	“Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-1 (դեղատնային)” առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել դեղատոմսում առաջադրված դեղապատրաստուկների կազմի մեջ մտնող նյութերի հատկություններին, դեղապատրաստման մեթոդներին և առանձնահատկություններին, կիրառվող մեթոդների տիրապետմանը և մասնագիտական հմտությունների ձեռք բերմանը:

<table>
<tr><td></td><td>Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է.
Դեղաձևերի պատրաստման դեղատնային մասնավոր տեխնոլոգիաների ուսումնասիրություն:</td></tr>
<tr><td>Կրթական ելքային արդյունքներ

1. Իմանա

2.Կարողանա
3.Տիրապետի</td><td>

Դեղապատրաստուկների ձևերը և նրանց առանձնահատկությունները:

Ճիշտ պատրաստել դուրս գրված դեղատոմսերը:
Դեղատոմսերի պատրաստման դեղատնային մեթոդները:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>В.М.Грецкий, В. С.Хоменко “Руководство к практическим занятиям по технологии лекаственных форм”, Москва, Медецина-2000г.
А. И. Тихонов, Т. Г. Ярных “Технология лекарств” Украины-2002г.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>Д.Н. Синев, Л.Г. Марченко “Справочное пособие по аптечной технологии лекарств”, Санкт-Петербург-2001г.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>ԹՎԱ-ՆՇԱՆԸ</th><th>ՏԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ</td><td></td></tr>
</table>

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի

<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)
(„.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-2 (դեղատնային)
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.30
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 055444034 • arustangyan1996@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ն.Թանգյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	I Վկուրս, 8-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխում	“ Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա (դեղատնային)” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 32 ժամ լսարանային և 28 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը չորս + երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 2.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Դեղագործական քիմիա ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:

Համառոտ բովանդակություն	Բարդ փոշիներ դժվար մանրեցվող, հեշտ փոշեցրվող նյութերով: Տրիտուրացիաներ: Հեղուկ դեղաձևեր, տեսակները, պատրաստման առանձնահատկությունները: ԲՄՄ լուծույթներ, կախույթներ, էմուլսիաներ: Ջրային լուծույթների պատրաստման տեխնոլոգիան: Ջրային հանուկներ, ակտիվ նյութերի պարունակության որոշում, պատրաստման առանձնահատկությունները: Փափուկ դեղաձևեր, քսուքներ, մածուկներ, լինիմետներ նրանց պատրաստման առանձնահատկությունները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	"Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-2 (դեղատնային)" առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել դեղատոմսում առաջադրված դեղապատրաստուկների կազմի մեջ մտնող նյութերի հատկություններին, դեղապատրաստման մեթոդներին և առանձնահատկություններին, կիրառվող մեթոդների տիրապետմանը և մասնագիտական հմտությունների ձեռք բերմանը: Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է. 1.Դեղաձևերի պատրաստման դեղատնային մասնավոր տեխնոլոգիաների ուսումնասիրություն:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	Դեղապատրաստուկների ձևերը և նրանց առանձնահատկությունները: Ճիշտ պատրաստել դուրս գրված դեղատոմսերը: Դեղատոմսերի պատրաստման դեղատնային մեթոդները:
Գրականություն	
Հիմնական	В.М.Грецкий, В. С.Хоменко "Руководство к практическим занятиям по технологии лекаственных форм", Москва, Медецина-2000г. А. И. Тихонов, Т. Г. Ярных "Технология лекарств" Украины-2002г. Д.Н. Синев, Л.Г. Марченко "Справочное пособие по аптечной технологии лекарств", Санкт-Петербург-2001

Լրացուցիչ	1. И.А. Муравьев “ Технология лекарств”, Москва. Медецина -1980г
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

Գնահատականը	Ռեյտինգային միավորը	Թվանշանը	Տառային նշանակումը
Գերազանց	**95-100** **87-94** **81-86**	**5,0** **5,0** **4,7**	**A+** **A** **A-**
Լավ	**75-80** **67-74** **61-66**	**4,3** **4,0** **3,7**	**B+** **B** **B-**
Բավարար	**55-60** **46-54** **40-45**	**3,3** **3,0** **2,7**	**C+** **C** **C-**
Անբավարար	**<40**	**0**	**D**
Ստուգված	**≥ 40**	**-**	**S**
Չստուգված	**<40**	**-**	**U**

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի
Ամբիոնի <1 ին.> նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ բ. գ. դ. դոցենտ Լ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)
_____30.08.2019թ_____
(ամիս ամսաթիվ

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-3 (գործարանային)
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.31
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների ֆակուլտետ
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ն.Թանգյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	IVկուրս, 8-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	5.0
Դասաժամերի բաշխում	“Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա (գործարանային)” դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 150 ժամ, որից 64 ժամ լսարանային և 86 արտալսարանային: Լսարանային ժամերից 32-ը տրամադրվում է դասախոսություններին, 32-ը՝ լաբորատոր պարապմունքներին: Արտալսարանային ժամերին ուսանողը մասնագիտական որոշ թեմաների վերաբերյալ կատարում է գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն, կատարում մշակումներ, վերլծություն, հետազոտական աշխատանք, գրում ռեֆերատներ և այլն, պատրաստվում հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը հինգ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննությամբ: Ընդհանուր կրեդիտների քանակը՝ 5.0:
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Դեղագործական քիմիա ” առարկայի հիմնարար գիտելիքների հիման վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Գալենային պրեպարատներ, արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Նորգալենային պրեպարատներ, արտադրության

	տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Օրգանոպրեպարատներ, արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Հատիկավորում, արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Դեղահատեր, դեղահատավորման տեսական հիմունքներ և տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Դրաժե, միկրոդրաժե, սպանսուլաներ, արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: Ներարկման դեղերի արտադրություն: Պատիճներ, արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	"Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա-3 (գործարանային)" առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել պատկերացումներ գործարանային պայմաններում ստացվող դեղերի, նրանց արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունների, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթերի և առանձին դասերի դեղերի մասնավոր տեխնոլոգիաների մասին: Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է. • Գործարանային պայմաններում դեղերի արտադրական տեխնոլոգիաների ուսումնասիրություն և նոր դեղերի ստացում: • Նորմատիվային տեխնիկական փաստաթղթերի ուսումնասիրություն,հիգենա,էկոլոգիական և տնտեսավարման խնդիրներ:
Կրթական ելքային արդյունքներ **16. Իմանա** **17. Կարողանա** **18. Տիրապետի**	Գործարանային պայմաններում արտադրվող դեղերի դասերը, նրանց արտադրության նորմատիվ փաստաթղթերը, ստանդարտները և նրանց չափորոշիչները: Պատկերացում կազմի դեղագործական գործարաններում օգտագործվող սարքավորումների մասին:Դեղերի խմբավորումները: Իրականացնել դեղերի արտադրություն գործարանային պայմաններում: Գործարանային պայմաններում դեղերի

<table>
<tr><td></td><td>պատրաստման տեխնոլոգիաներին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>П.Э. Розенцвейг., Ю.К. Сандер “ Технология лекарств и галеновых препаратов”. Издательство: Медицина. 1967г.
Г.П.Грядунова, Л.М.Козлова, Т.П.Литвинова “ Руководство к лабораторным занятиям по заводской технологии лекарственных форм” Издательство: Медицина, Москва , 1986г.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>Л.И. Богуславська, Л.М. Хохлова “Промышленная технология лекарств”. Украина-2008г.
А.И. Тенцовой “Руководство к лабораторным занятиям по заводской технологии лекарственных форм”. М.: Медицина 1986г.Հ.Հովհաննիսյան, Հեղուկ դեղաձևեր,Երևան 2016</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակու</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանություն և քիմիա
Ամբիոնի <թիվ 1> նիստում(արձ թիվ.1)
ամբիոնի վարիչ՝ կ. գ. դ.Լուիզա Վարդանյան

(ստորագրություն)
30.08.2019

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանում մը	Ֆարմակոգենետիկա
Առարկայի դասիչը	ՄԴ 0401
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագիտական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • kensaban-gph@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Սաֆարյան Հասմիկ
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	կուրս՝ 3-րդ,կիսամյակ՝ 6-րդ
Կրեդիտներ	4,0
Դասաժամերի բաշխում	դասախոսություն 60 ժամ լաբորատոր աշխատանք՝ գործնական աշխ.ատանք ինքնուրույն աշխատանք՝ 60 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Գենտիկա, Մոլեկուլյար կենսաբանություն ,Պոպուլյացիաների գենետիկա,Կենսաբանական քիմիա,Ֆարմակոլոգիա դասընթացների” իմացության վրա:

Համառոտ բովանդակություն	Ֆարմակոգենետիկան որպես գիտություն: Ֆարմակոգենետիկայի պատմությունը: Մարդու գենոմը: Մադու գենետիկական համակարգը՝ քրոմոսոմ- ների առանձնահատկությունները: Կորիզային և միտոքոնդրիալ գենոմ: Միտոզի և մեյոզի առանձնահատկությունները: Մենդելյան և ոչ մենդելյան հատկանիշները: Մարդու գեների կառուցվածքը և էքսպրեսիան: “Մարդու գենոմ նախագիծը և ֆարմակոենետիկական հետազոտումները: Գենետիկական պոլիմորֆիզմը և ֆարմակոգենետիկական հետազոտումները: Մուտացիաների տեսակները: Գենետիկական փոփոխությունները և նրանց առաջացումը, գենատիպավորման հիմնական մեթոդները: Գենետիկական պոլիմորֆիզմի կիրառումը ֆարմակոգենետիկայում: Գեները և դեղերի ազդեցության հանդեպ օրգանիզմի պատասխանը: Ասոցիատիվ մոտեցումը ֆարմակոգենետիկայում: Ասոցիատիվ մոտեցման սկզբունքը: Գենետիկական գործոնները և դեղերի ազդեցության հանդեպ օրգանիզմի պատասխանը: Ասոցիատիվ մոտեցման օգտագործումը նոր դեղերի փորձարկման ժամանակ: Ֆարմակոգենետիկան և դեղերի փորձարկումը: Դեղամիջոցների փոխադրիչների ֆարմակոգենետիկա: Ֆարմակոգենոմիկան և դեղագործական արդյունաբերությունը: Ֆարմակոգենոմիկան և հիվանդությունների կենսաբանությունը:
Նպատակ	ՈՒսուցանել դեղերի ազդեցությունը կախված մարդու գենետիկական հատկանիշներից, դեղերի ստեղծման նոր մոտեցումները, որոնք հիմնված են մոլեկուլյար կենսաբանության և գենետիկայի նվաճումների հետ: -ուսումնասիրել արդեն իսկ իրական դարձած մարդու գենոմ ծրագիրը, ինչպես նաև այլ կենդանի օրգանիզմների գենոմների կառուցվածքը: -ֆարմակոգենետիկայի բնագավառում կատարված հայտնագործությունների օգտագործումը գործնականում՝ հատկապես բժշկության և դեղագործության մեջ: - ուսումնասիրել հիվանդի գենետիկական առանձնահատկությունները, ի պատասխան ֆարմակոլոգիական ազդեցությունների:

Խնդիր/ներ	-բացահայտել գենետիկական առանձնահատկությունների և սպիտակուցների գեների պոլիմորֆ (բազմաձև) տեղամասեր , որոնք մասնակցում են դեղամիջոցների ֆարմակոգենետիկայում կամ ֆարմակոդինամիկայում: 1.բացահայտել ֆարմակոդինամիկական և ֆարմակոկինետիկական մեխանիզմները, որոնք ձևավորում են ոչ միանման զայունություն 2. դրա հիմքի վրա որոշել տվյալ անհատը տիպավորող հատկանիշների մարկերները, որոնք համարվում են ֆարմակոլոգիայի էֆֆեկտի նախաթելադրողները կամ նախահիմացության պարամետրերը (բնութագրող մեծություն): 3.տիպավորման համար պատրաստուկների ընտրություն, որի օգտագործմամբ անհատին կարելի է դասակարգել այս կամ այն ֆենոտիպին 4. Իրականացնել պոպուլյացիոն հետազոտություն, որը կբացահայտի դեղանյութերի նկատմամբ ռեակցիաներում ռասսայական, էթնիկական, աշխարհագրական տարբերություններ 5. բնակչության անձնավորում ֆենոտիպորեն, ինչպես արվում է արյան խմբերի համար
Կրթական ելքային արդյունքներ **19. Իմանա** **20. Կարողանա**	-Ֆարմակոգենետիկայի օրինաչափությունները, մեթոդները,ժամանակակից ֆարմակոգենետիկայի նորագույն ուղղությունները՝ -ֆարմակոգենոմիկան դեղաբուժության և դեղա-գործության բնագավառ , որն ուսումնասիրում է յուրաքանչյուր մարդու գենետիկական տարբերակների ազդեցությունը ի պատասխան դեղամիջոցների: -Տարբերակի հիվանդի գենետիկական առանձնահատկությունները, ի պատասխան ֆարմակոլոգիական ազդեցությունների, - կարողանա կապ հաստատել գենետիկական առանձնահատկությունների և սպիտակուցների գեների պոլիմորֆ (բազմաձև) տեղամասերի հետ, որոնք մասնակցում են դեղամիջոցների ֆարմակոգենետիկայում : -կարողանա կիրառել Ֆարմակոգենետիկայի օրինաչափությունները,մեթոդները գործնականում – ներկայացնել ֆարմակոգենետիկայի նորագույն ուղղությունները՝ֆարմակոգենոմիկան, որի նպա- տակն է ստեղծել անհատական բժշկություն Մարդու գենետիկական առանձնահատկություններին, ի

<table>
<tr><td>21. Տիրապետի</td><td>պատասխան ֆարմակոլոգիական ազդեցությունների, կապ հաստատի գենետիկական առանձնահատկությունների և սպիտակուցների գեների պոլիմորֆ (բազմաձև) տեղամասերի հետ, որոնք մասնակցում են դեղամիջոցների ֆարմակոգենետիկայում կամ ֆարմակոդինամիկա յում:
Ֆարմակոգենետիկայի մեթոդներին:</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Հիմնական</td><td>1. Սիսակյան Ս.Հ. Ընդհանուր և բժշկական կենսաբանություն Երևան 2002
2. Спирин А.С. Молекуляарная биология . Структура рибосомы и биосинтез белка. Москва ²Высшая школа² 1986
3. Бокуть С.Б., Герасимович Н.Б., Милютин А.А. Молкулярная биология. Минск ²Высшая школа² 2005.
4. Нефедова Л.Н., Применение молкулярных методов исследования в Генетике, Москва ИНФРА-М 2012
5. Мутовин Г.Р. Основы клинической генетики. Москва ²Высшая школа² 2001</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Захаров И.А. Квитко К. Б, Генетика микроорганизмов. Изд-во Ленинградского Университета 1967
2. Гинкер Е.К. Медицинская генетика :Учебник.- М.Медицина, 2003</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (միջանկյալ 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն)
Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ</th><th>ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոնի
<թիվ …> նիստում (արձ թիվ …)
ամբիոնի վարիչ՝ Լ. Վարդանյան _____
(ստորագրություն)
(,,.09.19թ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Ֆարմակոգնոզիա և հալենային պրեպարատներ
Առարկայի դասիչը	ՀՄԴ 04.03
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ա.Ռ. Բաղդագյուլյան
Ուսս.տարի/կիսամյակ	4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	3.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 30 ժամ Լաբորատոր աշխատանք՝ 10 ժամ Ինքնուրույն աշխատանք՝ 50 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Բուսաբանություն” և “Դեղագիտական քիմիա” առարկաների հիմնարար գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Ֆարմակոգնոզիա գիտության զարգացման պատմությունը: Ֆարմակոգնոզիայի ուսումնասիրության առարկան և խնդիրները: Բուսական դեղահումքի դասակարգումը: Դեղաբույսերի քիմիական բաղադրությունը: Դեղաբույսերի կենսաբանորեն ակտիվ նյութերը: Բուսական դեղահումքի հավաքի, չորացման և պահպանման առանձնահատկությունները: Ճարպայուղեր և շաքարներ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Վիտամիններ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Տերպեններ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Սրտային գլիկոզիդներ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Սապոնիններ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Պարզ ֆենոլային միացություններ և դառնանյութեր պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Լիգնաններ և անտրախինոններ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Ֆլավանոիդներ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Ալկալոիդներ պարունակող դեղաբույսեր և դեղահումք: Հալենային պրեպարատներ, դրանց դասակարգումը, ստացման

	եղանակները և կիրառությունը բժշկության մեջ: Հալենային դեղաձևերի առանձնահատկությունները: Լուծիչներ: Ջրային թուրմեր և եփուկներ: Սպիրտային թուրմեր: Հանուկների տեսակները: Ջեթերի և յուղային հանուկների ստացման մեթոդները: Թարմ բույսերից ստացվող դեղաձևերի տեսակները: Վիտամինային պատրաստուկներ: Նոր հալենային պատրաստուկներ: Օշարակների բնութագիրը: Բուրավետ ջրեր: Կենդանական ծագման դեղահումք, դասակարգումը և կիրառությունը բժշկության մեջ:
Նպատակ	"Ֆարմակոգնոզիա և հալենային պրեպարատներ՝" առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ և գիտելիքներ դեղաբույսերի տեսակների, կառուցվածքային հատկանիշների, կենսաբանական ակտիվ նյութերի, օգտագործվող հումքի մասին, ինչպես նաև դեղաբուսական դեղահումքից ստացվող հալենային դեղաձևերի և նրանց բուժիչ հատկությունների մասին:
Խնդիր/ներ	Առարկայի դասավանդման խնդիրներից է. 1.Դեղաբույսերի կառուցվածքի և նրանցում ակտիվ նյութերի պարունակության ուսումնասիրություն: 2.Դեղաբույսերից ստացվող հալենային պրեպարատների տեսակների և դրանց ստացման եղանակների ուսումնասիրություն:
Կրթական ելքային արդյունքներ	
1. Իմանա	Դեղաբույսերի նկարագրությունը և նրանցում ակտիվ նյութերի պարունակությունը, կիրառությունը բժշկության մեջ, նրանցից հալենային պրեպարտների ստացման եղանակները:
2.Կարողանա	Տարբերակել անհրաժեշտ դեղաբույսերը, իրականացնել դրանց հավաքում և կիրառել տարբեր հիվանդությունների ժամանակ:
3.Տիրապետի	Դեղաբույսերի ճիշտ հավաքման, չորացման և տեղափոխման մեթոդներին: Դեղաբույսերից հալենային պրեպրատների ստացման մեթոդներին:
Գրականություն	
Հիմնական	1. Жохова Е.В., Гончаров М.Ю., Повыдыш М.Н., Деренчук С.В. Фармакогнозия, М., ГЭОТАР-Медиа, 2013 г., 544 с. 2. В.А. Куркин "Фармакогнозия" 2-ое изд.Учебник для студентов фармацевтических вузов. Самара-2007г. 3. Г.П. Яковлева, К.Ф. Блиновой "Лекарственное

<table>
<tr><td></td><td>растительное сырье. Фармакогнозия.” 2004г.
4. Д.А. Муравьева, И.А. Самылина, Г.П. Яковлев “Фармакогнизия” Москва-2002г.</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>1. Ա. Թորոսյան “Հայաստանի դեղաբույսերը” Երևան-1983թ.
2. Թ.Գ. Ծատուրյան “Բույսերի անունների լատիներեն-հայերեն-ռուսերեն բառարան” Երևան-1970թ.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 40% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 4- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգայի ն միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
……
Ամբիոնի <…..>-ի նիստում
(արձ թիվ) ամբիոնի վարիչ՝
……
(ստորագրություն)
……..
(ամիս ամսաթիվ)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Քաղաքագիտություն
Առարկայի դասիչը	ԸԴ 01.15
Ֆակուլտետը	Հումանիտար և հասարակագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյան** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Պատմության • 1-ին մասնաշենք • • patmutyanambion@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ասպրամ Մկրտչյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	4-րդ կուրս,/ 7-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2.0
Դասաժամերի բաշխում	<< Քաղաքագիտություն >> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, • Դասախոսություն՝ 20 ժամ • Գործնական աշխատանք՝ • Ինքնուրույն աշխատանք՝ 40 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “ Քաղաքագիտություն ” իմացության վրա:
Համառոտ բովանդակություն	<<Քաղաքագիտություն>>առարկան դասավանդվում է 7-րդ կիսամյակում: Դասընթացը խոր և բազմակողմանի գիտելիքներ է տալիս ապագա ուսանողներին քաղաքական աշխարհայացքի ձևավորման համար: Քաղաքագիտության առարկան ուսումնասիրում, բացահայտում և հիմնավորում է հասարակության քաղաքական համակարգի, պետության, պետական ինստիտուտների, քաղաքական իշխանության, քաղաքական գաղափարախոսության և մշակույթի, քաղաքական կոնֆլիկտի, քաղաքական սուբյեկտների, քաղաքական էլիտայի և լիդերների, քաղաքական կուսակցությունների և առանձին

	քաղաքացիների վարքագծերի բնականոն գործունեության ուղիներն ու հիմնախնդիրները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Քաղաքագիտության դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաներին ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ: Քաղաքագիտությունը նպատակ ունի ուսանողներին տալ այնպիսի գիտելիքների համակարգ, որը նրանց օգնի ճիշտ հասկանալու բարդ քաղաքական գրոծընթացների բնույթը, իմաստն ու նշանակությունը, ճիշտ կողմնորոշվելու դրանցում, ազդելու այդ գործընթացների վրա և ակտիվ մասնակից լինելու հասարակության քաղաքական կյանքի զարգացումներին:
Կրթական ելքային արդյունքներ **Իմանա** **Կարողանա** **Տիրապետի**	• Դասընթացը հնարավորություն կտա ուսանողին ծանոթանալ քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին • կտեղեկանա հիմնական կատեգորիաներին ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին • ուսանողների մոտ կձևավորվեն քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ • ուսանողները կունենան այնպիսի գիտելիքների համակարգ, որը նրանց կօգնի ճիշտ հասկանալ բարդ քաղաքական գործընթացների բնույթը, իմաստն ու նշանակությունը ակտիվ մասնակցություն կունենան հասարակության քաղաքական կյանքի զարգացումներին
Գրականություն	
Հիմնական	1. Խաչատրյան Բ. Ա., Հայրապետյան Ս. Ս., Քաղաքագիտություն, Եր. 2000. 2. Հովսեփյան Ա., Հովհաննիսյան Ս., Քաղաքականության պատմական դասերը

<table>
<tr><td></td><td>և արդիականությունը, Երևան, 1999.
3. Շափաղաթյան Հ., Քաղաքական մասնակցության արդի հիմնախնդիրներ, Եր. 2007.
4. Պետրոսյան Ռ.Հ., Քաղաքագիտություն, Երևան, 2002.
5. Քաղաքագիտություն: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևանի պետ. համալս.,- հրատ., 2006.
6. Քաղաքագիտության ներածություն: Հայաստանի իրավագետների և քաղաքագետների միություն, Եր.: Մխիթար Գոշ, 1996.
7. Вартанян А. А. Политика и мораль. К вопросу о мировом политическом порядка. М. 1997</td></tr>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>8. Политология. Энциклопедический словарь. М. 1993.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ ստուգում 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ ստուգում 2)
Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական և սեմինար ստուգում)
Բաղադրիչ 5- 30% (քննություն կամ ստուգարք)</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Ամբիոնի 30.08.2019թ. նիստում
(թիվ 1 արձանագրություն)
Ամբիոնի վարիչ՝
ք. գ. դ. դոցենտ Լ. Ռ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	**Ֆարմակոկինետիկա**
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.32
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** • **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանություն և քիմիա • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@gmail.com • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Ք.գ.թ. դոցենտ Սյուզաննա Հայրապետյան
ՈՒս.տարի/կիսամյակ	3-րդ կուրս, 5-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	2
Դասաժամերի բաշխում	<<Ֆարմակոկինետիկա>> դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, 32ժամ լսարանային, 28 ժամ արտալսարանային: Լսարանային ժամերից՝ 32-ը գործնական պարապմունքներ, մնացած 32 ժամերը տրամադրվում են դասախոսություններին: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարքով:
Նախապայման	<<Դեղագործական քիմիա>> մասնագիտությամբ բակալավրի կրթական ծրագրին համապատասխան <Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա>, <Անալիտիկ քիմիա>, <Դեղաբանության հիմունքներ> <Թունաբանական քիմիա> առարկաների չափորոշչային պահանջների իմացություն
Համառոտ բովանդակություն	Ներածություն:Ֆարմակոկինետիկայի հիմնական հասկացությունները: Դեղի ներթափանցման, ներծծման, բաշխման և արտազատման հնարավոր մեխանիզմները: Տեղաբախշմանն արգելակող պատնեշներ: Դեղի արտազատումը օրգանիզմից: Դեղերի բաշխման կինետիկական բնութագիրը:

	Ֆարմակոկինետիկական կորերի փոփոխություններն ախտաբանական պրոցեսների և թունավորումների դեպքում: Բիոտրանսֆորմացիա: Օտարածին միացությունների մետաբոլիզմը: Դեղորայքային թերապիայի օպտիմալացման ֆարմակոկինետիկական սկզբունքները:
Նպատակ **Խնդիր/ներ**	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձեւավորել ֆարմակոկինետիկա առարկայի տեսական գիտելիքներ, ֆարմակակինետիկայում կիրառվող փորձաքննական մեթոդների պատկերացում, մասնագիտական մոտեցում օրգանիզմում դեղերի հետ կատարվող պրոցեսներին՝ ներծծում, բաշխում, կապում սպիտակուցների հետ, մետաբոլիզմ, արտազատում:
Կրթական ելքային արդյունքներ **1. Իմանա** **2.Կարողանա** **3.Տիրապետի**	1.ֆարմակոկինետիկայի հիմնական բնութագրերն ու չափորոշիչները, 2. պատկերացնել այն բոլոր ֆիզքիմիական վերլուծական մեթոդները,որոնք կիրառվում են ֆարմակոկինետիկայի հետազոտություններում, 3. կենսահամարժեքության եւ կենսամատչելիության կարեւորության, իրականացման տեսակներին, կենսաբանական հեղուկների (արյուն, պլազմա, թուք, մեզ, մայրական կաթ) մշակման առանձնահատկությունները ֆարմակոկինետիկայում,
Գրականություն	
Հիմնական	1. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия. – М.: «Универсум Паблишинг» - 2007г; 2. Сергеев П.В., Галенко – Ярошевский П.А., Шимановский Н.Л. Очерки биохимической фармакологии. – М.: РЦ «Фармединфо», 2016г.
Լրացուցիչ	Лакин К. М., Крылов Ю. Ф. Биотрансформация лекарственных веществ.- М.: Медицина, 1981.-344 с.
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (գործնական ակտիվություն) Բաղադրիչ 5- 30% (բանավոր քննություն)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ	ՌԵՅՏԻՆԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐԸ	Âì²ÜÞ²ÜÀ	î²è²ÚÆÜ ÜÞ²Ü²ÎàôØÀ
Գերազանց	**95-100**	**5,0**	**A+**

<table>
<tr><td></td><td><table>
<tr><td></td><td>87-94
81-86</td><td>5,0
4,7</td><td>A
A-</td></tr>
<tr><td>Լավ</td><td>75-80
67-74
61-66</td><td>4,3
4,0
3,7</td><td>B+
B
B-</td></tr>
<tr><td>Բավարար</td><td>55-60
46-54
40-45</td><td>3,3
3,0
2,7</td><td>C+
C
C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Գնահատման չափանիշներ</td><td>Քննություն, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար)պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>Այլ տեղեկություններ</td><td></td></tr>
</table>

Հաստատված է
Կենսաբանության և քիմիայի
Ամբիոնի <1 ին.> նիստում (արձ թիվ 1)
ամբիոնի վարիչ՝ բ. գ. դ. դոցենտ Լ. Վարդանյան

_____
(ստորագրություն)
_____30.08.2019թ_____
(ամիս ամսաթիվ

ԳՈՐԻՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Առարկայի անվանումը	Բարձրամոլեկուլային միացությունների քիմիա
Առարկայի դասիչը	ԸՄԴ 03.33
Ֆակուլտետը	Բնագիտական մասնագիտությունների
Մասնագիտությունը	Դեղագործական քիմիա
Ամբիոն • **Մասնաշենք/սենյակ** • **Հեռախոս** • **Էլ.հասցե** **Web կայքի հասցե**	Կենսաբանության և քիմիայի ամբիոն • 2-րդ մասնաշենք • 098196704 • gorsukensab@mail.ru • www.gorsu.am
Հեղինակ/ներ	Լ. Վ. Աթաբեկյան
Ուս.տարի, կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ
Կրեդիտներ	3.0
Դասաժամերի բաշխում	Դասախոսություն՝ 40 ժամ Ինքնուրույն աշխատանք՝ 50 ժամ
Նախապայման	Դասընթացը կառուցվում է “Օրգանական քիմիա” առարկայի գիտելիքների հիմքի վրա:
Համառոտ բովանդակություն	Բարձրամոլեկուլյար միացությունների քիմիայի արդիականությունը և կապը դեղագիտության ու բժշկության հետ: Պատկերացում բմմ-ների մասին: Նրանց տարածվածությունը, տեսակները, դասակարգումը և անվանակարգումը: Բմմ-ների տարածական կառուցվածքը. Պոլիմերների մեխանիկական և ֆիզիկական հատկությունները. Ռադիկալային պոլիմերում. Կատիոնային պոլիմերում. Անիոնային պոլիմերում. Պոլիկոնդենսում. Համապոլիմերում և համապոլիկոնդենսում. Պոլիմերների քիմիական փոխարկումները.
Նպատակ	“Բարձրամոլեկուլային միացությունների քիմիա” առարկայի դասավանդումը “Դեղագործական քիմիա” մասնագիտության ուսանողներին նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել մոլեկուլային մեծ կշիռ ունեցող միացությունների (պոլիմերների) հետ: Ուսանողներին տալ գիտելիքներ պոլիմերների առանձնահատկությունների, դասակարգման և ստացման եղանակների, Ժողովրդական տնտեսության ամենատարբեր

Խնդիր/ներ	բնագավառներում և, հատկապես բժշկության ու բեղաբանության մեջ դրանց օրեցօր աճող դերի ու նշանակության մասին, ժամանակակից սարքավորումների և դեղորայքի ստեղծման բնագավառներում պոլիմերների հսկայական կիրառության մասին: Առարկայի դասավանդման խնդիրներն են. • պոլիմերների ստացման ռեակցիաների պարզաբանումը • պոլիմերների քիմիական փոխարկումների յուրահատկությունների պարզաբանումը, քանզի այդ ռեակցիաներն ընթանում են դանդաղ և ուղեկցվում են բազմապիսի կողմնակի ռեակցիաների ընթացքով:
Կրթական ելքային արդյունքներ **22. Իմանա**	Բարձրամոլեկուլային միացությունների սահմանումը, առանձնահատկությունները, կառուցվածքը, դասակարգումը: Սինթետիկ պոլիմերների ստացման եղանակները և նրանց ստացման գործընթացի մեխանիզմները, պոլիկոնդենսացման ռեակցիայի հիմնական օրինաչափությունները և պոլիմերային միացությունների քիմիական փոխարկումների միջոցով նոր պոլիմերների սինթեզը: Տարբերել բնական և սինթետիկ պոլիմերային միացությունները: Սխեմատիկորեն պատկերել ռադիկալային պոլիմերիզացիայի ընթացքը: Նկարագրել պոլիմերիզացիայի գործընթացի փուլերը: Պոլիմերների տարածական կառուցվածք – կայունություն - ակտիվություն կապերին:
23. Կարողանա **24. Տիրապետի**	
Գրականություն	
Հիմնական	1. Тенцова А.И., Алюшина М.Т. Полимеры в фармации, М., Медицина, 1985, 256 с. 2. Тагер А. А. “Физикохимия полимеров”. М., Научный Мир, 2007, 573 с. 3. Семчиков Ю. Д. “Высокомолекулярные соединения”. М. Изд. Центр “Академия”. 2003, 368 с. 4. Киреев В. В. “Высокомолекулярные соединения”. М., Высшая Школа, 1992, 512 с. 5. И. И. Тугов, Г. И. Кострыкина “Химия и физика полимеров”. М., Химия, 1989, 432 с. 6. Дж. Оудиан “ Основы химии полимеров”. М., Химия, 1974, 614 с. 7. Кулезнев В. Н., Шершнев В. А. “Химия и физика полимеров”. М., Высшая Школа, 1988, 312 с.

<table>
<tr><td>Լրացուցիչ</td><td>7. Сливкин А.И. и др. Фармацевтическая технология. Высокомолекулярные соединения в фармации и медицине.
ГЭОТАР-Медиа, 2017, 560 с.
8. Шур А. М. “Высокомолекулярные соединения”. М., Высшая Школа, 1981, 656 с.
9. Ա. Ա. Ալչուջյան. “Բարձրամոլեկուլային սինթետիկ միացություններ”. Երևան, Լույս, 1966, 140 էջ.</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</td><td>Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում և մասնակցություն)
Բաղադրիչ 2- 40% (Միջանկյալ 1)
Բաղադրիչ 3- 20% (Ակտիվություն)
Բաղադրիչ 4- 30% (Բանավոր հարցում)</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</td><td>
<table>
<tr><th>Գնահատականը</th><th>Ռեյտինգային միավորը</th><th>Թվանշանը</th><th>Տառային նշանակումը</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Գերազանց</td><td>95-100</td><td>5,0</td><td>A+</td></tr>
<tr><td>87-94</td><td>5,0</td><td>A</td></tr>
<tr><td>81-86</td><td>4,7</td><td>A-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Լավ</td><td>75-80</td><td>4,3</td><td>B+</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>4,0</td><td>B</td></tr>
<tr><td>61-66</td><td>3,7</td><td>B-</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Բավարար</td><td>55-60</td><td>3,3</td><td>C+</td></tr>
<tr><td>46-54</td><td>3,0</td><td>C</td></tr>
<tr><td>40-45</td><td>2,7</td><td>C-</td></tr>
<tr><td>Անբավարար</td><td><40</td><td>0</td><td>D</td></tr>
<tr><td>Ստուգված</td><td>≥ 40</td><td>-</td><td>S</td></tr>
<tr><td>Չստուգված</td><td><40</td><td>-</td><td>U</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</td><td>Ստուգարք, միջանկյալ ստուգումներ, գործնական (սեմինար) պարապմունքներ, հաճախումներ:</td></tr>
<tr><td>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</td><td></td></tr>
</table>

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆ

ԸՍՏ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ (ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶ)

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ/ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ ԵՎ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ																																			
	ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ ԵՎ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ												ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ															ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ (ՓՈԽԱՆՑԵԼԻ) ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ												
	1	2	3	4	5	6	7	8					1	2	3	4	5	6	7							1	2	3	4	5	6	7				
Հայոց լեզու և գրականություն	+																									+		+								
Ռուսաց լեզու																												+								
Օտար լեզու																												+								
Հայոց պատմություն																										+		+								
Փիլիսոփայություն																										+		+								
Մշակութաբանություն																										+		+								
Կրոնի պատմություն																										+										
Տնտեսագիտություն																										+										
Քաղաքագիտություն																										+										
Իրավագիտություն																										+										
Ֆիզիկական դաստիարակություն																																				
Ինֆորմատիկա															+											+	+									
Քաղ.պաշտպանություն և ԱԻՀ																										+										
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն																										+										
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	+												+													+										
Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա		+											+																							
Բուսաբանություն			+											+																						

Բարձրագույն մաթեմատիկա	+																																			
Լատիներեն																												+	+							
Ֆիզիկա	+																																			
Անալիտիկ քիմիա		+											+															+	+							
Ֆիզիոլոգիա և անատոմիայի հիմունքներ			+											+															+							
Ֆիզիկական քիմիա						+												+										+								
Օրգանական քիմիա		+											+															+	+							
Գենետիկայի հիմունքներ			+											+																						
Թունաբանական քիմիա		+	+										+															+	+							
Դեղանյութերի կառուցվածքի ուսումնասիրության մեթոդներ					+													+																		
Մոլեկուլային կենսաբանություն			+											+														+								
Բնական միացությունների քիմիա		+											+															+								
Դեղագիտական քիմիա (սինթեզ)						+												+										+								
Դեղաբանության հիմունքներ				+											+																	+					
Բիոտեխնոլոգիա				+												+												+								
Դեղաբանական քիմիա (անալիզ)						+												+										+								
Ընդհանուր կենսաքիմիա			+											+														+								
Ինժեներային էնզիմոլոգիա					+											+																+					
Ընդհանուր հիգիենա		+			+											+															+						
Բարձրամոլեկուլյար միացությունների քիմիա		+ +											+															+								
Մանրէաբանություն		+											+																								
Պաթֆիզիոլոգիա			+											+															+								
Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա (դեղատնային)						+										+															+						
Դեղերի արտադրական տեխնոլոգիա (գործարանային)						+ +										+															+						
Ֆարմակոգենետիկա			+											+																							
Դեղատնային գործի					+											+															+						

կազմակերպում																																					
Ֆարմակոկինետիկա					+											+											+										
Ֆարմակոգնոզիա և գալենային պրեպարատներ					+											+ +																					